AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2021/1543 ÁLLÁSFOGLALÁSA

(2021. április 29.)

az Európai Unió 2019. évi pénzügyi évre szóló általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatok szerves részét képező észrevételekkel, III. szakasz - Bizottság és végrehajtó ügynökségek

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

— tekintettel az Európai Unió 2019. évi pénzügyi évre szóló általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára, III. szakasz – Bizottság,

— tekintettel a végrehajtó ügynökségek 2019. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozataira,

— tekintettel eljárási szabályzata 99. cikkére és V. mellékletére,

— tekintettel a Külügyi Bizottság, a Fejlesztési Bizottság, a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság, a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság, a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság, a Regionális Fejlesztési Bizottság, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság, a Kulturális és Oktatási Bizottság, az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményére,

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0117/2021),

A. mivel az uniós költségvetés a közös szakpolitikai célkitűzések elérésének fontos eszköze, és az EU bruttó nemzeti jövedelmének 1,0 %-át vagy a tagállamok általános államháztartási kiadásainak és az Unió összes közkiadásának átlagosan 2,1%-át teszi ki;

B. mivel a Parlament mentesítést ad a Bizottságnak, ellenőrzi és értékeli, hogy a forrásokat helyesen használták-e fel, és a szakpolitikai célok a belső és külső ellenőrzéseket követően megvalósultak-e, ezáltal megerősítve a Bizottság kiadásainak szabályszerűségét és teljesítményét az ár-érték arány szempontjából;

C. mivel a 2019. évi mentesítési eljárás egy olyan évre vonatkozik, amelyet az európai parlamenti választásokkal és a 2019. július 2-án kezdődött új jogalkotási ciklussal járó politikai és intézményi átmenet, valamint az új Bizottság kinevezése fémjelez, amely 2019. december 1-jén lépett hivatalba és új politikai prioritásokat határozott meg, például az európai zöld megállapodást, az Unió digitalizálásának kiemelt fontosságát, valamint értékeinek és az uniós adófizetők pénzének védelmét;

D. mivel az új koronavírus (Covid19) okozta járvány kitörése nem tette szükségessé az Unió 2019. évi éves beszámolójában szereplő számadatok kiigazítását; mivel azonban 2020-ban és az elkövetkező években a Covid19-járvány jelentős globális hatást fog gyakorolni, és jelentős hatással lesz az uniós költségvetésre, és mivel e tekintetben különös gonddal kell megállapítanunk, hogy a Bizottság hatékonyan és átláthatóan használta-e fel az uniós költségvetést, mivel 2020-tól kezdődően az Unió azonnali reagálási kezdeményezéseinek végrehajtása hatással lesz több eszköznek és forrásnak az Unió pénzügyi kimutatásaiban való megjelenítésére, értékelésére vagy átsorolására;

E. mivel az új koronavírus-járvány (Covid19) közvetlen következményeként a Költségvetési Ellenőrző Bizottság nem tudta megszervezni vagy teljes mértékben végrehajtani az uniós intézmények kiadásainak szokásos ellenőrzésével kapcsolatos összes tervezett tevékenységét, azaz tényfeltáró kiküldetéseit, nyilvános meghallgatásait vagy munkaértekezleteit, és ezért még inkább a Számvevőszék munkájára kellett támaszkodnia;

Politikai prioritások

1. az uniós költségvetés végrehajtása tekintetében kiemeli, hogy tiszteletben kell tartani a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásnak az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 317. cikkében foglalt elvét, valamint az európai integráció erősítéséhez és az egyre szorosabb Unió megteremtéséhez hozzájáruló programprioritások és célkitűzések megvalósításának fontosságát;

2. aggodalmának ad hangot a jogállamiság egyes tagállamokban tapasztalt helyzetével és az e hiányosságok által okozott pénzügyi veszteségekkel kapcsolatban; elvárja a Bizottságtól, hogy ilyen esetekben használjon fel minden rendelkezésére álló eszközt az uniós finanszírozáshoz való hozzáférés felfüggesztésére, csökkentésére és korlátozására, beleértve a jogállamiságról szóló rendelet alkalmazását is; hangsúlyozza, hogy a jogállamiság tiszteletben tartása a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás egyik előfeltétele, beleértve az európai alapok hatékony és eredményes elosztását és kezelését; e tekintetben melegen üdvözli az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadását, üdvözli, hogy a Bizottság megkezdte az iránymutatásokkal kapcsolatos munkáját; hangsúlyozza, hogy az Európai Unió Bírósága (EUB) ítéletében már egyértelműen megállapította, hogy az Európai Tanács következtetéseiben foglalt nyilatkozatok nem élvezhetnek elsőbbséget a rendelet szövegével szemben, illetve nem módosíthatják azt;

3. emlékeztet arra, hogy a rendeletet vagy annak egy részét csak az EUB semmisítheti meg; sürgeti a Bizottságot, mint a „Szerződések őre”-t, hogy a rendeletet a hatálybalépésének napjától alkalmazza, és indítsa el a jogállamisági mechanizmusokat, amikor ez az Unió pénzügyi érdekei védelmének minden dimenzióban történő biztosításához szükséges; hangsúlyozza, hogy a rendelet 2021. január 1-jén lépett hatályba; emlékeztet arra, hogy a Parlament az EUMSZ 265. cikke szerinti mulasztás megállapítása iránti kereset révén felelősségre vonhatja a Bizottságot a rendelet általa történő alkalmazása tekintetében, beleértve az indokolatlan késedelmeket is; emlékeztet arra, hogy ezt a rendeletet, amelynek célja az uniós források védelme, valamennyi kötelezettségvállalásra és kifizetésre alkalmazni kell, ugyanakkor biztosítékokat kell nyújtania a végső kedvezményezettek és címzettek számára;

4. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a KAP és a kohéziós politika végrehajtása az uniós tagállamokban összesen 292 jelentéstételi rendszert tartalmaz, ami szétaprózottá és összehasonlíthatatlanná teszi az adatokat, és megakadályozza a mesterséges intelligencia és a nagy adathalmazok hatékony alkalmazását az alapok ellenőrzésére; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az eltérő mértékben digitalizált adatok és jelentéstételi technológiák érvényességének és összehasonlíthatóságának hiányosságai továbbra is súlyosan akadályozzák az uniós források elosztásának és hatékony ellenőrzésének átfogó áttekintését; sajnálja, hogy az uniós forrásokkal való visszaélés, csalás és hűtlen kezelés felderítése többnyire mintavételen alapuló ellenőrzéseik során a Bizottság és az Európai Számvevőszék (a továbbiakban: Számvevőszék) által tett véletlen felfedezésekre vagy az OLAF vizsgálatai során napfényre került ügyekre korlátozódik;

5. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a KAP és a kohéziós politika jelentéstételi rendszerei közül egyik sem tartalmaz információt a végső kedvezményezettekről, hogy ezen információk nyilvánosságra hozatala jogilag nem kötelező, és hogy nem minden tagállam nemzeti központi nyilvántartásában érhető el a vállalatok tényleges tulajdonosaira vonatkozó valamennyi információ; hangsúlyozza, hogy egy interoperábilis informatikai rendszer nemcsak a visszaélések, a csalás, a hűtlen kezelés, az összeférhetetlenség, a kettős finanszírozás és más rendszerszintű problémák korábbi és hatékonyabb felderítését tenné lehetővé, hanem az uniós források valódi elosztásának átfogó áttekintését is és annak megállapítását, hogy adott esetben nem jönnek-e létre eredetileg nem tervezett koncentrációk néhány oligarchikus vagy akár bűnöző végső kedvezményezett kezében; hangsúlyozza, hogy a vállalatok és vállalatcsoportok tulajdonosi szerkezetére és tényleges tulajdonosaira vonatkozó információk hiánya jelentősen hozzájárul a források jelenlegi elosztásának átláthatatlanságához; ismételten hangsúlyozza az átfogó, megbízható és összehasonlítható adatok alapvető fontosságát az európai kiadások hatékony, eredményes és időben történő ellenőrzése és az európai adófizetők pénzének védelme szempontjából;

6. emlékeztet a Parlament Bizottsághoz intézett felhívására, hogy tegyen javaslatot egy olyan interoperábilis informatikai rendszer létrehozásáról szóló rendeletre, amely lehetővé teszi a tagállami hatóságok egységes és szabványosított, megfelelő időben végrehajtott jelentéstételét a megosztott irányítás területén, különösen a KAP és a kohéziós alapok tekintetében, a Bizottság 2018. évi pénzügyi évre vonatkozó mentesítési jelentésében foglaltak szerint a rendszerszintű hibák és visszaélések korábbi észlelése érdekében; hangsúlyozza, hogy egy ilyen rendszert automatikusan frissíteni kell összehasonlítható és időben szolgáltatott adatokkal, annak érdekében, hogy a rendszer a mesterséges intelligencia és a nagy adathalmazok alkalmazásával képes legyen a nyomon követésre és az ellenőrzésre; felhívja a Bizottságot, hogy a tényleges tulajdonosokra vonatkozó valamennyi információ közzétételét jogi követelményként sürgősen tegye az uniós források felhasználásának előfeltételévé;

7. hangsúlyozza azokat az előnyöket, amelyekkel egy ilyen interoperábilis és digitális rendszer járna a tagállami hatóságok számára a nemzeti adófizetők pénze európai alapok formájában történő elkülönítésének, kezelésének és elosztásának a nemzeti parlamentek és kormányok általi ellenőrzése és áttekintése tekintetében; hangsúlyozza, hogy az uniós jelentéstétel, nyomon követés és ellenőrzés digitalizálása már régóta esedékes és elengedhetetlen tekintettel a visszaélés, a csalás, a hűtlen kezelés, az összeférhetetlenségek, a kettős finanszírozás és más rendszerszintű problémák határokon átnyúló jellegére; tudomásul veszi a Parlament és a Bizottság által a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (MFF), a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről, a közös rendelkezésekről szóló rendeletről és a KAP-ról folytatott tárgyalások során tett javaslatokat;

8. sajnálattal állapítja meg, hogy a Tanács csak vonakodva folytat tárgyalásokat az életképes kompromisszumokról; sajnálja, hogy a különböző jogszabályokban eltérő szabályokat és jelentéstételi követelményeket fogadtak el; sürgeti a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy olyan megfelelő rendelkezésre, amely indokolatlan késedelem nélkül beilleszthető a költségvetési rendeletbe;

9. emlékeztet arra, hogy a 2018. évi mentesítési jelentés felszólította a Bizottságot, hogy bocsássa a mentesítésért felelős hatóság rendelkezésére az Agrofert-csoporthoz tartozó valamennyi vállalat számára az összes tagállamban teljesített kifizetések teljes összegének jegyzékét és az uniós támogatások tagállamonkénti 50 legnagyobb egyéni kedvezményezettjének (természetes személyek mint egy vagy több vállalat tényleges tulajdonosai) listáját, valamint 50 legnagyobb kedvezményezettjének (természetes személyek és jogi személyek, valamint természetes személyek mint vállalatok tulajdonosai) listáját valamennyi tagállamban összesítve; tudomásul veszi a Bizottság arra irányuló többször megismételt kísérletét, hogy a tagállamoktól információkat kérve összeállítson egy ilyen listát; mélységes sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság a tagállamok által szolgáltatott teljes, megbízható és összehasonlítható adatok hiánya miatt ezen állásfoglalás időpontjáig nem tudta benyújtani a kért listát; hangsúlyozza, hogy ez jól szemlélteti és hangsúlyozza, hogy sürgősen szükség van egy digitális, interoperábilis jelentéstételi és nyomonkövetési rendszerre a megosztott irányítás alá tartozó alapok tekintetében; sürgeti a Bizottságot, hogy a kérésnek megfelelően további indokolatlan késedelem nélkül bocsássa rendelkezésre az 50 legnagyobb egyéni végső kedvezményezett listáját, valamint az Agrofert-csoport valamennyi vállalata által a 2014-2020 közötti időszakban megosztott irányítás keretében kapott összes támogatás átfogó jegyzékét, és sürgeti a tagállamokat, hogy az elemzéshez és az említett jegyzékek összeállításához szükséges adatok rendelkezésre bocsátása révén teljes mértékben működjenek együtt a Bizottsággal;

10. ismételten felszólítja a Bizottságot arra, hogy:

— számolja fel a vállalati struktúrákra és a tényleges tulajdonosokra vonatkozó adatok gyűjtése előtt álló technikai és jogi akadályokat, valamint hozzon intézkedéseket az uniós finanszírozás kedvezményezettjeire, többek között az uniós finanszírozás közvetlen vagy közvetett kedvezményezettjeire és tényleges tulajdonosaikra vonatkozó információk digitális és interoperábilis, szabványosított gyűjtésének biztosítása érdekében,

— vezesse be a szükséges, az összes tagállam által kötelezően alkalmazandó digitális rendszereket és eszközöket, többek között egy olyan egységes adatbányászati és kockázatértékelési eszközt, amely lehetővé teszi a Bizottság, az OLAF és adott esetben az Európai Ügyészség számára, hogy kontrollok és ellenőrzések céljából hozzáférjenek az uniós finanszírozás kedvezményezettjeire (beleértve tényleges tulajdonosaikat is) vonatkozó adatokhoz és elemezzék azokat az uniós költségvetés és a Next Generation EU védelmének a szabálytalanságokkal, a csalással és az összeférhetetlenségekkel szembeni védelme érdekében,

— továbbra is tulajdonítson kiemelt jelentőséget az uniós költségvetés hatékony és eredményes pénzügyi kezelésének, különösen a hibák megelőzését, feltárását és kijavítását célzó többéves kontrollstratégiák bevezetése révén, valamint továbbra is gondosan kövesse nyomon az uniós költségvetés végrehajtását, és tegyen azonnali lépéseket a hibák kijavítása és a tagállamok, közvetítők vagy végső kedvezményezettek által helytelenül elköltött pénzeszközök visszafizettetése érdekében;

11. emlékeztet arra, hogy a Bizottság a költségvetési rendelet 135. cikke alapján létrehozta a korai felismerési és kizárási rendszert (EDES) az Unió pénzügyi érdekei védelmének megerősítése, a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás, valamint annak biztosítása érdekében, hogy ne részesülhessenek az uniós forrásokból azok a vállalatok és tényleges tulajdonosok, amelyeket/akiket elítéltek az uniós források felhasználásával kapcsolatos csalásért, korrupcióért vagy más bűncselekményekért, vagy amelyek/akik ellen legalább az OLAF 2016. január 1-jétől igazságügyi ajánlásokat adott ki a tagállamok büntetőhatóságainak; úgy véli, hogy ez az eszköz segítheti az uniós intézményeket és a nemzeti szerveket a tagállamokban a korrupció és a csalás elleni hatékonyabb küzdelemben és a megelőzésben; sajnálja, hogy az adatbázis csak néhány gazdasági szereplőt sorol fel (2021 februárjáig ötöt); ezt annak jeleként látja, hogy az EDES-t nem megfelelően hajtják végre;

12. kéri a Bizottságot, hogy az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályok (költségvetési rendelet) az arányosság és a megfelelőség elvének tekintetében történő felülvizsgálata során vegye fontolóra a korai felismerési és kizárási rendszer alkalmazásának kiterjesztését azokra a megosztott irányítás alá tartozó alapokra, amelyek megosztott irányítású kedvezményezetteket, pénzügyi eszközöket végrehajtó szerveket és végső kedvezményezetteket támogatnak; megjegyzi, hogy a szintén megosztott irányítás alatt nyilvántartott kedvezményezettek különböző kiadási módokra vonatkozó, valamennyi uniós alapból való kizárását illető jogszabályi változások azt is szükségessé tennék, hogy a tagállamok közvetlenül hozzáférhessenek a Bizottság tulajdonában lévő rendszerhez, és a saját felelősségi körükbe tartozó kedvezményezettekre vonatkozó információkat illesszenek be; sürgeti a tagállamokat és a Bizottságot, hogy garantálják a meglévő, európai és nemzeti adatbázisok és adatbányászati eszközök fokozott interoperabilitását; elismeri, hogy az európai adatvédelmi biztos nem lát általános adatvédelmi problémákat az interoperabilitás megvalósításával kapcsolatban, ugyanakkor szükségesnek tartja egy egyértelmű jogalap megteremtését;

13. felszólítja a Bizottságot, hogy:

— számoljon be a mentesítésért felelős hatóságnak azokról az okokról, amelyek miatt az EDES csak nagyon korlátozott bejegyzéseket tartalmaz;

— tegye meg a szükséges intézkedéseket az EDES működésének, végrehajtásának és működőképességének javítására annak biztosítása érdekében, hogy a költségvetési rendelet 136. cikke (1) bekezdésének c)–h) pontjában foglalt kritériumokat teljesítő valamennyi gazdasági szereplő felkerüljön a listára; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a kritériumokat azok összetettségének csökkentése és a gyakorlatban való alkalmazhatósága növelése érdekében;

— javítsa ezen eszköz alkalmazását annak érdekében, hogy összekapcsolja a feketelistát az OLAF-fal és az EPPO-val, valamint a nemzeti adatbázisokkal, és hozzon létre egy automatizált rendszert, amely megbízható és friss információkkal frissíti ezt az adatbázist;

14. a Bizottság törekvésével összhangban úgy véli, hogy rendkívül fontos megfelelő egyensúlyt teremteni az alacsony hibaszint, a gyors kifizetések, az észszerű ellenőrzési költségek és az uniós költségvetés hozzáadott értéke között;

15. hangsúlyozza, hogy az uniós politikák és eszközök döntő szerepet játszanak a tagállamok és régiók közötti egyenlőtlenségek csökkentésében a kohézió, a mezőgazdaság és vidékfejlesztés, a kutatás és innováció, a belügyek és a külkapcsolatok terén, a gazdasági növekedés és foglalkoztatás előmozdításában, a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemben, valamint az uniós értékek, a biztonság és a jog érvényesülésének fenntartásában és előmozdításában polgárai számára az Unión belül és a világ többi részén;

16. üdvözli, hogy a Bizottság az uniós költségvetés kezelőjeként megfelelően hozzáigazítja közös módszertanát a különböző kiadási területek kockázati, ellenőrzési és irányítási környezetének sajátosságaihoz, hogy hatékonyan teljesítse jelentéstételi kötelezettségeit és megvédje az uniós költségvetést;

17. rámutat, hogy a költségvetési rendelet 61. cikke 2018 augusztusa óta kibővítette az összeférhetetlenség fogalmát; hangsúlyozza a Bizottság felelősségét annak biztosítása érdekében, hogy ezeket a rendelkezéseket kellő gondossággal hajtsák végre az Unió egészében, és hogy az összeférhetetlenség minden formáját hatékonyan és eredményesen kezeljék az uniós költségvetés végrehajtása során; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az uniós költségvetés végrehajtása során felmerülő összeférhetetlenségek megelőzése érdekében minden uniós pénzügyi transzfer esetében nyilvánosan hozzáférhető információk álljanak rendelkezésre a végső kedvezményezettekről;

18. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a tagállamok által az összeférhetetlenség elkerülése érdekében hozott megelőző intézkedések megfelelő értékelését; üdvözli e tekintetben a költségvetési rendelet szerinti összeférhetetlenségek elkerülésére vonatkozó bizottsági iránymutatásokat, amelyeket 2020 augusztusában küldtek meg a tagállamoknak, azzal a céllal, hogy előmozdítsák az összeférhetetlenségre vonatkozó szabályok egységes értelmezését és alkalmazását, és felhívják a figyelmet e szabályok alkalmazhatóságára, többek között a megosztott irányítással kapcsolatban is; felhívja a Bizottságot, hogy hozza nyilvánosságra ezeket az iránymutatásokat, és ossza meg mind a tagállami hatóságokkal, mind a Költségvetési Ellenőrző Bizottsággal az e kérdésekkel kapcsolatban végzett ellenőrzésekről szóló információkat és a bevált gyakorlatok példáit;

19. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a cseh kifizető ügynökség (az állami mezőgazdasági intervenciós alap) esetleg szűken értelmezi az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 61. cikkét, mivel úgy véli, hogy az nem alkalmazandó a kormány tagjaira; sürgeti a Bizottságot, hogy nyilvánítson véleményt az említett cikk nemzeti kifizető ügynökségekre vonatkozó értelmezéséről; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a Cseh Köztársaságban tartsák tiszteletben és hajtsák végre az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 61. cikkét, és alkalmazzák azt az uniós költségvetésből történő valamennyi kifizetésre, beleértve a KAP első pillére alá tartozó közvetlen kifizetéseket is, és e tekintetben kövesse nyomon a kifizető ügynökségek független működését;

20. emlékeztet arra, hogy az uniós források elosztását és az azokkal való visszaélést övező botrányok az elmúlt hónapokban és években tömeges tiltakozásokat váltottak ki, és az uniós polgárok az uniós intézményekhez, különösen a Bizottsághoz fordulnak annak érdekében, hogy véget vessenek a közpénzekkel való ilyen rossz gazdálkodásnak;

21. üdvözli a Bizottság által 2019 áprilisában az OLAF kezdeményezésére elfogadott új, csalás elleni szervezeti stratégiát, melynek célja, hogy bővítse a Bizottság csalással kapcsolatos ismereteit és elemzési képességét a csalás elleni fellépés irányítására, biztosítsa a szervezeti egységek és a végrehajtó ügynökségek közötti együttműködést a csalás elleni küzdelem terén, valamint erősítse a csalás elleni küzdelem szervezeti felügyeletét; felhívja a Bizottságot, hogy készítsen nyomonkövetési jelentést a végrehajtás hatékonyságáról és az elért első eredményekről, és tegyen jelentést a mentesítésért felelős hatóságnak;

22. hangsúlyozza, hogy az MFF-re és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre tekintettel az Unió pénzügyi forrásainak támogatniuk kell az Unió növekvő prioritásait és feladatait. Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme rendkívül fontos, és minden szinten a legnagyobb erőfeszítésre van szükség a csalás, a korrupció és az uniós forrásokkal való visszaélés megelőzése és az ellenük való küzdelem érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a Számvevőszék, az OLAF és az EPPO számára elegendő pénzügyi és emberi erőforrás biztosítására, és továbbra is nyújtson erős politikai támogatást számukra ahhoz, hogy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében ellenőrzési, vizsgálati és vádemelési tevékenységeiket elvégezhessék;

23. megállapítja ugyanakkor, hogy a harmadik országokban az uniós szakpolitikák végrehajtásában az Unió költségvetése mellett más pénzügyi mechanizmusok egyre gyakoribb alkalmazása azzal a kockázattal jár, hogy csorbul az uniós fellépés és a kiadások elszámoltathatósága és átláthatósága; ragaszkodik ahhoz, hogy a Bizottság biztosítsa, hogy a kedvezményezett országokban a külső segítségnyújtás feltétele a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartása legyen; különösen hangsúlyozza, hogy garantálni kell, hogy az uniós alapokhoz rendelt vagy azokhoz kapcsolódó országok és harmadik felek és/vagy természetes személyek tiszteletben tartsák az alapvető demokratikus értékeket, a nemzetközi emberi jogi normákat és elfogadják az erőszakmentesség elvét;

24. emlékeztet arra, hogy a fejlesztési és együttműködési politika célja a szegénység felszámolása és az egyenlőtlenség csökkentése, és hogy az alapoknak csak a megcélzott kedvezményezettekhez kell eljutniuk;

25. hangsúlyozza, hogy az Európai Ügyészség (EPPO) létrehozása mérföldkő az Unió pénzügyi érdekeinek védelme terén; emlékezteti a Bizottságot az Európai Ügyészség kulcsszerepére az uniós helyreállítási terv védelmében az elkövetkező években; felhívja az összes uniós tagállamot, hogy csatlakozzanak az EPPO-hoz, és ügyészeiket egyértelmű és átlátható kritériumok alapján nevezzék ki;

26. hangsúlyozza az EPPO alulfinanszírozottságát és létszámhiányát a létrehozási szakaszában, ugyanakkor üdvözli, hogy az eredeti javaslathoz képest jelentősen nőtt az EPPO költségvetése és személyi állománya; megismétli, hogy a Parlament ellenzi az OLAF személyzetének az EPPO-hoz áthelyezett álláshelyek miatti csökkentését, aminek következtében 2023-ig az OLAF-nál összesen 45 állás szűnik meg; felhívja a Bizottságot, hogy növelje a kapacitásokat az EPPO és az OLAF, valamint az Eurojust személyzeti helyzetének felülvizsgálata révén; felhívja a Bizottságot és a költségvetési hatóságokat, hogy biztosítsák az OLAF, az EPPO és az Eurojust költségvetésének növelését annak érdekében, hogy képesek legyenek teljesíteni küldetésüket;

27. aggodalommal állapítja meg, hogy a 2015 januárja és 2019 decembere közötti időszakban az OLAF ajánlását követően az igazságügyi hatóságok 199 esetben nem hoztak, és csupán 178 esetben hoztak határozatot ([1]); felhívja a tagállamokat, hogy az OLAF valamennyi ajánlását követően tegyék meg a megfelelő intézkedéseket; 1

28. támogatja a Számvevőszék 2019. évi pénzügyi évre vonatkozó éves jelentésének ajánlásait, valamint az uniós költségvetés teljesítményéről szóló jelentését, és határozottan arra ösztönzi a Bizottságot és más érintett feleket, hogy azokat a lehető leghamarabb hajtsák végre, kiemelve az alábbi legfontosabb és legsürgősebb ajánlásokat;

29. komoly aggodalmát fejezi ki a Számvevőszék azon ismételt megállapításai miatt, amelyek szerint egyes nemzeti ellenőrző hatóságok vagy igazoló szervek hajlamosak arra, hogy túl sok hibát kövessenek el, és ezért munkájuk megbízhatatlannak minősül, ami veszélyezteti a Bizottság éves irányítási és teljesítményjelentése adatainak megbízhatóságát; sajnálatát fejezi ki, amiért a Számvevőszék nem tudja elemezni a munkáját érintő, említett tartós hiányosságok okait;

30. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság sem tudott érdemi magyarázatot adni az okokra és a tagállami hatóságok közötti országspecifikus különbségekre; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az egyes nemzeti ellenőrző hatóságoknál fennálló tartós, rendszerszintű hiányosságok mögöttes okaira vonatkozó információk hiánya akadályozza e problémák hatékony és eredményes kezelését és megoldását; felhívja a Bizottságot, hogy végezzen alapos elemzést a Számvevőszék által feltárt tartós rendszerszintű hiányosságok mögött meghúzódó okokról és strukturális problémákról; kéri a Bizottságot, hogy foglaljon bele a bevált gyakorlatokra vonatkozó észrevételeket is, és ezen elemzés alapján fogalmazzon meg egyértelmű, gyakorlatias és könnyen végrehajtható horizontális és országspecifikus ajánlásokat a nemzeti hatóságok számára, amint azt ezen állásfoglalás külön fejezetei részletesebben kifejtik;

31. felszólítja a Bizottságot, hogy fordítson fokozott figyelmet, valamint a Bizottság személyzetének és költségvetésének nagyobb részét összpontosítsa azon tagállamokra, amelyek irányítási és kontrollrendszerei csak részben, vagy nem megbízhatóak, ahol fokozottan fennáll a forrásokhoz kapcsolódó csalás és korrupció kockázata, különösképpen pedig azon tagállamokra, amelyek nem csatlakoztak az Európai Ügyészséghez;

32. kéri, hogy az Arachne használatát tegyék az uniós alapok tagállamok általi felhasználásának előfeltételévé;

([1]) https://ec.europa.eu/anti-fraud/sites/antifraud/files/olaf_report_2019_en.pdf

33. hangsúlyozza, hogy a Számvevőszék által kiszámított hibaarány statisztikai összefoglaló, amely kényelmes egységes mutatóként szolgál az uniós kiadások jogszerűségére és szabályszerűségére vonatkozóan, ugyanakkor nem ad differenciált képet a benne foglalt hibák eltérő jellegéről és súlyosságáról; elismeri, hogy a Számvevőszék módszertana a tranzakciók véletlenszerű mintájának tesztelését magában foglaló nemzetközi ellenőrzési standardokon alapul, és hogy a reprezentatív minta nem lehet teljes mértékben kockázatalapú; üdvözli, hogy a Számvevőszék a mintáit magas kockázatú és alacsony kockázatú tranzakciókra bontja; nagyra értékeli, hogy a Számvevőszék már hoz konkrét példákat a feltárt hibákra; felkéri a Számvevőszéket, hogy nyújtson még részletesebb tájékoztatást különösen annak érdekében, hogy földrajzi szempontból jobban érthetők legyenek az országspecifikus problémák;

34. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a KAP közvetlen kifizetéseinek többsége néhány tagállamban kevés kedvezményezett kezében összpontosul, beleértve azokat, ahol oligarchikus struktúrák épültek ki, veszélyeztetve különösen a mezőgazdasági kistermelőket és a vidéki közösségeket;

35. emlékeztet arra, hogy a KAP-alapokat méltányosabban kell elosztani, biztosítva, hogy a hektáronkénti kifizetések a mezőgazdasági üzem/gazdaság méretéhez képest csökkenő mértékben kerüljenek elosztásra;

36. aggodalmát fejezi ki az egyes tagállamokban bejelentett nagyarányú földszerzések miatt, és ismételten felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre hatékony ellenőrzési rendszert, amely biztosítaná, hogy a KAP-alapokra csak azok legyenek jogosultak, akik a földet művelik, és hogy az alapokból ne részesüljenek olyan kedvezményezettek, akik jogellenes vagy csalárd módon szerezték meg a földet; ezzel összefüggésben újból kéri külön uniós szintű panasztételi mechanizmus létrehozását azon mezőgazdasági termelők vagy kedvezményezettek támogatására, akik olyan jelenségekkel találják szembe magukat, mint például nagyarányú földszerzéssel kapcsolatos visszaélések, a nemzeti hatóságok kötelességszegése, bűnszervezetek vagy a szervezett bűnözés nyomásgyakorlása vagy kényszermunkának vagy rabszolgamunkának alávetett személyek alkalmazása, lehetőséget biztosítva számukra, hogy mielőbb panaszt tegyenek a Bizottságnál, amelyet a Bizottságnak sürgősen ellenőriznie kell ([2]);

37. ismételten aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a fennálló kötelezettségvállalások tovább nőttek, és 2019 végére rekordnak számító 298,0 milliárd EUR-t tettek ki (szemben a 2018. évi 281,2 milliárd EUR-val); megjegyzi, hogy az éves költségvetésekben a kifizetési előirányzatok szintje az elmúlt években észrevehetően alacsonyabb volt a többéves pénzügyi keret felső határánál, ami a jövőben magasabb kifizetési igényekhez vezethet; üdvözli, hogy a Bizottság a koronavírusra adott uniós válasz részeként az MFF-ről szóló rendeletre irányuló javaslatába belefoglalta a 2020-ban javasolt emelésekhez kapcsolódó becsült jövőbeli kifizetéseket; kéri a Bizottságtól, hogy alulteljesítés és alacsony felhasználási arányok esetén szorosan kövesse nyomon a tagállamokban a végrehajtást; üdvözli a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy valamennyi kiadási területre bevezeti az n+2 szabályt, hangsúlyozva, hogy az n+3 szabály helyett más perspektívikus eszközökre van szükség; ismételten felkéri a Bizottságot, hogy növelje a nemzeti, regionális vagy helyi hatóságoknak, továbbá a civil társadalmi szervezeteknek és a polgároknak nyújtott technikai támogatást a felhasználási arányok javítása érdekében ([3]);

38. emlékeztet a kötelezettségvállalások és a kifizetések közötti növekvő szakadékra, valamint az uniós költségvetés méretének növekedésére (a Számvevőszék gyorsvizsgálata, „Fennálló kötelezettségvállalások az uniós költségvetésben – közelebbről"), ami komoly kihívást jelent a mentesítésért felelős hatóság számára is; megjegyzi, hogy a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó hosszú távú uniós költségvetés 1 083 milliárd EUR-ról 1 800 milliárd EUR-ra nőtt, beleértve az EU Next GenerationEU helyreállítási tervét is; felhívja a Bizottságot, hogy rendszeres időközönként kövesse nyomon a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtását az állami támogatásokra vonatkozó szabályok betartásának biztosítása érdekében, és erről tegyen jelentést a mentesítésért felelős hatóságnak; hangsúlyozza, hogy e kérés teljesítésének sikertelensége 2020-ban a mentesítési eljárás elutasítását eredményezheti;

39. rámutat arra, hogy az elmúlt években az éves költségvetésekben a kifizetési előirányzatok szintje észrevehetően a többéves pénzügyi keret felső határa alatt volt, ami a jövőben magasabb kifizetési igényekhez vezethet, és azzal a kockázattal járhat, hogy a költségvetés nyomás alá kerül;

40. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az MFF fel nem használt kötelezettségvállalási előirányzatainak és visszavont kötelezettségvállalásainak a helyreállítási terv finanszírozásához kapcsolódó adósság visszafizetésére való felhasználásának lehetőségét elszalasztották;

41. felhívja a figyelmet arra, hogy a fő pénzügyi kockázatok, amelyeknek az uniós költségvetés 2019-ben ki volt téve, a közvetlenül az uniós költségvetés által fedezett kölcsönök formájában megvalósuló pénzügyi műveletekhez (53,7%), valamint az uniós garanciaalapok által fedezett pénzügyi műveletekhez (46,3%) kapcsolódtak; megállapítja, hogy az ESBA (Európai Stratégiai Beruházási Alap) garanciájához kapcsolódó lehetséges jövőbeli kifizetések

([2]) A 2018. évi mentesítési állásfoglalás 23. bekezdése.
([3]) A 2018. évi mentesítési állásfoglalás 17. bekezdése.

figyelembevételével az uniós költségvetés által viselt teljes kockázat összege 2019 végére elérte a 90,5 milliárd EUR-t; felszólítja a Bizottságot, hogy az általános költségvetés által fedezett garanciákról szóló éves jelentésben nyújtson teljes képet az uniós költségvetés kitettségéről, beleértve az ESBA-garancia, valamint az összes érintett jövőbeli pénzügyi művelet által generált kockázatokat is;

42. rámutat, hogy az Unió egyre nagyobb mértékben él az EBB-csoportnak nyújtott pénzügyi eszközökkel és költségvetési garanciákkal; emlékeztet rá, hogy jelenleg az Európai Beruházási Bank Csoport azon műveletei, amelyeket nem az uniós költségvetés finanszíroz, ugyanakkor uniós célkitűzéseket szolgálnak, nem tartoznak a Számvevőszék ellenőrzési hatáskörébe;

43. megjegyzi, hogy a Számvevőszék az igazoló jelentésen alapuló megközelítés felé kíván elmozdulni; felhívja a Számvevőszéket, hogy továbbra is végezzen saját mintavételes ellenőrzéseket az egyes tranzakciók nyomon követése érdekében;

44. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a személyzet jelenlegi létszáma nem elegendő a növekvő uniós költségvetés kezeléséhez; hangsúlyozza, hogy elengedhetetlen a Számvevőszék és az Európai Parlament megfelelő titkárságai adminisztratív kapacitásának növelése; hangsúlyozza, hogy ha ezek a követelmények nem teljesülnek, az a 2020. évi mentesítés elutasításához vezethet;

45. arra ösztönzi a Számvevőszéket, hogy továbbra is elemezze az uniós költségvetés teljesítményét; megjegyzi, hogy a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás alapja az elszámoltathatóság javítását célzó uniós fellépés jogszerűségének és szabályszerűségének megfelelő értékelése; kiemeli, hogy a mutatóknak leíró és objektív módon kell értékelniük az egyes tevékenységek sikerét, anélkül, hogy politikai preferenciákat fejeznének ki; hangsúlyozza a Számvevőszék azon ajánlását, hogy a mutatókat tovább kell fejleszteni, és jobb egyensúlyt kell találni az input- és az output-, valamint az eredmény- és hatásmutatók között; felhívja a Bizottságot, hogy csökkentse a célkitűzések és mutatók számát egy sor olyan releváns és megfelelő output- és hatásmutatóra, amelyek a legjobban mérik az uniós kiadások hatékonysága és uniós hozzáadott értéke tekintetében elért eredményeket;

46. támogatja a DG BUDG, RTD, AGRI, REGIO, EMPL, MARE, CLIMA, HOME, JUST, NEAR és REFORM főigazgatói által éves tevékenységi jelentésükben megfogalmazott fenntartásokat; véleménye szerint ezek a fenntartások azt mutatják, hogy a Bizottság és a tagállamok által bevezetett ellenőrzési eljárások csak akkor tudnak megfelelő garanciát nyújtani az adott szakpolitikai területeken végrehajtott, alapul szolgáló tranzakciók jogszerűségével és szabályszerűségével kapcsolatban, ha minden szükséges korrekciós eljárást sikeres végrehajtanak;

A Számvevőszék megbízhatósági nyilatkozata

47. üdvözli, hogy a Számvevőszék megbízhatónak tartja az Unió 2019. évi beszámolóját, és hogy a Számvevőszék arra a következtetésre jutott, hogy 2019-ben a bevételek lényegi hibától mentesek voltak;

48. aggodalmának ad hangot azzal kapcsolatban, hogy a Számvevőszék négy év után először elutasító záradékot adott ki a beszámoló alapjául szolgáló kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről;

49. megjegyzi azonban, hogy a Számvevőszék elismeri, hogy a hibák általános szintje viszonylag stabil maradt, 2019-ben 2,7% volt szemben a 2018-as 2,6%-kal, és hangsúlyozza az uniós kiadások Számvevőszék által felvázolt pozitív elemeit, például a természeti erőforrások fejlesztését és az igazgatás terén elért tartós eredményeket;

50. megjegyzi, hogy az elutasító záradék indokai a következők: ami az uniós kiadásokat illeti, a Számvevőszék arra a következtetésre jutott, hogy a főként a költségtérítés-alapú kifizetésekben előforduló hibák szintje általános, és az uniós költségvetés összetételének és időbeli alakulásának köszönhetően a magas kockázatú kiadások 2019-ben az ellenőrzött kiadások több mint felét teszik ki (53,1), ahol a lényeges hibák továbbra is 4,9%-os becsült arányt mutatnak (szemben a 2018. évi 4,5%-kal és a 2017. évi 3,7%-kal);

51. megjegyzi, hogy a Számvevőszék összesen 126,1 milliárd EUR értékben ellenőrzött tranzakciókat (a 159,1 milliárd EUR-t kitevő összes uniós kiadásból), és hogy a Számvevőszék teljes ellenőrzési sokaságának legnagyobb részét (47,2%) a „Természeti erőforrások” tették ki, amelyet a „Kohézió” (22,5%) és a „Versenyképesség” (13,2%) követett; megismétli azt a javaslatát, hogy a Számvevőszék az összes uniós kiadás és a hibákhoz kapcsolódó kockázat arányát egyaránt vegye figyelembe, amikor az ellenőrzési sokaság következő ellenőrzési arányának felosztásáról dönt;

52. megjegyzi, hogy 2019-ben a Számvevőszék a többéves pénzügyi keret három fejezetére vonatkozóan határozott meg külön hibaarányokat: „Versenyképesség” (4,0%), „Kohézió” (4,4%), „Természeti erőforrások” (1,9%), míg az „Igazgatás” című fejezet esetében a Számvevőszék becslése szerint a hibaszint a lényegességi küszöb alatt van; rámutat arra, hogy a Számvevőszék a „Gazdasági, társadalmi és területi kohézió” alatti kiadásokban állapította meg a legmagasabb becsült hibaszintet (4,4%); ugyanakkor a „Versenyképesség a növekedésért és a foglalkoztatásért” fejezetre vonatkozó kiadások esetében aggasztó, 4%-os hibaarányt tapasztalt (a 2018. évi 2%-hoz képest);

53. elismeri, hogy az uniós költségvetés pénzgazdálkodása idővel javult, és hogy a hibaszintek olyan tartományokba csökkentek az elmúlt években, amelyek megközelítik a 2%-os lényegességi küszöböt, kivéve egyes konkrét szakpolitikai területeket, például a versenyképességet, amelyet többnyire közvetlenül a Bizottság irányít, ahol a becsült hibaarány a 2018. évi 2%-ról 2019-ben 4%-ra megkétszereződött;

54. tudomásul veszi, hogy a Számvevőszék nem becsülte meg a 3. (Biztonság és uniós polgárság) és a 4. (Globális Európa) fejezet alatti kiadások hibaszintjét; rámutat, hogy a hibaarányok megadása lehetővé tenné a pénzügyi évek közötti összehasonlítást; e tekintetben sajnálja, hogy a 7. és 8. fejezethez a mintavétel tovább csökkent az elmúlt évekhez képest (az ellenőrzés tárgyát képező kiadások 2017. évi 11%-áról 2018-ban 9,1%-ára, 2019-ben pedig 8,9%-ára);

55. felhívja a Számvevőszéket, hogy következő éves jelentésében szolgáltasson adatokat az egyes kiadási területek kifizetéseinek hibaarányáról; kéri a Számvevőszéket, hogy terjessze ki az igazgatásról szóló fejezetét annak érdekében, hogy valamennyi intézményről mélyrehatóbb elemzés készülhessen; felkéri a Számvevőszéket, hogy a lehető leghamarabb hajtsa végre a Parlament arra irányuló kérését, hogy az uniós intézményekről készüljön külön független éves jelentés; üdvözli a Számvevőszék ezzel kapcsolatos megfontolásait, és reméli, hogy ez tükröződni fog a Számvevőszék 2021–2025-ös időszakra vonatkozó stratégiájában is;

56. sajnálja, hogy a Számvevőszék a korrekciós intézkedések általános hibaszintre gyakorolt hatását nem, csak az egyes fejezetekre gyakorolt hatását minősíti; rámutat, hogy a többéves pénzügyi keret valamennyi fejezetére vonatkozó konkrét információ rendkívül értékes információ volna a mentesítésért felelős hatóság vizsgálata szempontjából; kéri a Számvevőszéket, hogy minősítse a korrekciós intézkedéseknek az általános hibaszintre gyakorolt hatását;

57. felhívja a figyelmet arra, hogy az uniós költségvetés hibaszintjére vonatkozó, a Számvevőszék megbízhatósági nyilatkozatában bemutatott általános becslés nem a csalás, a hatékonyság hiánya vagy a pazarlás mértéke, hanem annak a pénznek a becsült összege, amelyet azért nem kellett volna kifizetni, mert nem az alkalmazandó szabályoknak és rendelkezéseknek megfelelően használták fel; megjegyzi, hogy 2019-ben a Számvevőszék 9 esetben számolt be az OLAF-nak az ellenőrzései során feltárt csalásgyanús esetekről (2018-ban is 9 esetet említett), amelyek közül az OLAF 5 esetben vizsgálatot indított, és 4 esetben úgy határozott, hogy nem indít vizsgálatot;

58. rámutat arra, hogy akárcsak az elmúlt években, a magas kockázatú kiadások 2019. évi 74%-os (2018-ban 68%-os) becsült hibaszintjéhez a legnagyobb mértékben ismét a gyakran összetett szabályok hatálya alá tartozó költségtérítés-alapú kifizetések támogathatósági hibái (azaz nem támogatható kiadások szerepeltetése a költségnyilatkozatokban, illetve a támogatásra nem jogosult projektek, tevékenységek vagy kezdeményezettek) járultak hozzá;

59. üdvözli a Számvevőszék azon döntését, hogy felemeli azon magas kockázatú kiadások arányát a mintában, amelyeket jelentős mértékben érint az egyre emelkedő hibaarány (2019-ben 4,9%, szemben a 2018. évi 4,5%-kal és a 2017. évi 3,7%-kal); sajnálja, hogy a jogosultságalapú kifizetések esetében nincs egyértelműen számszerűsítve a hibaarány;

60. sajnálja, hogy a tagállami hatóságoktól a Bizottsághoz eljuttatott információkból és jelentésekből gyakran hiányoznak a konkrét eredményekre vonatkozó adatok, vagy azok túl optimista értékeléseket tartalmaznak; tudomásul veszi a Számvevőszék azon megállapítását, hogy a Bizottság különleges szerepköre (ami a módszertanában is tükröződik), valamint a kontrollrendszer létfontosságú elemét képező utólagos ellenőrzések hiányosságai befolyásolják a Bizottság hibabecsléseit;

61. rendkívül aggasztónak tartja, hogy a feltárt hibák az irányító hatóságok által bejelentett kiadások szabályszerűségével kapcsolatos hiányosságokra utalnak;

Költségvetési és pénzgazdálkodás

62. megjegyzi, hogy 2019-ben a végleges költségvetésben rendelkezésre álló kötelezettségvállalási előirányzatokat csaknem teljes mértékben felhasználták (99,4%-os arányban), míg a kifizetési előirányzatok felhasználási aránya valamivel alacsonyabb volt (98,5%);

63. megállapítja, hogy 2019-ben három költségvetés-módosítást fogadtak el, amelyek 0,4 milliárd EUR-valal növelték a kötelezettségvállalási előirányzatokat és 0,3 milliárd EUR-val a kifizetési előirányzatokat, amelyek a következőkre vonatkoznak:

   i. az 1/2019. sz. költségvetés-módosítás a 2018. évi költségvetés végrehajtásából eredő 1 802 988 329 EUR többletet bevételként szerepeltette a 2019. évi költségvetésben; ez az összeg csökkentette a tagállamok éves GNI-hozzájárulásait;

   ii. a 2/2019. sz. költségvetés-módosítás további 100 millió EUR összegű kötelezettségvállalási előirányzatot biztosított a Horizont 2020 és az Erasmus+ számára, amint arról az Európai Parlament és a Tanács a 2019. évi költségvetésről szóló megállapodásában határozott;

iii. a 3/2019. sz. költségvetés-módosítás 293 551 794 EUR összegű szükséges kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatokat vezetett be az Európai Unió Szolidaritási Alapjának (EUSZA) igénybevételéhez, amelynek célja, hogy segítséget nyújtson Romániának, Olaszországnak és Ausztriának az e tagállamokban 2018 folyamán bekövetkezett természeti katasztrófákat követően;

64. elismeri, hogy tekintettel a kiadások és az ellenőrzési stratégiák többéves jellegére, a Bizottság a finanszírozási program lezárásáig korrekciókat alkalmazhat. megállapítja továbbá, hogy míg hiba felderítésére bármelyik évben sor kerülhet, annak korrekciójára az adott évben vagy a kifizetések teljesítését követő években, egészen a program lezárásig kerül sor; ezért felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy folytassák korrekciós kapacitásaik felhasználását, illetve felhívja a Bizottságot a rendelkezésére álló felügyeleti eszközök használatára az egyes ágazati jogalapoknak megfelelő kötelezettségeivel összhangban annak érdekében, hogy a záráskori valódi kockázatot végső soron jóval 2% alá, a 0%-hoz közelebbi értékre szorítsa;

65. megjegyzi, hogy 2019-ben a Bizottság által megerősített korrekciós intézkedések 1,5 milliárd EUR-t tettek ki (25%-kal többet, mint 2018-ban), ami főként a korábbi években teljesített kifizetéseket érintő hibákhoz kapcsolódik.

66. mélységes aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a fennálló kötelezettségvállalások tovább nőttek, és 2019 végére 298,0 milliárd EUR-t tettek ki (szemben a 2018. évi 281,2 milliárd EUR-valal); megjegyzi, hogy a Számvevőszék azonosította a folyamatos növekedés okait, például az uniós költségvetés méretének általános időbeli növekedését; megjegyzi, hogy az éves költségvetésekben a kifizetési előirányzatok szintje az elmúlt években észrevehetően alacsonyabb volt a többéves pénzügyi keret felső határánál, ami 2022-ben és 2023-ban magasabb kifizetési igényekhez vezethet, és súlyosan veszélyeztetheti az uniós költségvetés likviditását; tudomásul veszi a Bizottság vállalását, hogy a globális átcsoportosítási gyakorlat során átfogó elemzést fog végezni az év végéig szükséges kifizetési előirányzatokról annak érdekében, hogy javaslatot nyújtson be a költségvetési hatóságnak, amennyiben megerősítésre van szükség; felhívja a Bizottságot, hogy csökkentse a jelenlegi fennálló kötelezettségvállalásokat és akadályozza meg további fennálló kötelezettségvállalások keletkezését, javítsa pénzügyi előrejelzéseit, és a felhasználási arány felgyorsítása érdekében szükség esetén segítse az országokat abban, hogy támogatható projekteket találjanak, különös olyanokat, amelyek egyértelmű európai hozzáadott értékkel rendelkeznek;

67. aggodalmának ad hangot, amiért a Számvevőszék szerint az esb-alapok (európai strukturális és beruházási alapok) teljes felhasználási aránya alacsonyabb volt, mint az előző többéves pénzügyi keret megfelelő évében, mivel 2019 végére a jelenlegi többéves pénzügyi keret teljes esb-előirányzatainak (465 milliárd EUR) csupán 40%-át fizették ki a tagállamoknak (2012 végére ez az arány 46%-os volt); kiemeli a Bizottság magyarázatát, miszerint a lassabb felhasználási arány részben a közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) késői elfogadásához, a hatóságok számára a hatékony végrehajtási program és megfelelési rendszerek létrehozásához szükséges időhöz, valamint a 2014–2020-as programozási időszakban a rendeletekben bevezetett változásokhoz kapcsolódik, például az éves előfinanszírozás magas szintjéhez és az automatikus visszavonásokra vonatkozó új szabályhoz (n+3); megjegyzi, hogy a felhasználás üteme 2019-ben majdnem pontosan ugyanolyan maradt, mint 2018-ban; aggasztónak tartja a felhasználási arányok alacsony szintjét;

68. emlékeztet arra, hogy a felhasználási arány azt fejezi ki, hogy a tagállamoknak juttatott uniós forrásokat milyen mértékben költötték el támogatható projektekre, ami a hatékony jövőbeli felhasználás egyik előfeltétele és jele; e tekintetben hangsúlyozza, hogy 2018 vége óta a projektek kiválasztási aránya továbbra is megelőzi a 2007–2013-as referencia-időszakot; hangsúlyozza továbbá, hogy 2020 júniusának végére a 350 milliárd eurós összköltség csaknem egészét (99,2%) közel 515 000 projektre különítették el;

69. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy számos államban nem alkalmaznak nagyobb mértékű technikai segítségnyújtást a felhasználási arány növelésére és a fennálló kötelezettségvállalások (RAL) hátralékának csökkentésére;

70. megjegyzi, hogy 2019 elejére – miután a jelenlegi többéves pénzügyi keret már öt éve hatályban volt – a megosztott irányítás alá tartozó pénzügyi eszközökön keresztül lekötött teljes esb-finanszírozásnak csak körülbelül 17%-a jutott el a végső kedvezményezetthez; megjegyzi azonban, hogy 2020. szeptember közepére a pénzügyi eszközökre elkülönített összegek 42%-át beruházások céljára bocsátották rendelkezésre, továbbá hogy a megosztott irányítás alá tartozó pénzügyi eszközök rendelkezésére álló tőke 59%-a eljutott a végső kedvezményezettekhez; emlékeztet e tekintetben a Parlament többször hangoztatott kételyeire a pénzügyi eszközök Bizottság általi határozott támogatása tekintetében;

71. sajnálja, hogy a megosztott irányítású pénzügyi eszközökről szóló 2019. évi éves jelentést a vonatkozó rendeletben ([4]) meghatározott határidő után tették közzé; egyetért a Számvevőszékkel abban, hogy a Bizottság megosztott irányítású pénzügyi eszközökkel kapcsolatos jelentésének korlátozott a relevanciája, mivel a vonatkozó éves jelentést túl későn teszik közzé;

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendeletének (2013. december 17.) (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.) 46. cikke.

72. aggodalommal tölti el, hogy a korábbi évekhez hasonlóan az esb-alapok fel nem használt éves előfinanszírozásának jelentős részét (2019-ben 7,7 milliárd EUR) – főként a végrehajtás késedelmei miatt – címzett bevételként visszautalták az uniós költségvetésbe; rámutat, hogy ebből az összegből 5,0 milliárd EUR-t a tagállamok által az esb-alapok vonatkozó költségvetési sorai keretében jóváhagyott éves költségvetésen felüli kifizetések teljesítésére használtak fel, ami megakadályozta azok törlését;

73. elismeri, hogy a megosztott irányítás alapvető fontosságú az esb-alapok végrehajtásához, ami viszont a Bizottság és a tagállamok közötti hatékony igazgatási együttműködésen alapul; hangsúlyozza a Számvevőszék azon észrevételét, hogy az összetett szabályok hatálya alá tartozó kiadások esetében magas a hibakockázat; üdvözli, hogy az elmúlt tíz évben jelentős javulás történt e tekintetben többek között a Bizottság erőfeszítéseinek, valamint a Számvevőszék és a Parlament ajánlásainak köszönhetően; ösztönzi a Bizottságot, hogy mozduljon el az egyszerűsítés és a teljesítményorientáltság felé;

74. hangsúlyozza, hogy azok a fő pénzügyi kockázatok, amelyeknek az uniós költségvetés 2019-ben ki volt téve, a közvetlenül az uniós költségvetés által fedezett hitelek formájában megvalósuló pénzügyi műveletekhez (53,7%), valamint az uniós garanciaalapok által fedezett pénzügyi műveletekhez (46,3%) kapcsolódtak; sajnálattal állapítja meg, hogy a Bizottság által jelzett teljes kockázat összege nem tartalmazza az ESBA-val kapcsolatos műveleteket, ezért nem tükrözi az uniós költségvetés valós pénzügyi kitettségét; hangsúlyozza, hogy az ESBA (Európai Stratégiai Beruházási Alap) garanciájához kapcsolódó lehetséges jövőbeli kifizetések hozzáadásával az uniós költségvetés által viselt teljes kockázat összege 2019 végére elérte a 90,5 milliárd EUR-t;

75. rámutat, hogy az Unió egyre nagyobb mértékben él az EBB-csoportnak nyújtott pénzügyi eszközökkel és költségvetési garanciákkal; emlékeztet arra, hogy jelenleg az EBB csoport azon műveletei, amelyeket nem az uniós költségvetés finanszíroz, ugyanakkor uniós célkitűzéseket szolgálnak, nem tartoznak a Számvevőszék ellenőrzési hatáskörébe; rámutat, hogy a Számvevőszék ennélfogva nem tud átfogó képet adni az EBB csoport műveletei és az uniós költségvetés között fennálló kapcsolatokról. kéri, hogy az EBB és a Parlament állapodjon meg egyetértési megállapodásról annak érdekében, hogy a jövőben javuljon a Parlament hozzáférése az EBB stratégiai orientációval és finanszírozási politikáival kapcsolatos dokumentumaihoz és adataihoz a bank elszámoltathatóságának megerősítése érdekében;

76. emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 287. cikkének (3) bekezdése meghatározza a Számvevőszéknek az EBB-vel kapcsolatos ellenőrzési hatásköreit; emlékeztet arra, hogy a Számvevőszék hatáskörébe tartozik az EBB uniós kiadások és bevételek kezelésével kapcsolatos tevékenységének ellenőrzése; emlékeztet arra, hogy az 5. jegyzőkönyv (Az EBB alapokmánya) 12. cikke értelmében az ellenőrző bizottság hatáskörébe tartozik az EBB alaptőkéjének ellenőrzése; emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 308. cikkének (3) bekezdése lehetővé teszi a Tanács számára, hogy egyszerű határozattal, a Szerződés teljes felülvizsgálata nélkül módosítsa az EBB alapokmányáról szóló jegyzőkönyvet; hangsúlyozza, hogy az új többéves pénzügyi keretben egyre fontosabbak az EBB által kezelt uniós garanciák és egyéb pénzügyi eszközök; ezért felhívja a Tanácsot, hogy módosítsa az 5. jegyzőkönyv 12. cikkét annak érdekében, hogy a Számvevőszék szerepet kapjon az EBB alaptőkéjének ellenőrzésében; megjegyzi, hogy az uniós költségvetésből finanszírozott vagy támogatott műveletek ellenőrzéséről szóló, a Bizottság, az EBB és a Számvevőszék közötti jelenlegi háromoldalú megállapodás 2020-ban lejárt; nyomatékosan felhívja a Bizottságot, a Számvevőszéket és az EBB-t, hogy erősítsék meg a Számvevőszék szerepét, és erősítsék tovább ellenőrzési jogkörét az EBB-nek a megbízási szabályokat meghatározó háromoldalú megállapodás megújítása során végzett tevékenységei tekintetében; támogatja a Számvevőszék kérését az EBB nem uniós költségvetéssel kapcsolatos műveleteinek auditálására; valamint felszólítja a Számvevőszéket, hogy dolgozzon ki ajánlásokat az EBB külső hitelezési tevékenységeinek eredményeiről;

77. megjegyzi, hogy a monetáris politika csökkentette a munkavállalói juttatási kötelmek értékelésére alkalmazott hosszú távú kamatlábat (diszkontráta), amely most először negatívvá vált, és az uniós költségvetés év végi kötelezettségének jelentős, 17,2 milliárd eurós növekedéséhez vezetett; arra számít, hogy ez a tendencia folytatódni fog, mivel az EKB továbbra is laza monetáris politikát folytat, és megfelelő elővigyázatosságot kér;

78. hangsúlyozza a korrupció és a csalás lehetséges kockázata szigorú nyomon követésének fontosságát a nagyszabású infrastrukturális projektek esetében; kéri a finanszírozandó projektek alapos és független előzetes és utólagos értékelését;

79. sürgeti a Bizottságot, hogy ösztönözze a tagállamokat az ellenőrzések minőségének és számának javítására, valamint a csalás elleni küzdelem bevált gyakorlatainak megosztására;

AJÁNLÁSOK

80. Felhívja a Bizottságot, hogy:

— szorosan kövesse nyomon a kifizetési igényeket, konkrét megoldásokkal készítse elő a lehetséges forgatókönyveket, szem előtt tartva, hogy az Unió nem vállalhat költségvetési hiányt, és intézményi hatáskörén belül tegyen lépéseket a kifizetési előirányzatok rendelkezésre állásának biztosítására, figyelembe véve az elégtelen kifizetési előirányzatok kockázatát és a Covid19-járványból eredő rendkívüli szükségleteket;

— a következő többéves pénzügyi keret során is készítsen éves jelentéseket a megosztott irányítás alá tartozó pénzügyi eszközökről, többek között az egyedi pénzügyi eszközök szintjén;

— az általános költségvetés által fedezett garanciákról szóló éves jelentésben nyújtson teljes képet az uniós költségvetés kitettségéről, beleértve az ESBA-garancia, valamint az összes kapcsolódó jövőbeli pénzügyi művelet által generált kockázatokat is;

— a Covid19-válsággal összefüggésben értékelje újra, hogy az uniós költségvetés kockázatoknak való kitettségének csökkentését célzó meglévő mechanizmusok elégségesek és megfelelőek-e, és vizsgálja felül az uniós költségvetésből nyújtott garanciákat fedező garanciaalapok tartalékfeltöltési célértékeit;

— nyújtson be éves jelentéseket arról, hogy a tartósan alacsony, rendkívül alacsony és negatív kamatlábak milyen hatást gyakorolhatnak az uniós költségvetésre;

81. felkéri a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy:

— szólítsák fel az EBB-t, hogy tegye lehetővé a Számvevőszék számára, hogy minden évben ellenőrizze a konkrét uniós megbízatás hatálya alá nem tartozó finanszírozási tevékenység szabályszerűségét és teljesítményének szempontjait. Ezt a háromoldalú megállapodás megújításával párhuzamosan lehetne biztosítani;

Az uniós költségvetés teljesítménye

82. üdvözli a Számvevőszéknek az uniós költségvetés 2019. év végi állapotát tükröző teljesítményéről szóló első különálló és teljes jelentését, és arra ösztönzi a Számvevőszéket, hogy az elkövetkező években folytassa e jelentés készítését és továbbfejlesztését; megismétli azon véleményét, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a teljesítményre a megfelelés és a szabályszerűség jelenlegi ellenőrzési szintjének csökkentése nélkül; hangsúlyozza, hogy a teljesítményre vonatkozó megállapításoknak nem általánosításokhoz, hanem inkább országspecifikus ajánlásokhoz kell vezetniük; megjegyzi, hogy a megfelelő kockázatelemzések és az uniós politikai döntéshozóknak szóló, intézkedésekre vonatkozó ajánlások fontos alapot jelentenek a politikai döntéshozatalhoz; úgy véli, hogy a mutatóknak leíró és objektív módon kell értékelniük az egyes tevékenységek sikerét, anélkül, hogy politikai preferenciákat fejeznének ki; felhívja a Számvevőszéket, hogy a teljesítményértékelések keretében az európai hozzáadott érték elérésére és az uniós adóbevételek hatékony felhasználására összpontosítson;

83. hangsúlyozza, hogy a teljesítményinformációk célja jelzést adni arra nézve, hogy a szakpolitikák, a projektek és a programok hatékonyan és eredményesen valósítják-e meg célkitűzéseiket; javasolja, hogy amennyiben tökéletesítésre van szükség, akkor a teljesítményinformációkat fel kell használni a szükséges korrekciós intézkedések kidolgozásához és azok végrehajtását folyamatosan nyomon kell követni; hangsúlyozza, hogy az uniós alapok és szakpolitikák teljesítményét nagyon nehéz mérni, és különböző meghatározásokat és célzott mutatókat igényel a különböző kiadási területek és alapok tekintetében; úgy véli, hogy a fő teljesítménymutatóknak átfogóan kell mérniük a programok eredményeit valamely elemzési módszer alkalmazásával, szakpolitikai preferenciák megjelölése nélkül; egyetért a Számvevőszék azon megállapításával, hogy az átfogó mutatókat tovább kell javítani, és jobb egyensúlyt kell találni az input- és az output-, valamint az eredmény- és hatásmutatók között; kéri a Bizottságot, hogy egyszerűsítse a teljesítményjelentést azáltal, hogy a célkitűzések és mutatók számát kevesebb releváns és megfelelő eredmény- és hatásmutatóra csökkenti, amelyek a legjobban mérik az uniós kiadások hatékonysága, gazdaságossága és eredményessége, valamint uniós hozzáadott értéke tekintetében elért eredményeket;

84. hangsúlyozza, hogy a Számvevőszék azt állapította meg, hogy a Bizottság megfelelő eljárásokkal rendelkezik éves irányítási és teljesítményjelentésének, valamint a programok teljesítményértékelésének elkészítéséhez; egyetért a Számvevőszékkel abban, hogy a Bizottságnak a többéves pénzügyi keret időszakának végét követően továbbra is jelentést kell tennie a program teljesítményéről, legalább addig, amíg egy adott többéves pénzügyi keret időszakához kapcsolódóan jelentős összegű kifizetésekre kerül sor;

85. üdvözli a Számvevőszék azon észrevételét, hogy a Bizottság megkezdte a rendszerszintű teljesítményértékelések és elemzések elvégzését, amelyek alapján következtetések vonhatók le a programok céljainak teljesítéséről; megelégedéssel nyugtázza, hogy a Számvevőszék szerint ez jelentős pozitív lépés abban az irányban, hogy a program teljesítményére vonatkozó éves beszámolás egyértelműbbé, átláthatóbbá és átfogóbbá válhasson;

86. határozottan ösztönzi a Bizottságot, hogy folytassa a teljesítményinformációk megbízhatóságának és hozzáférhetőségének javítását, amely a programok sikerének értékelésére szolgáló alapvető eszköz; ennek magában kell foglalnia a Szabályozói Ellenőrzési Testület révén tanultak terjesztését, különösen a tervezéssel és a módszertannal kapcsolatban;

87. aggodalmát fejezi ki a Számvevőszék azon értékelése miatt, miszerint a tagállamoktól származó nyomonkövetési adatok, amelyeken a Bizottság éves irányítási és teljesítményjelentése és a programindokolások alapulnak, nem teljesen megbízhatók;

88. határozottan támogatja azt az ajánlást, hogy a Bizottság javítsa a célok meghatározásával és az alátámasztó adatokkal kapcsolatos magyarázatokat; a céloknak konkrétaknak és nagyratörőknek, de reálisaknak, ugyanakkor megbízható adatok alapján mérhetőknek is kell lenniük; hangsúlyozza ugyanakkor, hogy az eredmény- és hatásmutatók alkalmasabbak a teljesítmény mérésére és szélesebb körű hatásvizsgálatot tesznek lehetővé, mint az input- és outputmutatók;

89. üdvözli, hogy a Bizottság dokumentálja a mutatók adatait, valamint a mutatók alapértékeit, részcéljait és célértékeit, amelyek az éves programindokolásokban a programok általános és egyedi célkitűzései terén elért előrehaladást mérik; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a mutatók ezen alapértékei, részcéljai és célértékei, amelyeket uniós finanszírozás nélkül nem lehetett volna teljesíteni, és amelyek uniós hozzáadott értéket képviselnek, az ilyen uniós hozzáadott érték elérésére összpontosítsanak;

90. felhívja a Bizottságot, hogy teljesítményjelentéseibe foglalja bele a programok eredményességének és gazdaságosságának (költséghatékonyságának) alaposabb elemzését, amint az információk rendelkezésre állnak, valamint a programok teljesítményét befolyásoló jelentős külső tényezők szisztematikusabb elemzését; a jelentésekben feltüntetett valamennyi teljesítménymutató tekintetében adjon egyértelmű értékelést arról, hogy azok jó úton haladnak-e a célértékek elérése felé; a teljesítményről adjon egyértelmű és kiegyensúlyozott értékelést, amely a program valamennyi célkitűzésére kellő részletességgel kiterjed; sürgeti a Bizottságot, hogy a Covid19-válsággal összefüggésben elfogadott valamennyi programra tekintettel hozza meg ezeket az intézkedéseket a következő, 2020. évi mentesítés során;

91. hangsúlyozza, hogy a költségvetési rendelet szerint a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás eredményességet, hatékonyságot és gazdaságosságot feltételez, és hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak mindhárom elemre összpontosítaniuk kell; megjegyzi továbbá, hogy a teljesítményre vonatkozó nemzetközi ellenőrzési iránymutatások most olyan elemeket is tartalmaznak, mint az egyenlőség, a környezetvédelem és az etika, és felhívja a Bizottságot, hogy e területek vizsgálatával szélesítse ki értékelését;

92. megjegyzi, hogy a Számvevőszék megvizsgálta, hogy az uniós költségvetés valamennyi fő területén a programok jó úton haladnak-e céljaik teljesítése szempontjából:

93. Versenyképesség: üdvözli, hogy a Horizont 2020 kutatási program esetében nincsen arra utaló jel, hogy a teljesítmény veszélyben forogna, és számtalan példa van sikeres projektekre; üdvözli, hogy a Számvevőszék szerint a program egyedisége és páneurópai jellege révén uniós hozzáadott értéket teremt;

94. Kohézió: sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy bár a Bizottság és a tagállamok már felülvizsgálták a 2014–2020-as kezdeti célokat, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra (ERFA) és a Kohéziós Alapra (KA) vonatkozó mutatók valamivel több mint egyharmada jelez csak időbeli előrelépést. A Covid19-válság kitörése előtt valószínűsíthető volt, hogy a foglalkoztatással és az oktatással kapcsolatos legtöbb cél 2020-ig teljesül, de a K+F, a szegénység és a társadalmi befogadás terén elmaradt az előrelépés; sajnálja, hogy ezen a szakpolitikai területen a Bizottság saját teljesítményadatai azt mutatják, hogy a programok elmaradnak a kezdeti várakozásoktól;

95. Természeti erőforrások: sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az egyik alapvető hiányosság az, hogy a 2014–2020-as időszakra vonatkozó teljesítménymutatók nem a KAP keretében nyújtott pénzügyi támogatásra vonatkozó részletes beavatkozási logikán alapulnak. Például a mezőgazdasági termelőknek nyújtott közvetlen kifizetések csökkentették a mezőgazdasági termelők jövedelmének ingadozását, de nem arra irányulnak, hogy segítsék a mezőgazdasági termelőket a megfelelő életszínvonal elérésében; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a KAP intézkedései elégtelen hatást gyakorolnak az éghajlatváltozás kezelésére;

96. Biztonság és uniós polgárság: megjegyzi, hogy a Bizottság jelentéséből nem derül ki, hogy a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap jól halad-e céljának elérése felé, de a rendelkezésre álló információk rámutatnak relevanciájára és uniós hozzáadott értékére; megjegyzi, hogy az integráció és a legális migráció tekintetében a mutatók pozitív képet festenek az eredményekről, többek között azért is, mert a hosszú távú hatásokat (például a migránsok és az uniós polgárok foglalkoztatási kilátásai közötti különbségeket) még nem lehet felmérni;

97. Globális Európa: megjegyzi, hogy a Bizottság nem nyújt elegendő információt két finanszírozási eszköz – az egyik a fejlődő országokkal való együttműködés, a másik pedig az EU déli és keleti szomszédaival fenntartott kapcsolatok – átfogó teljesítményértékeléséhez; üdvözli, hogy a mutatók mindazonáltal pozitív tendenciát mutatnak a szegénység csökkentése, az oktatás, a nemek közötti egyenlőség és a humán fejlődés terén, és aggodalmát fejezi ki a demokrácia, a jogállamiság és a politikai stabilitás megszilárdítása terén tapasztalható romló tendencia miatt;

Éves irányítási és teljesítményjelentés

98. megállapítja, hogy a Bizottság szerint a 2019-ben végrehajtott kötelezettségvállalási előirányzatok teljes összege 161 milliárd EUR volt: amelyből az 1. fejezetre (Versenyképesség a növekedésért és foglalkoztatásért) (a teljes költségvetés 14 %-a) és az 1b. fejezetre (Gazdasági, társadalmi és területi kohézió) 81 milliárd EUR-t (a teljes költségvetés 35 %-a), a 2. fejezetre (Fenntartható növekedés: természeti erőforrások) 59 milliárd EUR-t (a teljes költségvetés 37 %-át), a 3. fejezetre (Biztonság és uniós polgárság) 4 milliárd EUR-t, a 4. fejezetre (Globális Európa) 12 milliárd EUR-t, az 5. fejezetre (a Bizottság igazgatási kiadásaira) pedig 6 milliárd EUR-t különítettek el;

99. megjegyzi, hogy a Bizottság 2019. évi éves irányítási és teljesítményjelentésében 2,1%-os kifizetéskori kockázatról számolt be, ami a Számvevőszék becsült hibaszintjének tartományán belül van; megjegyzi, hogy a három legjelentősebb kiadási terület esetében (a többéves pénzügyi keret 1a. fejezete: versenyképesség; 1b.: gazdaság, társadalmi és területi kohézió és 2. fejezet: természeti erőforrások), a Bizottság hibaszintre vonatkozó saját becslései a Számvevőszék tartományán belül vannak;

100. megjegyzi, hogy 2019-ben az uniós költségvetésből származó kiadások 147 milliárd EUR-t tettek ki, amely több mint 240 000 kifizetés között oszlik meg; rámutat, hogy a költségvetés 71%-át megosztott irányítás keretében hajtották végre, a fennmaradó részt pedig vagy közvetlenül a Bizottság költötte el (22%), vagy közvetetten, megbízott szervezetekkel együttműködve (7%) költötték el;

101. tudomásul veszi a Bizottság azon becslését, hogy 2019-ben az éghajlatváltozással kapcsolatos kiadások 35 milliárd EUR-t tettek ki, ami az uniós költségvetés 21%-ának felelt meg, és hogy a 2014–2020-as időszakban az uniós költségvetés kumulatív módon a teljes kiadások 19,8%-ának megfelelő, 211 milliárd EUR-valal járult hozzá az éghajlat-politikai célkitűzésekhez, ami kissé elmarad az eredeti 20%-os célkitűzéstől, mivel az időszak első éveiben alacsonyabbak voltak a hozzájárulások; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen meg minden tőle telhetőt a 2014–2020 közötti időszakban az éghajlattal kapcsolatos kiadások növelése érdekében, hogy a 2021–2028-as időszakra sokkal nagyratörőbb célokat tűzzenek ki;

102. megjegyzi, hogy a Bizottság 50 főigazgatójából 11 korlátozott nyilatkozatot adott ki a 2019. évi éves tevékenységi jelentésében, összesen 18 fenntartást megfogalmazva (szemben 20 szervezeti egység 40 fenntartásával 2018-ban); rámutat, hogy 17 fenntartás esetében a Bizottság új „de minimis” szabályt alkalmazott, és ezeket a fenntartásokat a Bizottság már nem tekintette jelentősnek;

103. megállapítja, hogy a Bizottság szerint a visszaigazolt korrekciós intézkedések 2019-ben 1,5 milliárd EUR-t tettek ki (ami 25%-kal több, mint 2018-ban); rámutat arra, hogy egyes tagállamok sokkal jelentősebb korrekciós összegekben részesültek, mint mások; felhívja a Bizottságot, hogy ellenőrzési mintáját úgy fogadja el, hogy gyakrabban szerepeljenek ezek az országok a rendszeres ellenőrzésekben;

104. megállapítja, hogy 2019-ben a lezáráskori teljes kockázatra vonatkozó bizottsági becslés a vonatkozó kiadások 0,7%-át tette ki (a 2018. évi 0,8%-hoz képest); megjegyzi, hogy a kohéziós kiadásokhoz kapcsolódó magasabb kifizetéskori kockázat miatt a Bizottság becslése szerint a kifizetéskori kockázat összességében magasabb volt, mint a korábbi években, így értéke 2019-ben 2,1% volt (a 2018. évi 1,7 %-hoz képest), de mivel a becsült jövőbeli korrekciók is magasabbak voltak (1,4%, szemben a 2018. évi 0,9%-kal), a Bizottság stabil lezáráskori kockázatot állapított meg, és mivel a lezáráskori kockázatra vonatkozó becslés kevesebb mint 2%-os volt, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy többéves kontrollrendszerei biztosították az uniós költségvetés hatékony védelmét; rámutat továbbá, hogy a Bizottság saját becslése szerint a lényegességi küszöböt meghaladó kifizetéskori kockázat által érintett kiadások összege nagyon magas, 67 milliárd EUR volt;

105. megjegyzi, hogy a Bizottság úgy ítélte meg, hogy többéves kontrollrendszerei biztosítják az uniós költségvetés hatékony védelmét; megállapítja, hogy a Bizottság a 2019-es portfoliót alacsonyabb kockázatú és magasabb kockázatú rétegekre bontja a Számvevőszék által is elismert és a finanszírozás jellegéhez kapcsolódó kritériumok alapján, nevezetesen a meglehetősen összetett visszatérítési rendszerek (magasabb kockázatú kiadások, amelyeknél a kifizetéskor a kockázat meghaladja a 2%-ot) és a hibákat kisebb valószínűséggel tartalmazó, jogosultságalapú kifizetések (alacsonyabb kockázatú kiadások, amelyeknél a kifizetéskor a kockázat nem éri el a 2%-ot) közötti különbség alapján; rámutat továbbá, hogy a Bizottság becslése szerint a magasabb kockázatú kiadások 67 milliárd EUR-t tesznek ki (46%), ami így a költségvetés kisebb részét érinti, mint az alacsonyabb kockázatú kiadások, amelyek értéke 80 milliárd EUR (54%); sürgeti a Bizottságot, hogy fogadjon el ambiciózus cselekvési tervet olyan intézkedésekkel, amelyek lehetővé teszik e kockázatok jelentős csökkentését;

106. kéri a Bizottságot annak biztosítására, hogy az éves irányítási és teljesítményjelentés teljes mértékben megbízható legyen, és ne előrejelzéseken alapuljon;

107. különösen sajnálja, hogy a Számvevőszéknek ismét aggályainak kellett hangot adnia az éves irányítási és teljesítményjelentés megbízhatóságával kapcsolatban a kohéziós területeken az ellenőrző hatóságok munkájának hiányosságai, valamint a DG EMPL és a DG REGIO éves tevékenységi jelentéseiben szereplő fennmaradó hibaarányokkal kapcsolatban azonosított problémák miatt;

108. egyet nem értését fejezi ki a hibaarány kiszámítására szolgáló módszertan Bizottság általi értékelésével kapcsolatban; bár elismeri, hogy a Bizottság által az éves irányítási és teljesítményjelentésben használt kifizetéskori kockázatok a legközelebb állnak a Számvevőszék által becsült hibaszinthez, meg kell állapítani, hogy fontos tényezők következtében a Számvevőszék és a Bizottság hibaaránya rendkívül eltérő; ezért ismételten kéri, hogy gyorsan hangolja össze módszertanát a Számvevőszék által használt módszertannal, és csak egy, a kifizetéskori kockázatnak megfelelő hibaarányt (kifizetéskori hibaarány) adjon meg a költségvetési ellenőrző hatóságnak; felhívja a Bizottságot, hogy külön tegye közzé a jövőbeli korrekciók becslését (fennmaradó hibaarány); sürgeti a Bizottságot, hogy valamennyi főigazgatóság alkalmazzon következetes terminológiát, amikor e két becslésről jelentést tesz;

109. felhívja a Bizottságot, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a tagállamoktól megbízható adatokat szerezzen a kifizetéskori hibaarányról; felhívja a Bizottságot, hogy időben tegye meg a megfelelő kiigazításokat, amennyiben hiányosságokra derül fény a tagállami ellenőrzések során;

110. aggodalommal állapítja meg, hogy a Bizottság kifizetési kockázatra vonatkozó saját becslése tekintetében a Számvevőszék az alábbi szövegben a többéves pénzügyi keret egyes fejezeteivel kapcsolatban kiemelt bizonyos kérdéseket, és sürgeti a Bizottságot, hogy ezekre a megállapításokra konkrét intézkedésekkel reagáljon:

— Versenyképesség: az utólagos ellenőrzések nem elsősorban a megbízhatósági nyilatkozat vizsgált tárgyévében teljesített kifizetésekre és elszámolásokra terjednek ki, és nem mindig bizonyultak megbízhatónak;

— Természeti erőforrások: az ellenőrzési statisztikákban szereplő tagállami ellenőrzés nem vette figyelembe az összes hibát, és a Bizottság általi kiigazításokra volt szükség, míg a Bizottság kiigazításai általában átalányfinanszírozáson alapultak, és a tanúsító szervek munkája eredményeinek megbízhatósága korlátozott volt;

— Kohézió: az ellenőrző hatóságok ellenőrzései nem mindig voltak megbízhatónak;

— Globális Európa: azokban az országokban, ahol a projekteket végrehajtják, nem volt elegendő a helyszíni ellenőrzések száma, az ellenőrzések nem terjedtek ki a közbeszerzési eljárások releváns szempontjaira, széles volt a mozgástér az egyes hibák hatásának megbecsléséhez, valamint hiányoztak a mások által már ellenőrzött ügyletek saját tételes vizsgálatai; felhívja a Számvevőszéket, hogy kockázatalapú megközelítéssel javítsa a véletlenszerű ellenőrzések számát annak érdekében, hogy a hibaarányokról szóló jelentései nagyobb figyelmet fordítsanak azokra a területekre, ahol a legnagyobb valószínűséggel merülnek fel problémák;

111. tudomásul veszi a Számvevőszék azon következtetését, hogy a Bizottság teljesítményjelentése egyre kiegyensúlyozottabbá válik, és mind az éves irányítási és teljesítményjelentés, mind a programindokolások kiegészítik a programok eredményeiről szóló jelentéstételt, beleértve a lemaradó területekre és a programok továbbra is fennálló kihívásaira vonatkozó információkat is;

112. ösztönzi a Bizottságot és a Számvevőszéket, hogy gyorsítsák fel a mentesítési folyamatot, hogy az az n+1. évre vonatkozzon;

113. felhívja a Bizottságot, hogy az elkülönített források elosztása során továbbra is mozdítsa elő a nemek közötti egyensúlyt és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezést;

Bevételek

114. megállapítja, hogy 2019-ben a teljes bevétel 163,9 milliárd EUR-t tett ki;

115. emlékeztet arra, hogy a bevételek többsége (88 %) a saját források három kategóriájából származik:

— a bruttó nemzeti jövedelmen alapuló (GNI-alapú) saját források az uniós bevételek 64%-át teszik ki, és kiegyensúlyozzák az uniós költségvetést az összes egyéb forrásból származó bevétel kiszámítása után (minden tagállam hozzájárulása arányos mértékű, GNI-jüknek megfelelően),

— a tradicionális saját források (TOR) az uniós bevételek 13%-át teszik ki, és a tagállamok által beszedett behozatali vámokat foglalják magukban (a teljes összeg 80%-át az uniós költségvetés kapja, a fennmaradó 20%-ot pedig megtartják a tagállamok a beszedési költségek fedezésére),

— a hozzáadottérték-adón alapuló (héaalapú) saját forrás az uniós bevételek 11 %-át teszi ki (az e saját forráshoz tartozó hozzájárulásokat a tagállamok harmonizált héaalapjaira alkalmazott egységes kulcs alkalmazásával számítják ki);

116. üdvözli, hogy a Bizottságnak a 2019 előtt és során kezdeményezett uniós pénzügyi programozással és költségvetéssel kapcsolatos munkája egy jogilag kötelező erejű menetrend, az egész Unióra kiterjedő új bevételi források, illetve a közös európai hitelfelvétel visszafizetésére szánt „saját források" bevezetéséhez vezetett; emlékeztet arra, hogy az uniós költségvetésben túlsúlyban vannak a bruttó nemzeti jövedelemből (GNI) származó hozzájárulások; hangsúlyozza, hogy az új saját források csökkentik a nemzeti GNI-alapú hozzájárulások arányát az Unió éves költségvetésének finanszírozásában, és ezért nem járulnak hozzá az uniós költségvetés általános növekedéséhez; sürgeti a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot bevételi forrásainak diverzifikálására annak biztosítása érdekében, hogy az Unió valóban függetlenné váljon a tagállami hozzájárulásoktól, valamint hogy jelentősen növelje az uniós programok költségvetését;

117. megjegyzi, hogy a bevételek magukban foglalják az egyéb forrásokból kapott összegeket is (a legjelentősebbek az uniós megállapodásokhoz és programokhoz kapcsolódó hozzájárulások és visszatérítések (az uniós bevételek 8%-a), például az EMGA és az EMVA elszámolásához kapcsolódó bevételek, valamint a nem uniós országok kutatási programokban való részvétele);

118. üdvözli a Számvevőszék azon döntését, hogy a belső kontrollrendszerek vizsgálata során értékeli a vámbevétel-kiesés csökkentése érdekében tett uniós intézkedéseket, amelyek hatással lehetnek a tagállamok által megállapított vámok összegére, és csökkentik annak kockázatát, hogy a tradicionális saját források nem teljesek;

119. aggodalmát fejezi ki a Számvevőszék által a hagyományos saját források tagállamokbeli beszedése terén, különösen a nemzeti hatóságok által még be nem szedett, megállapított vámok kezelése terén feltárt hiányosságok miatt; megállapítja, hogy a Számvevőszék által felkeresett tagállamokban a következőket tárták fel: a vámtartozások késedelmes bejelentése, az ilyen tartozások behajtásának késedelmes végrehajtása, valamint a számlákon lekönyvelt vámok helyes összegének igazolásához szükséges dokumentumok elégtelensége;

120. megállapítja a még be nem szedett vámok tagállami kezelésének hiányosságait, amint arról a Bizottság által 2019-ben kiadott 27 tradicionális sajátforrás-ellenőrzési jelentésből 15 beszámolt; úgy véli, hogy az e 15-ből 10 jelentésben szisztematikusnak minősített megállapításokat a Parlament megfelelő bizottságai képviselőinek rendelkezésére kell bocsátani;

121. aggodalommal állapítja meg, hogy a tradicionális saját forrásokra vonatkozó bizottsági vizsgálatok és a Számvevőszék munkája a vámbevétel-kiesés csökkentését célzó tagállami ellenőrzések két fő hiányosságára világított rá: rámutat az Unió bevételeinek jelentős csökkenésére, és sürgeti a Bizottságot és a Tanácsot, hogy mielőbb foglalkozzanak ezekkel a kérdésekkel;

— a vámunióban nem harmonizálták uniós szinten a behozatal alulértékelésével kapcsolatos kockázat csökkentését célzó vámellenőrzések végrehajtását, valamint

— a tagállamok az áruátengedést követő ellenőrzések céljára nem képesek azonosítani az uniós szinten legkockázatosabb gazdasági szereplőket;

122. aggodalommal állapítja meg, hogy a belső ellenőrzési rendszerek vizsgálata során a Számvevőszék mind a Bizottságon belül, mind a tagállamokban hiányosságokat tárt fel a saját források egyes kategóriáiban; aggódik amiatt, hogy a Bizottság értékelése szerint a 28 tagállamból 24 részben kielégítő vagy nem kielégítő ellenőrzési stratégiával rendelkezett az alulértékelés kockázatainak kezelésére, ami alapján a Számvevőszék a vámbevétel-kiesés csökkentése érdekében végzett tagállami ellenőrzések terén jelentős hiányosságokat állapított meg;

123. aggodalommal hívja fel a figyelmet arra, hogy az áruátengedést követő ellenőrzések során a legkockázatosabb importőrök azonosítására és kiválasztására irányuló intézkedések hatását a vámunió egészében korlátozza az, hogy még mindig nem áll rendelkezésre a gazdasági szereplők által végzett összes behozatalra vonatkozó uniós szintű adatbázis;

124. elismeri ugyanakkor, hogy a Bizottság ezenkívül fontos lépéseket tett az áruátengedést követő ellenőrzések szempontjából legkockázatosabb gazdasági szereplők azonosítására uniós szinten azzal, hogy megjelöli azokat a tranzakciókat, amelyekről úgy véli, hogy pénzügyi kockázatot jelentenek a pénzügyi kockázatokra vonatkozó kritériumok és a legfrissebb Vámellenőrzési Útmutató szerint;

125. örömmel veszi tudomásul, hogy a Bizottság szorosan együttműködik a tagállamokkal, hogy megoldásokat találjon a székhelyüktől eltérő tagállamban működő importőrök azonosítására; felhívja a Bizottságot, hogy érjen el további előrelépést, amint az összes behozatalra kiterjedő, uniós szintű adatbázis teljes mértékben rendelkezésre áll;

126. megjegyzi, hogy azon héafenntartások közül, amelyek a héaalap kiszámítását legalább tíz évig nyitva tartották, valamint a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos összes olyan kérdés közül, amelyek a bizottsági ellenőrzés óta több mint öt évig nyitva maradtak, a héafenntartásoknak csupán 15%-a és a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések 34%-a volt régóta érvényben lévő;

127. rámutat, hogy a Bizottság által alkalmazott és a Számvevőszék által vizsgált, régóta érvényben lévő nyolc héafenntartás közül öt a héairányelv esetleges be nem tartása miatt a tagállamok ellen indított kötelezettségszegési eljárásokhoz kapcsolódott;

128. megelégedéssel veszi tudomásul, hogy a Bizottság fejleszti a kockázatértékelését az ellenőrzések tervezéséhez, és továbbra is arra törekszik, hogy – a tagállamok együttműködésétől is függően – gyorsan lezárja a régóta nyitva álló kérdéseket;

129. aggodalommal jegyzi meg, hogy a 122 régóta érvényben lévő, tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdés közül a Számvevőszék által megvizsgált 54 eset alapján kiderült, hogy ezek Bizottság általi nyomon követése és lezárása rendkívül hosszú időt vett igénybe, ami azt mutatja, hogy a tagállamokban feltárt, tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos hiányosságok nyomon követése nem megfelelő; sürgeti a Bizottságot, hogy hozzon létre egy olyan nyomonkövetési rendszert, amely a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdéseket jelentőségük (pénzügyi hatásuk vagy nem pénzügyi hiányosságok esetén rendszerszintű jelentőségük) szerint rangsorolja, és erről tegyen jelentést a mentesítésért felelős hatóságnak;

130. emlékeztet arra, hogy a GNI-ellenőrzések többéves ciklusai során a Bizottság azt vizsgálja, hogy a tagállamok által a nemzeti számlájuk összeállításakor alkalmazott eljárások megfelelnek-e az ESA 2010-nek, valamint hogy a GNI-adatok összehasonlíthatók, megbízhatók és teljes körűek-e; tudomásul veszi, hogy az ellenőrzési ciklus lezárása új, konkrétabb fenntartásokat eredményezett, például egy olyan fenntartást, amely lehetővé tette valamennyi tagállam GNI-adatainak felülvizsgálatát annak érdekében, hogy azok pontosabb becslést tartalmazzanak a multinacionális vállalatok kutatási és fejlesztési (K+F) eszközeire vonatkozóan, ezt a becslést ugyanis megnehezíti a globalizáció és az, hogy az ilyen eszközök könnyen lépik át az országhatárokat (a Bizottság a tagállamokkal együtt 2022 szeptemberéig folytatja annak értékelését, hogy a multinacionális vállalatok K+F-eszközeit megfelelően értékelike a tagállamok nemzeti számláiban);

131. mély aggodalmát fejezi ki a Költségvetési Főigazgatóság által 2019-re vonatkozóan fenntartott nem számszerűsíthető fenntartás miatt, amely szerint az alulértékeléssel elkövetett csalások részben átkerültek más tagállamokba, és a végleges számszerűsítésig hatást gyakorolnak a tradicionális saját források beszedésére; megjegyzi, hogy a Bizottság valamennyi tagállamban végzett ellenőrzéseket az alulértékelések kapcsán, és azt is megvizsgálta, hogy a tagállamok mennyire felkészültek az alulértékelés problémainak kezelésére, különösen a Kínából származó textiltermékek és lábbelik tekintetében; megjegyzi, hogy ezen ellenőrzések során, valamint a kapcsolódó jelentésekben kifejezetten kitértek a tagállamok tradicionális saját források veszteségeiért viselt pénzügyi felelősségére; megjegyzi, hogy a Bizottság nyomon fogja követni a helyzetet, és pénzügyileg felelősségre fogja vonni a tagállamokat a tradicionális saját források esetleges veszteségeiért; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az előzetes számítások szerint a tradicionális saját források 2019. évi veszteségei elérik a 2019. évi tradicionális saját források 1%-át, ami igazolja a 2019. évi éves tevékenységi jelentésben foglalt fenntartást; felkéri a Bizottságot, hogy miután lezárta ellenőrzéseit és számszerűsítési számításait, haladéktalanul tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot arról, hogy azok milyen megállapításokhoz vezettek, illetve következményeket vonnak maguk után;

132. megjegyzi, hogy a Költségvetési Főigazgatóság (DG BUDG) immár negyedik éve fenntartást fogalmazott meg az Egyesült Királyság által beszedett tradicionális saját források értékével kapcsolatban, mivel az ország nem bocsátotta az uniós költségvetés rendelkezésére a textiltermékekkel és lábbelikkel kapcsolatos vámbevétel-kiesés összegét, miközben az alulértékeléses csalások köre további uniós tagállamokra terjedt ki, ami a tradicionális saját források további potenciális veszteségeit eredményezi;

133. megjegyzi, hogy a DG BUDG 2019. évi éves tevékenységi jelentése szerint az Egyesült Királyság 2017. október 12-én megkezdte a Bizottság által ajánlott intézkedések végrehajtását, ami 2018-ban a tradicionális saját forrásokat érintő veszteségek drámai csökkenéséhez vezetett (1% alatti hibaarány);

134. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Egyesült Királyság továbbra sem hajlandó az uniós költségvetés rendelkezésére bocsátani a tradicionális saját források terén 2011 és 2017 közötti időszakban keletkezett – 2,679 milliárd EUR-s (bruttó) összeget kitevő – veszteségek összegét; megjegyzi, hogy az Egyesült Királyság hatóságai megküldték hivatalos válaszukat a Bizottságnak, amelyet az 2019. február 11-én kapott kézhez; megjegyzi, hogy az Egyesült Királyság válaszának elemzését követően a Bizottság 2019. március 7-én az ügyet az Európai Unió Bírósága elé utalta; megjegyzi, hogy az Egyesült Királyság 2019. június 24-én ellenkérelmet nyújtott be, amelyet a Bizottság 2019. augusztus 29-i válasza, majd az Egyesült Királyság 2019. december 20-i viszontválasza követett; a Bizottságnak a CONT bizottság 2021. január 11-i meghallgatása kapcsán adott írásbeli válaszai alapján megállapítja, hogy 2020. december 8-án sor került az eljárás szóbeli szakaszának megtartására, és bár az eljárást befejező ítélet meghozatalának időpontja teljes mértékben a Bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, a Bizottság úgy véli, hogy 2021 nyara előtt nem várható döntés; megelégedéssel veszi tudomásul, hogy az Egyesült Királyság Unióból történő kilépése nem érinti hátrányosan az igényelt összegek visszafizettetését, mivel azok az átmeneti időszak lejárta előtti behozatalra vonatkoznak;

135. megjegyzi, hogy a Bizottság szerint 2019-ben a bevételi oldalon 3 milliárd EUR-val magasabb volt a GNI-bevétel, mivel a GNI-alapok reáladatokkal való aktualizálása miatt módosítani kellett egyes korábbi (többnyire a 2012–2017-es évekre vonatkozó) összegeket;

Ajánlások

136. felszólítja a Bizottságot, hogy

— az alábbiak révén nyújtson rendszeres támogatást a tagállamoknak ahhoz, hogy az áruátengedést követő ellenőrzésekre a legkockázatosabb importőröket válasszák ki:

a) megfelelő importadatok gyűjtése és elemzése uniós szinten, és az elemzés eredményeinek megosztása a tagállamokkal;

b) amint a „Surveillance III" rendszer működésbe lép, iránymutatás nyújtása arra vonatkozóan, hogy az új rendszeren belül hogyan kell elvégezni az adatelemzést,

— az alábbiak révén vizsgálja felül eljárásait:

a) a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések nyomon követésére szolgáló rendszer létrehozása olyan mennyiségi és minőségi kritériumok alapján, amelyek fontossági sorrendbe rendezik a tagállamokban feltárt hiányosságokat;

b) határidők megállapítása a tagállamok számára az ilyen hiányosságok kezelésére és a nyomonkövetési intézkedésekre, beleértve a késedelmi kamatok kiszámítását és az uniós költségvetés rendelkezésére bocsátandó összegek visszafizettetését;

c) az eljárás, többek között a finanszírozáshoz való hozzáféréshez szükséges dokumentáció egyszerűsítése az ellenőrzésre és nyomon követésre vonatkozó elvek figyelembevételével;

Versenyképesség a növekedésért és foglalkoztatásért

137. megjegyzi, hogy az 1a. alfejezet („Versenyképesség a növekedésért és foglalkoztatásért") kifizetései 21,7 milliárd EUR-t tettek ki, és a következő programokon és szakpolitikákon keresztül kerültek folyósításra:

— „Kutatás": az alfejezet költségvetésének legfeljebb 55,2%-a, azaz 11,9 milliárd EUR;

— „Oktatás, képzés, ifjúság és sport": az alfejezet költségvetésének legfeljebb 13,2%-a, azaz 2,8 milliárd EUR;

— „Közlekedés és energia": az alfejezet költségvetésének legfeljebb 11,3%-a, azaz 2,5 milliárd EUR;

— „Világűr": az alfejezet költségvetésének legfeljebb 7,6%-a, azaz 1,7 milliárd EUR;

— „Egyéb fellépések és programok": az alfejezet költségvetésének legfeljebb 12,7%-a, azaz 2,8 milliárd EUR;

138. megjegyzi, hogy a fő programok a Horizont 2020 (H2020) és a hetedik kutatási keretprogram (FP7) ([5]) a kutatás és az innováció terén, valamint az Erasmus+ az oktatás, a képzés, az ifjúságpolitika és a sport területén, a Galileo, az EGNOS, az ITER és a CEF mint nagy infrastrukturális projektek, az ESBA mint garanciaalap;

139. figyelembe veszi, hogy e programok kiadásai a különféle projektekben részt vevő, a köz-, illetve a magánszférában tevékenykedő kedvezményezetteknek nyújtott támogatás formáját öltik, és a Bizottság azokat zömében közvetlenül (többek között végrehajtó ügynökségeken keresztül) kezeli; tudomásul veszi, hogy az Erasmus+ esetében a támogatások túlnyomó részét (körülbelül 80%-át) tagállami ügynökségek kezelik a Bizottság nevében;

140. rámutat, hogy a kutatási és innovációs politika teljesítményét nehéz felmérni, mivel a projektek finanszírozása, valamint a még elérendő eredmények és hatások megjelenése között jelentős idő telik el; megjegyzi továbbá, hogy az e területre vonatkozó jelentéstétel az eredmények és hatások kritikai értékelése helyett elsősorban a pozitív eredményekre összpontosít, ez pedig nem feltétlenül ad valós képet az összteljesítményről; megjegyzi, hogy a kutatás mint tudományág kockázatokat rejt magában az eredmények tekintetében, és a siker nem mindig garantálható;

141. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az operatív programok keretében a kkv-k vállalkozási és innovációs támogatására rendelkezésre álló források jelentős százalékát (egyes tagállamokban akár 25%-át is) nagyvállalatoknak fizetik ki; felkéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki szigorúbb kontrollmechanizmusokat az uniós finanszírozásra pályázók nyilatkozataira vonatkozóan, mivel a Legfőbb Ellenőrzési Hivatal megállapításai szerint a 2014 és 2020 közötti időszakban a hatóságok kizárólag a jogszabályban előírt önbevallásokra támaszkodtak a vállalatok tulajdonosi köre, mérete és eladósodottsága tekintetében;

([5]) A 2007–2013-as évekre.

142. megjegyzi, hogy 2019-ben a mobilitásra és a közlekedéspolitikára 4 973 millió EUR kötelezettségvállalási előirányzat és 2 725 millió EUR kifizetési előirányzat állt rendelkezésre, amelyből az Európai közlekedéspolitika (06 02) és a Horizont 2020 – A közlekedéssel kapcsolatos kutatás és innováció (06 03) sorokra engedélyezett 4 422 millió EUR kötelezettségvállalási előirányzatot és 2 058 millió EUR kifizetési előirányzatot az Innovációs és Hálózati Projektek Végrehajtó Ügynökség (INEA) kezelt;

143. megismétli, hogy támogatja a katonai mobilitás pillérének a 2018. márciusban elfogadott cselekvési terv révén való hozzáadását a TEN-T-politikához, ezáltal növelve a vészhelyzetekre való reagálási képességeinket; sajnálja, hogy drasztikusan csökkentették a Bizottság és a Parlament azon javaslatát, hogy az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó költségvetésében hozzanak létre egy új, 6,5 milliárd EUR összegű keretet a katonai mobilitási igényekre;

144. üdvözli az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz közlekedéssel kapcsolatos 2019. évi többéves munkaprogramjára vonatkozó pályázat közzétételét, amelynek költségvetése 1,4 milliárd EUR, és amelynek középpontjában a kilenc törzshálózati folyosó 2030-ig történő befejezése áll;

145. üdvözli a „Greening the blue” elnevezésű projekt 2019-ben történő elindítását, amelynek célja a kibocsátások csökkentése és hatékonyabb, összehajtható szélvitorla-megoldással rendelkező meghajtórendszerek létrehozása; megjegyzi, hogy a projektet az Európai Tengerügyi és Halászati Alap finanszírozta;

146. emlékeztet arra, hogy 2019-ben az Oktatásügyi, Ifjúságpolitikai, Sportügyi és Kulturális Főigazgatóság (DG EAC) szakpolitikai portfóliójához tartozó uniós programokra és fellépésekre rendelkezésre álló kötelezettségvállalási előirányzatok teljes összege megközelítőleg 5,66 milliárd EUR volt (2018-hoz képest 20%-os növekedés), és összességében kielégítőnek tartja a DG EAC 2019. évi pénzgazdálkodása értékelésének eredményét; megjegyzi, hogy a DG EAC átfogó kifizetéskori kockázata 2019-ben a 2 147,18 millió EUR összegű teljes kiadásból 24,88 millió EUR-t tesz ki;

147. tudomásul veszi, hogy az Erasmus+ program 2019. évi végrehajtása nagyrészt sikeres volt, és hogy a legtöbb eredménymutató – például a mobilitási ösztöndíjak száma – meghaladta a Bizottság arra az évre vonatkozó célkitűzéseit; megjegyzi, hogy az eszköz késedelmes elindítása, a pénzügyi intézmények részéről az alacsony felhasználási arány és az eszköz ismertségének a diákok körében tapasztalható hiánya miatt 2019-ben csak egyetlen diákhitelgarancia-ügyletet lehetett lezárni, és üdvözli azt a döntést, hogy 2020. december 31. után az eszköz nem kerül be az Erasmus+ utódprogramjába; üdvözli a tanulói mobilitás 20%-os növekedését, és sürgeti, hogy a virtuális mobilitás helyett a fizikai mobilitás maradjon az Erasmus+ program fő eleme; hangsúlyozza, hogy a társadalmi befogadást elősegítő eszközként továbbra is támogatni kell a szakképzést és a munkaalapú tanulást;

148. aggodalmát fejezi ki az olyan esetekről szóló beszámolók miatt, hogy az Erasmus+ program keretében támogatásban részesülő potenciális kedvezményezetteknek olyan nemzeti szabályokat kellett követniük, amelyek nem voltak teljes mértékben összhangban az uniós elvekkel; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak szorosan nyomon kell követnie a helyzetet, és adott esetben meg kell tennie a szükséges lépéseket;

149. rámutat, hogy 2019-ben számos fiatal jelentkezett az Európai Szolidaritási Testülethez, és őket fogadták is, ami bizonyítja nagyfokú érdeklődésüket a szolidaritási munkában való részvétel iránt szerte Európában; aggodalmát fejezi ki a jelentkezések (191 000) és a tényleges elhelyezések (34 500) száma közötti nagy eltérés miatt; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nagyon alacsony volt a szakmai gyakorlatok és állások igénybevétele az Európai Szolidaritási Testület programja keretében: 2018 és 2020 között mindössze 72 kiküldésre került sor, ami az összes kiküldés kevesebb mint 1%-át teszi ki; hangsúlyozza, hogy kiegyensúlyozottabb kiküldési arányt kell biztosítani annak érdekében, hogy az Európai Szolidaritási Testület valóban bőséges lehetőséget kínálhasson a fiatalok számára;

150. felhívja a Bizottságot és az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökséget, hogy a pályázati eljárások egyszerűsítése és a célközönséghez való igazítása révén csökkentsék a bürokratikus terheket az irányításuk alá tartozó programok hozzáférhetőségének javítása érdekében; hangsúlyozza, hogy jobb szinergiákra és együttműködésre van szükség a DG EAC-kal a pályázati, értékelési és irányítási folyamatok racionalizálása érdekében, ami javítaná a pályázatok minőségét és változatosságát;

A Számvevőszék megállapításai

151. aggasztónak tartja, hogy a 130 vizsgált tranzakcióból 51 (39%) esetében merült fel hiba;

152. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Számvevőszék az általa számszerűsített 28 hiba alapján a 2019-es hibaszintet 4,0%-ra becsülte, ami 2018-hoz képest jelentős növekedést jelent, amikor a becsült hibaszint 2%-os volt; emlékeztet arra, hogy ez az adat közel esik a Számvevőszék által 2015-ben, 2016-ban és 2017-ben megállapított értékekhez;

153. hangsúlyozza, hogy a hetedik keretprogram és a Horizont 2020 kiadásai továbbra is nagyobb kockázattal járnak és ezek a hibák fő forrásai, miközben a Számvevőszék a 80 vizsgált kutatási és innovációs tranzakció közül 24-nél talált nem támogatható költséggel kapcsolatos számszerűsíthető hibát (a hetedik keretprogramnál a vizsgált 10-ből 3 esetben, a Horizont 2020-nál 70-ből 21 esetben, 2019-ben erre az alfejezetre nézve ezek tették ki a Számvevőszék által becsült hibaszint 78%-át);

154. mély aggodalommal mutat rá, hogy a hibák 60%-át „nem támogatható közvetlen személyzeti költségek" okozták; hangsúlyozza, hogy a Horizont 2020 keretében a személyzeti költségek bejelentésére vonatkozó szabályok egyszerűsítésére irányuló törekvések ellenére kiszámításuk továbbra is jelentős hibaforrást képez a költségnyilatkozatokban; támogatja a Számvevőszék azon véleményét, hogy a személyzeti költségek kiszámításának módszere a Horizont 2020 keretében egyes szempontokból bonyolultabbá vált, ami növeli a hibakockázatot (a számszerűsíthető hibákkal érintett 24 tranzakció közül 23 abból eredt, hogy helytelenül alkalmazták a személyzeti költségek kiszámításának módszertanát);

155. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a bonyolult pályázati szabályok és a hosszadalmas eljárások komoly akadályt jelentenek, különösen a kkv-k, az induló vállalkozások és az első alkalommal pályázók számára, akik nem rendelkeznek jelentős erőforrásokkal és tapasztalattal e pályázati eljárásokkal kapcsolatban;

156. aggodalommal jegyzi meg, hogy a „jogellenes/megkülönböztető kiválasztási/odaítélési kritériumok" a hibák 16 %-át, a „nem támogatható egyéb közvetlen költségek (héa, utazás, felszerelések)" pedig a hibák 15 %-át tették ki;

157. tudomásul veszi, hogy más programok és tevékenységek esetében a Számvevőszék a mintában szereplő 50 tranzakcióból 4-nél talált számszerűsíthető hibát (a hibák az Erasmus+ és a CEF programok projektjeit érintették);

158. aggodalommal állapítja meg, hogy a Számvevőszék hiányosságokat tárt fel az elvégzett ellenőrzések bizottsági dokumentációja, a mintavétel következetessége és a beszámolás terén, valamint egyes vizsgált dossziéknál az ellenőrzési eljárások minőségét illetően is; felhívja a figyelmet arra, hogy a Számvevőszék – többek között – azonosított olyan nem támogatható összegeket (főként a személyzeti költségekkel összefüggésben), amelyeket az ellenőrök az ellenőrzéseik során végzett elégtelen tesztelés miatt nem vettek észre, továbbá feltárt olyan, korábban nem észlelt eseteket, amelyeknél tévesen értelmezték a kettős felső határ szabályát, valamint hibásan számították ki az alapul szolgáló személyzeti költségeket; mindezekkel összefüggésben támogatja a Számvevőszéknek a helyzet javítása érdekében megfogalmazott ajánlásait;

159. felhívja a figyelmet arra, hogy a Számvevőszék által ellenőrzött kutatási projektek közül 22 az EUR-tól eltérő pénznemben valósult meg, míg tíz ilyen projekt esetében nem a szabályokban előírt árfolyamot alkalmazták (az ilyen hibák pénzügyi hatása önmagában nem lényeges, de gyakoriságuk a szabályok ismeretének hiányát mutatja); felhívja a Bizottságot, hogy működjön együtt a tagállamokkal annak érdekében, hogy e kérdés nagyobb figyelmet kapjon;

160. hangsúlyozza, hogy ha a Bizottság a rendelkezésére álló összes információt megfelelően felhasználta volna, a becsült hibaszint 1,1 százalékponttal kisebb lett volna erre az alfejezetre;

161. aggodalommal állapítja meg, hogy a kkv-kat nagyobb valószínűséggel érintik a hibák, mint más kedvezményezetteket, mivel a megállapított számszerűsíthető hibák több mint fele (28-ból 17) kapcsolódott magánszektorbeli kedvezményezettek támogatásához, noha a mintában szereplő 130 tranzakció közül csak 42 (32 %) volt ilyen jellegű (a kkv-k a minta 12 %-át tették ki, de a számszerűsíthető hibák 21 %-a kapcsolódott hozzájuk); hangsúlyozza, hogy ez azt jelzi, hogy hiányt szenvednek erőforrásokban, és nem ismerik az összetett támogathatósági szabályokat;

162. megjegyzi, hogy a kutatási kiadásokra vonatkozó visszatérítések a kedvezményezetteknél felmerülő költségekre benyújtott költségelszámolásokon alapulnak; megjegyzi, hogy ezekre az elszámolásokra gyakran összetett szabályok vonatkoznak, és az elszámolások hibákhoz vezethetnek, amint arra a Számvevőszék által említett esetek is rávilágítanak;

163. úgy véli ezért, hogy a hibaarány csökkentése az egyszerűsítésre irányuló folyamatos erőfeszítésektől függ; üdvözli, hogy a Számvevőszék elismerte az erőfeszítéseket, amelyeket a Bizottság a Horizont 2020 adminisztratív és pénzügyi követelményeinek egyszerűsítése érdekében tett;

164. elismerését fejezi ki, hogy e célból a Horizont 2020 végrehajtásának utolsó szakaszaiban a Bizottság szélesebb körben alkalmazza az egyszerűsített költségelszámolási opciókat, például az átalányösszegű finanszírozást, megerősítve a kedvezményezettekkel folytatott kommunikációját és folyamatosan javítva kontrolleljárásait; örömmel veszi tudomásul, hogy a Horizont 2020 során szerzett tapasztalatokra építve a Horizont Európa program e téren még ennél is tovább megy;

165. tudomásul veszi, hogy az adminisztratív terhek csökkentése céljából a Bizottság bevezetett egy olyan megbízható rendszert az előzetes ellenőrzések elvégzéséhez, amely részletes automatizált ellenőrző listákat alkalmaz, írásbeli iránymutatásokkal szolgál, valamint folyamatos képzéseket biztosít, lehetővé téve ily módon a kedvezményezettek számára, hogy célkitűzéseik elérésére összpontosítsanak;

166. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nem állnak rendelkezésre konkrét adatok a kiválósági pecséttel jutalmazott projektek ERFA-programok általi felhasználásáról; megjegyzi, hogy a Bizottság mindössze részleges, az irányító hatóságok önkéntes jelentésein alapuló információkkal rendelkezik, és az ilyen rendszerek továbbra is az egyes megyék hatáskörébe tartoznak; felhívja a Bizottságot, hogy az új többéves pénzügyi keret időszaka alatt működjön együtt a tagállamokkal a programok nyomon követésére szolgáló rendszerek fejlesztése, valamint az ilyen jellegű információk hatékonyabb gyűjtése érdekében;

167. tudomásul veszi a Bizottság értékelését, amely szerint az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) alacsony hibakockázatot mutat; kéri azonban, hogy a csalások megelőzése érdekében a Bizottság a Számvevőszékkel és az OLAF-fal együtt szorosan kövesse nyomon az uniós közlekedési projekteket, mivel az infrastrukturális közberuházások különösen ki vannak téve a csalásoknak; úgy véli, hogy ez elengedhetetlen a felhasználók számára a legszigorúbb biztonsági előírások biztosításához is;

168. emlékeztet arra, hogy a Számvevőszék 5/2017. számú, „Ifjúsági munkanélküliség – hoztak változást az uniós szakpolitikák?" című különjelentésében megállapította, hogy az ifjúsági garancia végrehajtása terén történt ugyan némi előrehaladás és születtek bizonyos eredmények, ám ezek elmaradnak az ifjúsági garancia bevezetésekor támasztott elvárásoktól;

169. emlékeztet arra, hogy a Számvevőszék 22/2018. számú, „Mobilitás az Erasmus+ keretében" című különjelentésében megállapította, hogy az Erasmus+ program szakképzési ágát tovább lehetne javítani, hiszen a szakképzés bevonása közelebb hozza a programot a polgárok szélesebb köréhez;

170. tudomásul veszi a 14/2016. számú, „A romák integrációjával kapcsolatos uniós szakpolitikai kezdeményezések és pénzügyi támogatás" című különjelentést, amely szerint az elmúlt évtizedben jelentős előrelépés történt a romák integrációja terén, de még mindig vannak gyakorlati akadályok; ezzel összefüggésben sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a romák sikeres befogadásához hozzájáruló „bevált gyakorlatok" kritériumait nem mindig alkalmazták, és a teljesítmény nyomon követése nehézségekbe ütközött; emlékeztet arra, hogy a romákra vonatkozó megbízható és átfogó adatok hiánya problémát jelent az uniós és nemzeti szintű, tényeken alapuló politikai döntéshozatal szempontjából; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy ez a helyzet gyors fellépés hiányában változatlan maradhat;

Ajánlások

171. felszólítja a Bizottságot, hogy

— tegye még egyszerűbbé a szabályokat és az eljárásokat, szolgáljon gyakorlati és pragmatikus iránymutatásokkal, többek között tájékoztatással és képzéssel különösen az új pályázók számára, valamint segítse jobban a kkv-kat, az induló innovatív vállalkozásokat és a többi első alkalommal pályázót, hogy a kérelmezők körében – a megszerzett tapasztalataiktól és a rendelkezésükre álló erőforrásoktól függetlenül – egyenlő versenyfeltételek érvényesüljenek;

— fokozza a Horizont 2020 személyzeti költségek kiszámítására és bejelentésére vonatkozó támogatási szabályaival kapcsolatos tájékoztató kampányát, kiemelt figyelmet fordítva a fő hibatípusokra, majd végezzen célzott ellenőrzéseket azok szabályoknak való megfelelésére vonatkozóan;

— hívja fel ismét a Horizont 2020 valamennyi kedvezményezettjének figyelmét a személyzeti költségek kiszámítására és bejelentésére vonatkozó szabályokra, különös figyelmet fordítva a fő hibatípusokra;

— a következő kutatási keretprogramban (Horizont Európa) egyszerűsítse le még inkább a személyzeti költségekre vonatkozó szabályokat;

— a Horizont 2020-nál tegyen intézkedéseket a Számvevőszék által az utólagos ellenőrzésekről végzett áttekintés nyomán a dokumentáció, a mintavétel következetessége és az ellenőrzési eljárások minősége kapcsán tett észrevételeket illetően; valamint a kiszervezett ellenőrzések harmadik fordulója során megfelelő intézkedésekkel biztosítsa, hogy az ellenőrök teljes mértékben tisztában legyenek a Horizont 2020 szabályaival, és ellenőrizze munkájuk minőségét;

— szolgáljon megoldással a földrajzi kiegyensúlyozatlanság (koncentráció) akut problémájára, amely annak nyomán alakult ki, hogy a Horizont 2020 forrásainak többségét a legfejlettebb tagállamok szűk körében működő kedvezményezetteknek ítélték oda, a megoldáshoz pedig kezelje a probléma forrását a kevésbé fejlett országokban, például oly módon, hogy támogatja a kutatást, az ipar és az egyetemek közötti együttműködést, az egyetemek kormányokkal való együttműködését a közpolitikai döntéshozatalban, az új egyetemi programok létrehozását, a tudományos kiválóságot stb.;

Teljesítmény: Horizont 2020

172. hangsúlyozza, hogy az „Európa ipari vezető szerepe a kutatás, a technológiai fejlesztés, a demonstráció és az innováció révén számos alaptechnológiában és ipari technológiában" című 5. egyedi célkitűzés keretében a programindokolás azt mutatja, hogy a program nem halad jó úton a szabadalmi bejelentések tekintetében kitűzött cél elérése felé, miközben a programindokolás az odaítélt szabadalmakról is tájékoztatást ad, ami jobb teljesítménymérő, de célokat és részcélokat nem jelöl meg;

173. hangsúlyozza, hogy az 5. egyedi célkitűzés „az adott vállalkozásnál, illetve a piacon újdonságnak számító innovatív megoldásokat bevezető vállalkozások részaránya a résztvevők között" elnevezésű mutatójával összefüggésben a programindokolás sem részcélokat, sem célokat nem említ e mutató tekintetében; ezért ez a mutató nem használható fel annak értékelésére, hogy a program jól alakul-e; felhívja a Bizottságot, hogy frissítse a programindokolást olyan konkrét és mérhető célértékek bevezetésével, amelyek lehetővé teszik a hatékonyság és eredményesség értékelését;

174. rámutat, hogy a „minden ember élethosszig tartó egészségének és jólétének javítása" elnevezésű 8. egyedi célkitűzéssel összefüggésben a célértéket a 2020-as évre vonatkozó fejezet említi, de úgy kell értelmezni, hogy akkor valósul meg, „[…] amikor a Horizont 2020 keretében finanszírozott utolsó fellépések is lezárulnak", miközben a programindokolás megemlíti, hogy „a célok a társadalmi kihívások pillérének egészére vonatkoznak (8–14. sz. egyedi célkitűzések), nem pedig az egyes egyedi célkitűzésekre", vagyis ezzel értelmetlenné válik a tényleges érték és a célérték összevetése;

175. tudomásul veszi a Számvevőszéknek a Horizont 2020 teljesítményével kapcsolatos következtetéseit, különösen a következőket:

— túl kevés információ áll rendelkezésre ahhoz, hogy teljeskörűen értékelni lehessen a Horizont 2020 program 2019 végéig nyújtott teljesítményét; mindazonáltal nincs arra utaló jel, hogy a teljesítmény veszélyben forogna, és számtalan példa van sikeres projektekre;

— az eredményességgel szemben a program relevanciájáról, koherenciájáról és uniós hozzáadott értékéről jelentős mértékben áll rendelkezésre információ;a Horizont 2020 határozottan relevánsnak tűnik, mivel valóban a megcélzott szükségletekre irányul;

— az éves irányítási és teljesítményjelentés csak nagyon általános módon foglalkozik az 1a. alfejezet teljesítményével;

176. sajnálatát fejezi ki a kutatásba és innovációba történő beruházások terén a tagállamok között tapasztalható különbségek miatt, és sajnálja, hogy ez azt jelenti, hogy a kutatók tagállamonként eltérő mértékben részesülnek a Horizont 2020 keretprogram előnyeiből; emlékeztet arra, hogy ez tükrözi a kutatásra és fejlesztésre fordított nemzeti kiadások közötti különbségeket; ösztönzi a tagállamokat, hogy javítsák nemzeti kutatási és innovációs rendszereik irányítását annak érdekében, hogy ösztönözzék és támogassák nemzeti kutatási szervezeteik nemzetközi együttműködésben való részvételét; felhívja a Bizottságot, hogy a nemzeti kutatószervezetek és a vezető európai kutatási szervezetek közötti együttműködés ösztönzésével járuljon hozzá a kiválóság terjesztéséhez, nyújtson technikai támogatást és hozzon létre további, a kiválóság előmozdítását célzó programokat;

177. felszólítja a Bizottságot, hogy

— kommunikáljon jobban a pályázókkal és a kedvezményezettekkel (jobb eljárások és ellenőrzések kialakítása az ügyfélszolgálati funkciók, különösen a RES tekintetében, valamint a figyelem felhívása azon eszközökre, amelyek segítségével a kedvezményezettek bejelenthetik a következetlen bánásmódot a pályázati folyamat vagy a projektjeik végrehajtása során; a résztvevői portált érintő fennmaradó technikai problémák megoldása, a portál kialakításának, az azon való navigálásnak és keresési funkciójának javítása);

— fokozza az átalányösszegek tesztelését (a Horizont 2020 keretében már közzétett felhívások eredményének elemzése és az azokról való jelentéstétel, amint az első eredmények rendelkezésre állnak; nagyobb kiterjedésű új kísérleti kezdeményezések indítása a legmegfelelőbb projekttípusok azonosítása, a lehetséges hátrányok értékelése és a megfelelő korrekciós intézkedések kidolgozása érdekében);

— alkalmazza nagyobb mértékben a pályázatok kétlépcsős értékelését (több olyan téma azonosítása érdekében, ahol a pályázatok kétlépcsős értékelésének alkalmazása csökkentheti a sikertelen pályázók adminisztratív terheit, ugyanakkor a lehető legrövidebb időt biztosítva a támogatás odaítéléséhez, ha a piac elérésének gyorsasága kritikus fontosságú);

— értékelje, hogy a Bizottság által kidolgozott és az uniós költségvetésből (társ)finanszírozott, a 2010–2020 közötti időszakra vonatkozó európai fogyatékosságügyi stratégiához kapcsolódó projektek teljesítették-e a fogyatékossággal élő személyek tekintetében a vonatkozó ENSZ-egyezményben (UNCRPD) meghatározott követelményeket, különösen ami a Horizont 2020 program projektjeit illeti,

— biztosítsa, hogy a projektek tervezési és végrehajtási szakaszaiban a vissza nem térítendő támogatások teljes mértékben fedezzék a fogyatékossággal élő személyekkel összefüggésben felmerülő többletköltségeket, továbbá gondoskodjon arról, hogy megfelelő nyomonkövetési intézkedések legyenek érvényben és biztosítva legyen azok betartása,

— vizsgálja felül az értékelő szakértők javadalmazási feltételeit (a napi javadalmazási ráta frissítése és a szakértők számára a projektjavaslatok megbízható értékelésének elvégzéséhez szükséges idő újraértékelése);

— stabilizálja a résztvevőkre vonatkozó szabályokat és iránymutatásokat (a keretprogramok között a részvételi szabályok tekintetében folytonosság fenntartása, ahol csak lehetséges; az iránymutatások lehető legkisebb mértékben való módosítása a keretprogram végrehajtása során; a munkaidő-kimutatási lapok egyszerűsítése a tevékenységek szükségtelen munkacsomagonkénti bejelentésének elkerülése érdekében; a szokásos költségelszámolási gyakorlatok szélesebb körben való elfogadása lehetőségének megvizsgálása, különösen a személyzeti költségek tekintetében);

— javítsa a kiszervezett utólagos ellenőrzések minőségét (a kiszervezett utólagos ellenőrzések minőségének vizsgálatára szolgáló mechanizmusok javítása és az ilyen ellenőrzések felgyorsítása);

— a kkv-k esetében egyszerűsítse az eszközöket, az adminisztrációt és az iránymutatásokat (oly módon, hogy csak minimális teher háruljon a kkv-kra, különösen pedig az induló innovatív vállalkozásokra, amelyek nem rendelkeznek a bonyolult eszközöket és iránymutatást kezelni képes erőforrásokkal és személyzettel);

Teljesítmény: Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA)

178. emlékeztet arra, hogy az ESBA általános célkitűzése „a növekedést előmozdító beruházások támogatása az uniós prioritásokkal összhangban”; egyedi célkitűzése pedig „az EBB csoport finanszírozási és beruházási műveletei volumenének növelése a kiemelt területeken”;

179. megjegyzi, hogy a Számvevőszék szerint az ESBA jó úton halad céljainak elérése felé, különösen az 500 milliárd EUR összegű beruházás mozgósítására vonatkozó fő célkitűzése tekintetében;

180. aggódik amiatt, hogy a rendelkezésre álló teljesítményinformációk a jóváhagyott műveletek kapcsán mozgósított beruházásokról, a jóváhagyott projektek számáról, a multiplikátorhatásokról és a tagállamok lefedettségéről ugyan tartalmaznak részleteket, de az öt mutató egyike sem követi nyomon az általános célkitűzésben körvonalazott fő területeken a kockázati szintet vagy az érvényesülést;

181. rámutat, hogy a mutatók nem mérik a voltaképpeni egyedi célkitűzés, vagyis az EBB-finanszírozás volumenének növelése felé történő előrehaladást, különös tekintettel a kockázatosabb műveletekre;

182. emlékeztet arra, hogy az ESBA eredményesen finanszírozta további jelentős beruházások támogatását, de egyes esetekben túlbecsülte azt, hogy az ESBA ténylegesen mennyi további beruházást eredményezett a reálgazdaságban (az ESBA értékelése és a Számvevőszék különjelentése ([6]) azt is kiemelte, hogy a finanszírozás teljes volumene nem tulajdonítható kizárólag az ESBA-nak);

183. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság nem értékelte megfelelően a finanszírozás „holtteherhatásának” kockázatát azokban az esetekben, amikor a szükséges beruházást más forrásokból, az ESBA-források bevonása nélkül is finanszírozni lehetett volna;

184. megjegyzi, hogy a mozgósított beruházásokra vonatkozóan bejelentett becslés nem veszi figyelembe, hogy az ESBA bizonyos műveletei más EBB-műveleteket vagy uniós pénzügyi eszközöket váltottak ki, illetve hogy az ESBA-támogatás egy részét olyan projektekre költötték, amelyeket más forrásokból is finanszírozni lehetett volna, még ha nem is azonos feltételek mellett;

185. hangsúlyozza, hogy az ESBA-ról szóló 2019-es EBB-jelentés szerint az ESBA tranzakcióinak zöme úgynevezett „különleges tevékenység”, amely meghatározása szerint magasabb kockázattal jár, mint az EBB szokásos műveletei (a 2019-ben aláírt új ilyen tevékenységek volumene 15 milliárd EUR volt, vagyis az az évi teljes EBB-hitelmennyiség 25%-a, míg az ESBA előtti szint 10% alatt maradt);

186. hangsúlyozza, hogy a Bizottság független értékelése szerint az ESBA elindítása óta számos új, kockázatosabb terméket vezettek be, például az infrastruktúra- és innovációkeret kapcsán pénzügyi közvetítők által kínált tőke- és kockázatmegosztási eszközöket;

187. megállapítja, hogy a Bizottság és az EBB elszalasztotta annak lehetőségét, hogy az ESBA forrásaiból még inkább a nagyszabású infrastruktúra-fejlesztési projektekről a kisebb, korszerűbb, fenntarthatóbb projektek felé való elmozdulást segítse, mivel elsősorban arra koncentrált, hogy újraindítsa az Unió gazdasági növekedését, és csak kevéssé foglalkozott e beruházások jövőbeli potenciáljával; felhívja a figyelmet néhány kisebb léptékű projektbe való, példa értékű beruházásra, amelyet az EBB az Unión kívül támogatott;

188. tudomásul veszi a Számvevőszék értékelését, amely megállapította, hogy az ESBA néhány uniós programot ugyan megerősített, de másokkal átmenetileg átfedésben volt;

([6]) A Számvevőszék 3/2019. sz. különjelentése: „Európai Stratégiai Beruházási Alap: még tenni kell az ESBA teljes sikeréért”, 81. bekezdés.

189. aggódik a földrajzi eloszlás miatt (2019 végén az EU-15-re jutott az aláírt műveletek 80%-a, ami nagyobb, mint a GDP és a bruttó állóeszköz-felhalmozás alapján mért gazdasági súlyuk, míg az EU-13-ra csak 10%, a fennmaradó rész az „egyéb" kategóriába sorolható, és elsősorban több országot érintő projektekkel kapcsolatos);

190. emlékeztet arra, hogy az ESBA által finanszírozott projektek gazdasági, társadalmi és környezeti hatásáról és hozzáadott értékéről az EBB-nek egyértelmű és hozzáférhető tájékoztatást kell nyújtania; hangsúlyozza, hogy az ESBA által támogatott valamennyi projekt további értékelését megfelelően dokumentálni kell;

191. felhívja a Bizottságot és az EBB-t, hogy

— vizsgálják felül az ESBA keretében a magasabb kockázatú EBB-termékek használatát (a nemzeti fejlesztési bankokkal folytatott ESBA-műveletek esetében az EBB-nek – kellően indokolt esetben – keresnie kell a lehetőségeket az alárendelt kölcsönök szélesebb körének felhasználására; ez elősegítené annak biztosítását, hogy az ESBA-finanszírozás kiegészítse a nemzeti fejlesztési bankok és intézmények által nyújtott finanszírozást; az EBB-nek továbbá elő kell mozdítania a megfelelő kockázatmegosztási termékek használatát valamennyi nemzeti fejlesztési bank és intézmény esetében, különös tekintettel azokra, amelyek jelenleg alulreprezentáltak az ESBA-műveletekben); adjanak megbízást az ESBA keretében biztosított magasabb kockázatú EBB-termékek közép- és hosszú távú kockázati profiljáról szóló tanulmány készítésére;

— erőteljesen ösztönözzék az uniós pénzügyi eszközök és az uniós költségvetési garanciák egymást kiegészítő jellegét (az új többéves pénzügyi keret programjai keretében a Bizottságnak javasolnia kell, hogy az uniós pénzügyi eszközök az elérendő szakpolitikai célkitűzések tekintetében koherensek és kiegészítő jellegűek legyenek, az eszközök közötti verseny elkerülése érdekében);

— javítsák annak értékelését, hogy az esetleges ESBA-projekteket más forrásokból is finanszírozni lehetett volna-e, így például az úgynevezett „holtteherhatás" miatti veszteségek esetében (az EBB-nek a projekt értékelési szakaszában mérlegelnie kell, hogy az valószínűleg más finanszírozási források helyébe lép-e. Az EBB-nek fel kell használnia ezt az információt az ESBA-műveletek támogathatóságának értékeléséhez.);

— készítsenek jobb becslést a mozgósított beruházásokról (a Bizottság és az EBB által közösen kidolgozott, az ESBA multiplikátorhatásának kiszámítására szolgáló módszertan a kettős beszámítás megelőzése érdekében tartalmazzon arányos intézkedéseket annak elősegítésére, hogy időben kiszűrjék és korrigálják az olyan eseteket, amikor az EBB közvetlenül és különböző ESBA-műveletek révén közvetetten is támogatja ugyanazt a beruházást);

— javítsák az ESBA által támogatott beruházások földrajzi eloszlását (a Bizottságnak és az EBB-nek az ESBA irányítóbizottságán keresztül értékelnie kell a megfigyelt földrajzi eloszlás kiváltó okait, és ajánlásokat kell megfogalmazniuk az ESBA hátralévő végrehajtási időszakában meghozandó intézkedésekre vonatkozóan. Az ESBA irányítóbizottságának értékelnie kell a meghozott intézkedések hatását);

Gazdasági, társadalmi és területi kohézió

192. megjegyzi, hogy az 1b. alfejezet („Gazdasági, társadalmi és területi kohézió") kifizetései 53,8 milliárd EUR-t tettek ki, és a következő programokon és szakpolitikákon keresztül kerültek folyósításra:

— ERFA és egyéb regionális műveletek: az alfejezet költségvetésének legfeljebb 54,9%-a, azaz 29,6 milliárd EUR;

— „Kohéziós Alap": az alfejezet költségvetésének legfeljebb 16,4%-a, azaz 8,8 milliárd EUR;

— „Európai Szociális Alap": az alfejezet költségvetésének legfeljebb 25,9%-a, azaz 13,9 milliárd EUR;

— „Egyéb programok": az alfejezet költségvetésének legfeljebb 2,8%-a, azaz 1,5 milliárd EUR;

193. emlékeztet a többéves pénzügyi keret 1b. alfejezete („Gazdasági, társadalmi és területi kohézió") alatti kiadások fontos szerepére, amely a különböző tagállamok és régiók eltérő fejlettségi szintjei közötti különbségek csökkentésére és a régiók versenyképességének erősítésére összpontosít;

194. emlékeztet arra, hogy a Gazdasági, társadalmi és területi kohézió alfejezet keretében a tagállamok az egyes programozási időszakok kezdetén rendszerint többéves operatív programokat (OP) nyújtanak be a többéves pénzügyi keret teljes időtartamára nézve; a Bizottság jóváhagyását követően az operatív programok végrehajtásáért a Bizottság (a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság (DG REGIO), valamint a Foglalkoztatás, Szociális Ügyek és Társadalmi Befogadás Főigazgatósága (DG EMPL)) és a tagállamok közösen felelnek;

195. megjegyzi, hogy a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság (DG REGIO) által 2019-ben végrehajtott megelőző intézkedéseknek kedvező volt az eredménye, és 2019-ben nem volt szükség az ERFA és a Kohéziós Alap kifizetéseinek felfüggesztésére, mivel a programhatóságok időben végrehajtották a szükséges korrekciós cselekvési terveket, és így mentesültek 16, összesen 1,1 milliárd EUR összegű kifizetés megszakításától (az összesen 1,2 milliárd EUR összegű 20 kifizetésből); megjegyzi továbbá, hogy a DG REGIO a rendszerhiányosságok korrekcióját kérő 19 figyelmeztető leveléből 12-t le tudott zárni, mert sikerült megvalósítani a szükséges kilépési pontokat;

196. üdvözli a Bizottság által a Számvevőszék 2018. évi éves jelentésében foglalt ajánlás végrehajtása érdekében végzett pozitív nyomon követést, valamint a lezárásra vonatkozó iránymutatások kidolgozásának megkezdését, amelyek célja annak biztosítása, hogy a 2014–2020-as időszakra vonatkozó megfelelő lezárási intézkedések kellő időben, de mindenképpen jóval a 2025-ös lezárás előtt rendelkezésre álljanak;

197. megelégedettséggel állapítja meg, hogy a Bizottság csalás elleni új stratégiájának 2019. április 29-i elfogadását követően a DG EMPL csaláskockázat-elemzést végzett, valamint a DG REGIO-val és a DG MARE-val közösen felülvizsgálta és frissítette a „csalás elleni közös stratégiát” és a közvetlen irányításra vonatkozó, csalás elleni saját stratégiáját; megjegyzi, hogy a DG EMPL továbbra is hozzájárult az Arachne kockázatértékelő eszköz fejlesztéséhez, amely többek között a nemzeti hatóságokat segíti a csalások kockázatának felderítésében;

198. megjegyzi, hogy az EMPL tevékenységi körével és az összes programozási időszakkal kapcsolatban folyamatban lévő összes OLAF-vizsgálatból 20 ügy kapcsolódik az ESZA-hoz, egy a FEAD-hoz és kettő 2019-es év végi közvetlen kiadásokhoz, és ezekben az ügyekben a (potenciális) csalás fő területei a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveinek be nem tartása, a túlárazás, valamint a közbeszerzési szabályok és eljárások megsértése voltak;

199. üdvözli, hogy 2019-ben tíz OLAF-jelentés nyomon követése zárult le, és különböző eszközökkel és formában csaknem 55,3 millió EUR visszafizettetésére került sor az uniós költségvetés védelmében;

Nyomonkövetési és kontrollrendszerek: adattárolás és -rögzítés, valamint a jelentéstétel digitalizációja

200. emlékeztet az Európai Parlament és a Tanács között az uniós költségvetés és a Next Generation EU szabálytalanságokkal – többek között csalással – szembeni fokozott védelme érdekében kötött intézményközi megállapodásra; felszólít az uniós finanszírozás végső kedvezményezettjeire vonatkozó információk és számadatok kontroll-, illetve ellenőrzési célú gyűjtésére, összehasonlítására és összesítésére szolgáló, egységesített intézkedések bevezetésére;

201. megjegyzi, hogy a hatékony kontroll és ellenőrzés biztosításához szükség van a megosztott irányítás keretében, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből támogatott projektekhez és reformokhoz kapcsolódóan közvetlenül vagy közvetve uniós finanszírozásban részesülő végső kedvezményezettekre vonatkozó adatok gyűjtésére, ideértve a finanszírozás címzettjeinek tényleges tulajdonosaira vonatkozó adatokat is; az ilyen adatok gyűjtésére és kezelésére vonatkozó szabályoknak meg kell felelniük az alkalmazandó adatvédelmi szabályoknak;

202. megjegyzi, hogy a Számvevőszék egy folyamatban lévő ellenőrzés keretében jelenleg elemzi a „Gazdasági, társadalmi és területi kohézió” területhez tartozó, a Bizottság által saját ellenőrzései alapján kiszámított kiadások éves szintjének relevanciáját, megbízhatóságát és következetességét, és a Parlament várja az említett ellenőrzés következtetéseit;

A Számvevőszék megállapításai

203. úgy véli, hogy komoly aggodalomra ad okot, hogy a 236 vizsgált tranzakció alapján az ellenőrző hatóságok 29 hibát nem tártak fel, míg korábban 64 hibát feltártak, és a programhatóságok által alkalmazott korrekciók alapján (mindkét programozási időszakban összesen 334 millió EUR értékben) a Számvevőszék a hibaszintet 4,4%-ra becsüli;

204. csalódottságának ad hangot amiatt, hogy a salátarendeletben előírt egyszerűsítési intézkedések ellenére sem sikerült a hibaarányt a 2017. évi 3%-os szintre csökkenteni; meggyőződése, hogy e tekintetben erőfeszítéseket kell tenni a következő programozási időszakban;

205. megjegyzi, hogy becslések szerint a záráskori kockázat 1,1% (2018-ban 1,3 %), a kifizetéskori kockázat pedig a Bizottság éves irányítási és teljesítményjelentése, valamint az érintett főigazgatóságok éves tevékenységi jelentései szerint a 2018. évi 1,7%-ról 2019-ben 2,2–3,1%-ra nőtt e kiadási terület esetében, ami a Számvevőszék által kiszámított hibatartományon belül van;

206. megjegyzi, hogy az ERFA esetében a kifizetéskori kockázat a 2018. évi 2%-ról 2019-ben 2,7–3,8%-ra nőtt, az ESZA esetében pedig a becslések szerint a 1,7% és 2,4% közötti sávban mozog; felhívja a figyelmet arra, hogy a Bizottság megállapította, hogy az e szakpolitikai területhez kapcsolódó ellenőrzési megállapítások és feltárt szabálytalanságok elsősorban a nem támogatható kiadásokra, a közbeszerzési szabálytalanságokra és az ellenőrzési nyomvonallal kapcsolatos problémákra vezethetők vissza;

207. megjegyzi, hogy a DG EMPL 2019. évi éves tevékenységi jelentésében a 2%-os lényegességi küszöb alatti KPI-ről számolt be (1,7%-os fennmaradó teljes hibaarány), és meghatározott egy „maximális arányt" is (legfeljebb 2,4 %), amely lehetővé tenné esetleges további olyan hibák figyelembevételét, amelyek a bizottsági ellenőrzésekben nem szereplő műveletek kiadásaihoz kapcsolódnak; tudomásul veszi továbbá, hogy a Számvevőszék véleménye szerint a „maximális arány" megfelelőbb, mivel figyelembe veszi a folyamatban lévő ellenőrzési munka lehetséges hatását is;

208. megjegyzi, hogy a mintában szereplő 236 tranzakcióra nézve az ellenőrző hatóságok 64 számszerűsíthető hibáról számoltak be a bizonyossági/zárócsomagban, és ezek a hibák nem támogatható költségeket (39) és a közbeszerzést (24), valamint hiányzó lényeges bizonylatokat érintettek (egy hiba);

209. aggodalommal állapítja meg, hogy a hibák többsége három fő kategóriához kapcsolódik:

— a hibák 55%-áért „a támogatásra nem jogosult projektek" voltak felelősek: a 2014–2020-as programozási időszakra nézve öt olyan ERFA-projekt volt, amelyeknél olyan kedvezményezettek vagy műveletek részesültek támogatásban, amelyek nem feleltek meg az alkalmazandó rendeletben és az operatív programokban meghatározott támogathatósági feltételeknek;

— a hibák 24%-ának a hátterében „a belső piaci szabályok be nem tartása" állt (a hibák 9%-át az állami támogatási szabályok megsértése, 15%-át pedig a közbeszerzési szabályok súlyos megsértése okozta);

— a hibák 12%-át „nem támogatható kiadások" okozták;

210. megjegyzi, hogy a Számvevőszék nagy számban tárt fel közbeszerzésekkel, állami támogatási szabályokkal és támogatás-odaítélési eljárásokkal kapcsolatos hibákat, különösen a „Kohézió" és a „Természeti erőforrások" területén; megjegyzi, hogy ezek a hibák 20%-ban járultak hozzá a magas kockázatú kiadások Számvevőszék által becsült hibaszintjéhez (2018-ban: 16%), ezért a Bizottságnak meg kell találnia a hibák csökkentésének módjait;

211. hangsúlyozza, hogy az összetett szabályok nagyobb hibakockázattal járnak; elismeri, hogy a Bizottság folyamatosan a szabályok egyszerűsítésén, valamint az egyszerűbb teljesítési mechanizmusok, így például az egyszerűsített költségelszámolási módszerek szélesebb körű alkalmazásán fáradozik;

212. úgy véli, hogy a Számvevőszék által az e terület 2019. évi kiadásai tekintetében becsült hibaszintet a programok többéves jellegével összefüggésben kell értékelni, amely esetben egy későbbi szakaszban további korrekciókat kell eszközölni, amelyek a program lezárásakor a kockázat jelentős csökkenését eredményeznék; felkéri a Számvevőszéket, hogy a 2007–2013-as kohéziós politikai programok lezárását követően készítsen jelentést, amelyben a becsült hibaarány is szerepel;

213. üdvözli, hogy a Bizottság közbeszerzési cselekvési tervet dolgozott ki, amelyet 2014 óta több alkalommal frissített;

214. aggodalommal állapítja meg, hogy az ESZA-kiadásokat érintő leggyakoribb hiba az alapvető bizonylatok hiánya; továbbá megjegyzi, hogy 2019-ben a Számvevőszék egy olyan ESZA-projektet talált, amely megsértette az állami támogatásra vonatkozó uniós szabályokat;

215. aggodalommal veszi tudomásul a Számvevőszék 2019. évi pénzügyi évről szóló éves jelentését, amely rámutat, hogy a megosztott irányítás alá tartozó programok kiadásaiban előforduló hibák többsége a nemzeti ellenőrző hatóságok által végzett ellenőrzések hibáiból ered; üdvözli ezért, hogy az Európai Bizottság technikai segítségnyújtási programokat hozott létre az irányító szervekkel való együttműködésre, a képzési programokra, valamint a nemzeti szakértői programok számadatainak elmélyítésére, az eszközök ismeretének növelésére és a fent említett hibák elkerülésére szolgáló eszközként; ezzel összefüggésben rámutat, hogy szükség van az Európai Bizottság csalás elleni stratégiájának nyomon követésére, valamint a tagállamok támogatására a csalás elleni intézkedések végrehajtásában, beleértve a tagállamok által az esb-alapok keretében bejelentett szabálytalanságok elemzését, mivel az uniós finanszírozással kapcsolatos mindennemű csalást meg kell szüntetni annak érdekében, hogy megszilárduljon a polgárok uniós kiadásokba és uniós intézményekbe vetett bizalma;

216. aggodalommal állapítja meg, hogy hiába számoltak be a nemzeti ellenőrző hatóságok már sok szabálytalanságról a Számvevőszék által vizsgált projektek kapcsán, mégis sok olyan hiba van, amelyet a belső kontrollok során nem észlelnek vagy helyesbítenek egy korábbi szakaszban; a Számvevőszék 2019-re vonatkozó megállapításai és következtetései alapján javasolja, hogy a Bizottság elemezze a felderítetlen hibák fő forrásait, és az ellenőrző hatóságokkal együtt dolgozza ki a bejelentett fennmaradó hibaarányok megbízhatóságának növeléséhez szükséges intézkedéseket;

217. aggódik a számvevőszéki mintában szereplő 116 tagállami ellenőrző hatóság munkájának ellenőrzése során 18 esetében feltárt hiányosságok miatt, amelyek jelenleg korlátozzák az azok tevékenységére való támaszkodást (az újraszámított arány a 2014–2020-as időszakra vonatkozó 20 megbízhatósági dokumentumból kilencnél meghaladta a 2%-os lényegességi küszöböt; felhívja a figyelmet Számvevőszék azon észrevételére, hogy a Bizottság nyolc csomag esetében hasonló eredményekre jutott, és a fennmaradó hibaarányokat 2% felettire igazította); sajnálja, hogy a Számvevőszék nem tudja csatolni a munkáját érintő fenti tartós hiányosságok okainak elemzését; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság sem tudott érdemi magyarázatot adni az okokra és a tagállami

hatóságok közötti országspecifikus különbségekre; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az egyes nemzeti ellenőrző hatóságoknál fennálló tartós, rendszerszintű hiányosságok mögöttes okaira vonatkozó információk hiánya akadályozza e problémák hatékony és eredményes kezelését és megoldását;

218. megjegyzi, hogy a Számvevőszék a mintában szereplő tranzakciók közül 120-ra (55%) nézve tudott az ellenőrző hatóságok munkájának áttekintése alapján következtetést levonni; nagyon aggódik amiatt, hogy a Számvevőszék e hatóságok munkájának hatókörével, minőségével, illetve dokumentálásával kapcsolatban 100 tranzakció (45%) esetében állapított meg hiányosságokat, ezért a Számvevőszéknek újra el kellett végeznie a megfelelő ellenőrzési eljárásokat;

219. hangsúlyozza, hogy 2019-ben a Bizottság 26 szabályszerűségi ellenőrzést végzett (a DG REGIO 14-et, a DG EMPL pedig 12-t) 11 tagállamban, és ezekről a szabályszerűségi ellenőrzésekről szóló jelentéstervezeteiben arra a következtetésre jutott, hogy az ellenőrző hatóságok 2017/2018-as számviteli évre vonatkozó éves kontrolljelentéseiben szereplő fennmaradó hibaarányokat alábecsülték (a Bizottság ezért megnövelte ezeket az arányokat);

220. megjegyzi, hogy a szabályszerűségi ellenőrzések közül 13 (ebből 5-öt a DG REGIO és 8-at a DG EMPL végzett) 2020 májusáig lezárult, de ezen ellenőrzések felénél a fennmaradó hibaarány még nem volt végleges;

221. üdvözli, hogy a Bizottság 2020-tól arra törekszik, hogy az érintett ellenőrző hatóságokkal folytatott strukturált megbeszélésekbe beépítse az uniós ellenőrzések során feltárt további hibák részletes elemzését, amelyben szerepel, hogy az ellenőrző hatóságok milyen intézkedéseket tettek az ilyen hibák észlelésének elmaradásával kapcsolatban;

222. a Számvevőszékhez hasonlóan örömmel veszi tudomásul, hogy a Bizottság és az ellenőrző hatóságok közös kezdeményezés keretében és összehangolt erőfeszítésekkel igyekeznek javítani az ellenőrző hatóságok munkájának dokumentálását, valamint hogy 2019 decemberében kidolgozták az ellenőrzési dokumentációról szóló vitaanyagot, amelynek használata ugyan nem kötelező, de az első lépést jelenti az ellenőrző hatóságok teljesítményének és munkájuk dokumentálásának javítása terén;

223. üdvözli a közös rendelkezésekről szóló rendelet 2021–2027-es programozási időszaka alatt és a többéves pénzügyi kerethez kapcsolódó alapok keretében a tagállamok projektmenedzsereire és irányító hatóságaira vonatkozó követelmények egyszerűsítésére irányuló erőfeszítéseket; hangsúlyozza, hogy e probléma megoldásának kulcsa a nemzeti támogathatósági szabályok egyszerűsítése, amelyek segíthetnek az adminisztratív terhek és a hibák előfordulásának csökkentésében, ezáltal biztosítva a magas szintű átláthatóságot; sürgeti az egyszerűsített költségelszámolási módszerek szélesebb körű alkalmazását, ami a Számvevőszék szerint is nagy segítséget jelent a kérelmezők számára és megkönnyíti az ellenőrzést; egyetért a Számvevőszék azon következtetéseivel, amelyek szerint az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) végrehajtására vonatkozó szabályok megváltoztatása tovább gyorsítja a végrehajtási folyamatot; rámutat, hogy javítani kell a nemzeti szintű ellenőrzési munkamódszereket; kéri a Bizottságot, hogy a tagállamokkal folytatott strukturált párbeszéd keretében elemezze a közigazgatási gyakorlatokat és eljárásokat a nem megfelelő hatékonyság kiküszöbölése érdekében, és gondoskodjon a hatékony közigazgatási gyakorlatokra és eljárásokra vonatkozó példák terjesztéséről valamennyi illetékes hatóság számára;

224. a DG EMPL 2019. évi éves tevékenységi jelentése alapján megállapítja, hogy a DG EMPL észszerű bizonyossággal rendelkezett és arra a következtetésre jutott, hogy az operatív programok irányítási és kontrollrendszerei a tervezettnek megfelelően működtek 2019-ben, kivéve 29 ESZA/IFK- és egy FEAD-programot, amelyek jelentős hiányosságokat mutattak a rendszerek néhány kulcsfontosságú eleme tekintetében;

225. megelégedéssel állapítja meg a DG EMPL 2019. évi éves tevékenységi jelentése alapján, hogy a DG EMPL megtette a szükséges nyomonkövetési intézkedéseket a Számvevőszék által közölt valamennyi, a 2015–2018. évi megbízhatósági nyilatkozatokhoz kapcsolódó ajánlással kapcsolatban, és hogy 2020. március végére nem voltak lezáratlan számvevőszéki ajánlások;

226. rámutat, hogy a gyakorlatban a 2019. évi éves tevékenységi jelentésekben megfogalmazott fenntartások többsége főként a 2018/2019-es beszámoló hibaarányain alapult, amelyet még nem fogadtak el, ezért mindkét főigazgatóság arról számolt be, hogy a 2018/2019-es hibaarány legkorábban a 2020. évi éves tevékenységi jelentésekben kerül megerősítésre;

227. úgy véli, hogy az Unió pénzügyi érdekei és az adófizetők pénze a szervezett bűnözői csoportok célpontjává váltak, és felhívja a Bizottságot, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket azon bűnszervezetekkel szemben, amelyek uniós forrásokra tesznek szert;

228. ismételten elégedetlenségét fejezi ki amiatt, hogy a Számvevőszék és a Bizottság eltérő módszereket alkalmaz a pénzügyi tranzakciók jogszerűségéről és szabályszerűségéről szóló véleményeik kidolgozása során;

229. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az esb-alapokhoz tartozó pénzügyi eszközökről szóló éves jelentés közzététele esetében a Bizottság nem tartja be a vonatkozó rendeletben ([7]) rögzített határidőket; megismétli a Parlament arra irányuló kérését, hogy a jelentést októberig tegyék közzé, hogy ily módon annak megállapításait fel lehessen használni a mentesítési eljárás keretében; elvárja, hogy az átláthatóság növelése érdekében a Bizottság kedvezően reagáljon e konkrét kérésre;

Az Európai Számvevőszék 04/2020. számú áttekintése a műanyaghulladékok problémájának leküzdésére irányuló uniós intézkedésekről

230. megjegyzi, hogy bár a szóban forgó áttekintés nem ellenőrzési jelentés, megvizsgálta a műanyagokkal kapcsolatos 2018. évi stratégiában meghatározott, a szárazföldi műanyaghulladékok problémájával kapcsolatos uniós megközelítést;

231. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a Számvevőszék a hulladékkal összefüggő bűncselekmények kezelésére szolgáló uniós jogi kerettel kapcsolatban hiányosságokat tárt fel: többek között a szennyezett területekre, valamint a szankciókra és a vádemelési arányokra vonatkozó adatok hiányát; a környezeti bűnözésnek minősülő magatartásformák megállapítása során felmerülő nehézségeket, amelyek a jogbizonytalanságból adódnak (például a hulladéknak és a hulladékstátusz megszűnésének a meghatározása kapcsán); az uniós jogi aktusok alkalmatlanságát arra, hogy kezeljék a bűnszervezetek egyre nagyobb arányú érintettségét a környezeti bűnözésben, amely ennélfogva olyan egyéb bűncselekményekkel is összefüggésbe kerül, mint a pénzmosás; a szankciók összetételére (közigazgatási, büntetőjogi, polgári jogi) vonatkozó harmonizált uniós szabályok hiányát; valamint a környezeti bűnözéssel foglalkozó szakosodott rendőrségi, ügyészségi és bírósági állomány hiányát;

232. megjegyzi, hogy a vegyi újrahasznosítás sokféle technológia alkalmazásával elképzelhető, amelyek azonban egyelőre sem technológiai, sem gazdasági szempontból nem valósíthatók meg a hulladék kezelésére, ugyanakkor a hulladéklerakást drámai mértékben csökkenteni kell; úgy véli, hogy az újrafeldolgozás technológiai és gazdasági megvalósíthatóságának javítása érdekében drasztikusan meg kell növelni az újrafeldolgozási kapacitásokat; meggyőződése, hogy a műanyag hulladékok jogszerű ártalmatlanításával kapcsolatos kapacitás megnövelése a műanyag csomagolást gyártók számára – a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszeren belüli kötelezettségeik teljesítéséhez – kedvezően hat majd az illegális hulladékkereskedelem és a hulladékkal kapcsolatos más bűncselekmények problémájára;

233. üdvözli az újrafeldolgozatlan műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját forrást, amely megfelelő eszköz arra, hogy a tagállamokat az újrafeldolgozás javítására ösztönözzék; kiemeli e tekintetben a megfelelő jelentéstétel szükségességét;

Súlyos szabálytalanságok és a pénzeszközök hűtlen kezelése a tagállamokban

234. sajnálatának ad hangot amiatt, hogy az egy támogatott munkavállalóra jutó EGAA-költségek és a visszailleszkedési arány között nagyon gyenge vagy egyáltalán nem is áll fenn összefüggés; Spanyolországban például az egy munkavállalóra jutó költség 2 422,74 EUR, a visszailleszkedési arány pedig 48%, míg Finnországban az egy főre jutó költség 2 289,81 EUR, a visszailleszkedés aránya pedig 83%; az integrációs arányok és a költségek tagállamonként nagyon eltérőek, azt azonban lehetetlen megállapítani, hogy az egy főre jutó magasabb összegek ténylegesen magasabb visszailleszkedési arányt eredményeznek-e; felkéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg körültekintően ezt az ellentmondást, és szolgáljon rá megoldással;

235. úgy véli, hogy az uniós ifjúsági garancia nem a várakozásoknak megfelelően teljesít; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a fiatalokat segítő programok ne támasszanak teljesíthetetlen elvárásokat; kitart amellett, hogy a Bizottságnak reális és megvalósítható célok kitűzésével kell kezelnie az elvárásokat;

236. megjegyzi, hogy a DG EMPL 2019-ben 16 figyelmeztető levelet küldött ki, amikor jelentős hiányosságokat tárt fel az irányítási és kontrollrendszerekben; 12 határozatot hozott a fizetési határidők megszakításáról (négyet Olaszország, hármat Magyarország, kettőt az Egyesült Királyság és Franciaország, egyet pedig Spanyolország esetében), amellett hogy a kifizetések felfüggesztéséről is született egy határozat (Egyesült Királyság – Skócia);

237. megjegyzi, hogy jelentős fenntartásokat fogalmaztak meg Olaszország (15 fenntartás, 50,26 millió EUR értékben) és Franciaország (9 fenntartás, 47,95 millió EUR értékben) esetében; Olaszország esetében ez főként a közbeszerzési irányelv nemzeti jogszabályok általi helytelen átültetéséből adódó, a közbeszerzések tekintetében tapasztalható rendszerszintű hiányosságnak tudható be, míg Franciaországban öt program esetében nem állt a regionális ellenőrző szervek rendelkezésére elegendő idő a műveletek ellenőrzésének határidőn belüli lezárására;

238. megjegyzi, hogy a tagállamok által a 2018–2019-es pénzügyi évben végrehajtott pénzügyi korrekciók teljes összege 3,41 milliárd EUR volt, és hogy Magyarország esetében ez az összeg 912 millió EUR-t, Spanyolország esetében 578 millió EUR-t, Szlovákia esetében 368 millió EUR-t, Lengyelország esetében pedig 236 millió EUR-t tett ki; ami a tagállamok által a 2014–2020-as időszak kezdete óta bejelentett összes pénzügyi korrekciót illeti, a teljes összeg 6,10 milliárd EUR-t tett ki, ebből 2,15 milliárd EUR jutott Magyarországra, 668 millió EUR Spanyolországra, 647 millió EUR Lengyelországra és 459 millió EUR Szlovákiára;

([7]) A 2013. december 17-i 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.) 46. cikke.

239. aggodalommal állapítja meg, hogy a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóságnak (DG REGIO) a 2019. évi éves tevékenységi jelentésében a 2014–2020-as programozási időszak 67 ERFA/KA programjára, valamint a 2007–2013-as programozási időszak 9 ERFA/KA programjára és az IPA egyik határokon átnyúló együttműködési programjára vonatkozóan két fenntartást kellett kiadnia; rámutat, hogy az irányítási és kontrollrendszerek súlyos hiányosságai a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó többéves keret esetében a kiadások tekintetében 10% feletti becsült kockázatot eredményeznek; üdvözli, hogy a frissített költségvetési rendelet tovább pontosította az összeférhetetlenség fogalmát a megosztott irányítással összefüggésben;

240. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Foglalkoztatási Főigazgatóságnak (DG EMPL) a 2019. évi éves tevékenységi jelentésében fenntartást kellett kiadnia az ESZA/ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés (IFK) és a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap (FEAD) tekintetében (30 ESZA-/IFK- és FEAD-program) a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozóan; megjegyzi, hogy mivel éves tevékenységi jelentéseiben a két főigazgatóság arról számolt be, hogy a jövőbeli további pénzügyi korrekciók alkalmazása miatt nem fogalmaztak meg fenntartásokat azokban az esetekben, amikor az előző számviteli évre vonatkozó, megerősített fennmaradó hibaarány 2% feletti szintet ért el, a Bizottság fenntartásai többnyire ideiglenes arányokon alapulnak, és nem feltétlenül fedik le az összes lényeges kockázatot;

241. kifejezetten aggasztónak tartja, hogy a Bizottság jelentések szerint lezárt egy olyan ellenőrzési eljárást, amely megerősítette az összeférhetetlenségre vonatkozó jogszabályok súlyos megsértését a Cseh Köztársaságban;

242. aggodalommal állapítja meg, hogy jelentések szerint a DG REGIO ellenőrzési jelentése három olyan, az ERFA-ból nyújtott vissza nem térítendő támogatást azonosított, amelyek megsértették a cseh jogot, valamint a közös rendelkezésekről szóló uniós rendeletben foglaltakat az ERFA-ra vonatkozóan; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az európai strukturális alapokból származó kifizetések irányítása kapcsán megállapítást nyert az összeférhetetlenség fennállása;

243. elvárja, hogy a Bizottság tájékoztassa a Parlamentet és a Költségvetési Ellenőrző Bizottságot a cseh kormánynak a jelentésben megfogalmazott ajánlások kapcsán tett válaszintézkedéseiről; megdöbbenésének ad hangot amiatt, hogy annak ellenére, hogy immár több mint két év eltelt azóta, hogy a Bizottság megindította ellenőrzéseit, még mindig nem született megoldás a cseh miniszterelnök, Andrej Babiš esetében állítólagosan fennálló összeférhetetlenséggel kapcsolatos helyzetre; sürgeti a Bizottságot, hogy fokozza az eljárás átfogó és gyors elvégzésére irányuló erőfeszítéseit, a lehető leghamarabb tegye közzé az ellenőrzési jelentést, tegyen jelentést következtetéseiről a Parlamentnek, és szükség esetén függessze fel és/vagy hívja vissza a nem megfelelően felhasznált finanszírozást; emlékeztet a cseh miniszterelnök összeférhetetlenségi ügyéről szóló, 2020. június 19-i parlamenti állásfoglalásra ([8]), amely kimondja, hogy amennyiben megerősítést nyer a Babiš úrral kapcsolatos összeférhetetlenség, azt meg kell szüntetni, vagy le kell mondania közfeladatáról;

Ajánlások

244. felszólítja a Bizottságot, hogy

— alaposan elemezze a Számvevőszék által az ellenőrzések során feltárt, minden évben azonosított, továbbra is fennálló rendszerszintű hiányosságokat okozó mögöttes okokat és lehetséges strukturális problémákat, és fordítson kiemelt figyelmet az esetleges országspecifikus különbségekre; kéri a Bizottságot, hogy az elemzésbe foglaljon bele az alacsony hibaszintet mutató és a Számvevőszék által megbízhatónak ítélt nemzeti hatóságok bevált gyakorlataira vonatkozó észrevételeket is; kéri a Bizottságot, hogy ezt az elemzést a Számvevőszékkel szoros együttműködésben végezze el, és aktívan vonja be a nemzeti hatóságokat mind a problémák leírása, mind a lehetséges megoldások tekintetében;

— ossza meg ezen elemzés eredményeit a Számvevőszékkel, a mentesítésért felelős hatósággal és a tagállamokkal;

— ezen elemzés alapján fogalmazzon meg egyértelmű, gyakorlati szempontból hasznos, valamint könnyen végrehajtható horizontális és országspecifikus ajánlásokat a nemzeti hatóságok számára; kéri a Bizottságot, hogy alakítson ki strukturált párbeszédet a nemzeti hatóságokkal, a Számvevőszéket pedig kéri, hogy folyamatosan dolgozzon a kapacitásbővítésen és a bevált gyakorlatok cseréjén a nemzeti ellenőrző hatóságok által végzett munka megbízhatóságának javítása érdekében; tájékoztassa folyamatosan a mentesítésért felelős hatóságot e párbeszéd előrehaladásáról;

— haladéktalanul pontosítsa a támogathatósági feltételeket (többek között annak meghatározása révén, hogy mit értünk „fizikailag befejezett” és/vagy „teljes mértékben végrehajtott” műveletek alatt annak érdekében, hogy segítse a tagállamokat annak ellenőrzésében, hogy a műveletek megfelelnek-e a közös rendelkezésekről szóló rendelet 65. cikke (6) bekezdésének, és hogy elkerülje a nem támogatható műveletek felderítésének elmaradását);

— tegyen intézkedéseket az ellenőrző hatóságok által bejelentett fennmaradó hibaarányok megbízhatóságának növelése érdekében (elemezze a felderítetlen hibák fő forrásait, és az ellenőrző hatóságokkal együtt dolgozza ki a fennmaradó hibaarányok megbízhatóságának javításához szükséges intézkedéseket);

— a nyomon követés megkönnyítése érdekében évente nyújtson be jelentést a Parlamentnek, amelyben részletezi az egyes költségvetési jogcímek hozzájárulását az éghajlati szempontok érvényesítésére vonatkozó célkitűzéshez és a biológiai sokféleséget célzó kiadásokhoz;

([8]) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0164_HU.html

— adott esetben és az ágazati jogszabályokkal összhangban sürgősen kezdje meg az éghajlatváltozással kapcsolatos kiadások és azok teljesítményének nyomon követésére szolgáló hatékony módszertan kidolgozását annak érdekében, hogy el lehessen érni azt az átfogó célt, hogy a 2021–2027-es uniós költségvetés és az Európai Helyreállítási Eszköz (NGEU) keretében eszközölt kiadások teljes összegének legalább 30%-át éghajlat-politikai célkitűzések támogatására fordítsák;

— a tagállamokkal együtt az alkalmazás egységesítése érdekében – többek között a Technikai Támogatási Eszköz segítségével – vezessen be egy egységes, integrált, átjárható tájékoztatási és nyomonkövetési rendszert, amely többek között az adatok hozzáférhetővé tételére és elemzésére, valamint a kontrollok megbízhatóságának növelésére szolgáló közös adatbányászati és kockázatminősítési eszközt is tartalmaz;

— vezessen be egy uniós szintű panasztételi mechanizmust, amelyet a források azon kedvezményezettjei vehetnek igénybe, akik a nemzeti hatóságok által elkövetett kötelességszegéssel vagy a bűnszövetkezetek, illetve bűnszervezetek nyomásával szembesülnek, és amely mechanizmus például lehetővé teszi számukra, hogy panaszaikat a Bizottság nyilvántartásba vegye;

— továbbra is folytasson következetes és széles körű együttműködést az ellenőrző hatóságokkal a szilárd ellenőrzési keret biztosítása, szükség esetén a bizonyosságszerzéssel kapcsolatos munka minőségének javítása, valamint a szükséges hibaészlelési és -korrigálási képességek szavatolása érdekében;

— írja elő az irányító hatóságok számára, hogy hozzanak intézkedéseket a leggyakrabban előforduló hibák kiküszöbölésére, valamint a jövőbeli kiadásokat érintő kockázatok csökkentésére, és szükség esetén javítsák mind az irányítási ellenőrzések, mind az auditok felderítési kapacitását;

— az ellenőrzés keretében végzett értékelés javítása érdekében ne a fennmaradó hibaarányt, hanem a kifizetéseknél jelentkező hibaarányt bocsássa rendelkezésre;

— folytassa az együttműködést a Számvevőszékkel az ellenőrzési módszerek és a jogi szövegek értelmezésének további összehangolása érdekében;

— amennyiben a forrásokhoz kapcsolódó csalás és korrupció fokozott kockázata áll fenn, fordítson kiemelt figyelmet azon tagállamokra, valamint biztosítson intenzívebb technikai támogatást számukra, amelyek irányítási és kontrollrendszerei csak részben megbízhatók vagy nem megbízhatók;

— fordítson kiemelt figyelmet a közbeszerzési eljárások keretében odaítélt keretmegállapodásokra, mivel az ezekkel kapcsolatos csalás és korrupció fokozott kockázatot jelent az Unió pénzügyi érdekeire nézve;

— a lehető leggyorsabban csökkentse a kötelezettségvállalások terén fennálló elmaradást;

— részletezze az éves tevékenységi jelentésekben, hogy a tagállamok és a Bizottság által kiszabott utólagos pénzügyi korrekciókkal érintett összegeket hogyan használták fel újra, különösen azokban az esetekben, amelyek során csalást, korrupciót vagy más bűncselekményt követtek el;

— haladéktalanul, és 2021 októberéig tegye közzé az esb-alapokhoz tartozó pénzügyi eszközökről szóló 2020. évi éves jelentést annak érdekében, hogy annak megállapításai felhasználhatók legyenek a mentesítési eljárás során;

— dolgozzon ki a magas rangú politikusok esetében fennálló összeférhetetlenséggel szembeni szigorú stratégiát; a tagállamokkal együtt dolgozzon ki hatékony jogi eszközöket az uniós kohéziós forrásokat kihasználó oligarchikus struktúrák kialakulásának elkerülése érdekében;

— tájékoztassa a Parlamentet a DG REGIO ellenőrzési jelentésében szereplő, csehországi összeférhetetlenségi ügy minden további fejleményéről;

— vegye figyelembe a műanyaghulladékok kapcsán megfogalmazott számvevőszéki észrevételeket a 2008/99/EK irányelv felülvizsgálata során, különös tekintettel a minimumkövetelményekre, valamint a hulladékkal kapcsolatos különböző bűncselekmények egyértelmű meghatározására;

— kezelje az újrafeldolgozási és égetési kapacitás hiányának problémáját a hulladékkal kapcsolatos bűncselekmények – például az illegális hulladékkereskedelem – csökkentése érdekében azáltal, hogy növeli a műanyaghulladék jogszerű ártalmatlanítására szolgáló kapacitásokat és az ártalmatlanítás gazdasági vonzerejét a műanyaghulladékok termelői számára;

— javítsa az újrafeldolgozás fogalommeghatározását és az újrafeldolgozásra vonatkozó jelentéstételi követelményeket, különösen az újrafeldolgozatlan műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját forrásra tekintettel; kéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy digitalizálják a gazdasági szereplők közötti hulladékáramlásokra vonatkozó jelentéstételt és nyomon követést annak érdekében, hogy jobban fel lehessen tárni az illegális hulladékkereskedelemmel kapcsolatos szabálytalanságokat és jelzéseket;

— az illetékes nemzeti hatóságokkal szoros együttműködésben elemezze a hulladékgazdálkodási infrastruktúrára rendelkezésre álló források alacsony felhasználásának okait, és tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az elemzés megállapításairól; tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot arról, hogy a Bizottság miként segíti a tagállamokat a felhasználási arány növelésében, és tárja fel a további segítségnyújtási lehetőségeket;

— tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot a kohéziós forrásoknak az újrafeldolgozás és a hulladékgazdálkodás támogatására szánt alapokból a Covid19-világjárvány következtében más területekre történő átcsoportosításáról;

— sürgősen tegye prioritássá a csomagolásra vonatkozó alapvető követelmények felülvizsgálatát annak érdekében, hogy felgyorsítsa a műanyag csomagolások tervezésének és gyártásának az újrafeldolgozhatóságot és a fenntarthatóságot szem előtt tartó átalakítását, kellő időben a műanyag csomagolások újrafeldolgozására vonatkozó 2025-ös célkitűzés elérésének támogatásához;

245. általánosabban arra kéri a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb hajtsa végre a Számvevőszék valamennyi függőben lévő ajánlását, a végrehajtásról készítsen egyedi jelentéseket, hosszabb távon pedig vegye figyelembe a Számvevőszék ajánlásait az új ESZA+ intézkedéseinek 2021-től kezdődő végrehajtása során;

246. megdöbbenését fejezi ki amiatt, hogy a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság 2019. évi éves tevékenységi jelentésében foglaltak szerint 2019-ben nem indult eljárás a programok előirányzatainak nettó korrekciók révén történő csökkentésére; felhívja a Bizottságot, hogy módszeresen alkalmazzon nettó pénzügyi korrekciókat, amennyiben teljesülnek a közös rendelkezésekről szóló rendelet 145. cikkének (7) bekezdésében meghatározott feltételek;

247. felkéri a Bizottságot, hogy továbbra is nyújtson iránymutatást és támogatást, valamint azonosítsa és ossza meg a bevált gyakorlatokat a tagállamokkal;

Teljesítmény: az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és a Kohéziós Alap (KA)

248. emlékeztet arra, hogy az ERFA és a Kohéziós Alap támogatja az Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziós politikáját (uniós kohéziós politika), amelynek célja az Unión belüli gazdasági és társadalmi kohézió erősítése a különböző régiók fejlettségi szintje közötti különbségek csökkentése révén;

249. emlékeztet arra, hogy az ERFA valamennyi tagállamra kiterjed, és több olyan kiemelt területre összpontosít, mint az innováció és a kutatás, a kis- és középvállalkozások (kkv-k) támogatása, illetve az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság; megjegyzi, hogy 2019-ben a Bizottság 31,1 milliárd EUR-t különített el az ERFA költségvetésére; emlékeztet arra, hogy a Kohéziós Alap azon tagállamoknak nyújt támogatást, amelyek egy főre jutó bruttó nemzeti jövedelme (GNI) nem éri el az uniós átlag 90%-át, főként a transzeurópai közlekedési hálózatokhoz és a környezethez kapcsolódó projekteket finanszíroz, 2019-re pedig 11,5 milliárd EUR költségvetési juttatásban részesült;

250. aggodalommal jegyzi meg, hogy évekkel a 2014–2020-as programozási időszak kezdete után az ERFA és a Kohéziós Alap 72 programmutatójának csak alig több mint egyharmada alakul megfelelően, annak ellenére, hogy a célértékek egy részét csökkentették; emlékeztet a fő teljesítménymutatók további javítására irányuló ajánlásra; megjegyzi azonban, hogy az adatok korlátozottsága akadályozza az ellenőröket abban, hogy átfogó teljesítményértékelést készítsenek ezen a szakpolitikai területen, mivel nehéz felmérni, hogy az alapok teljesítették-e vagy valószínűsíthetően teljesítik-e a kitűzött általános és konkrét célkitűzéseket, még akkor is, ha az egyes mutatók alakulása értékelhető a meghatározott részcélokhoz és célokhoz képest; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki következetes értékelési keretet, amely képes megállapítani, hogy teljesültek-e az ERFA és a Kohéziós Alap részcéljai és céljai;

251. aggodalmát fejezi ki a Számvevőszék által felvetett, a belső kontrollmechanizmusok tagállamokban tapasztalható hiányával vagy az adatok megbízhatatlanságával kapcsolatos problémák miatt;

252. mivel a feltárt hibák többségét „támogatásra nem jogosult projektek” okozták, hangsúlyozza, hogy komoly aggodalmának ad hangot az elért eredményekről szóló bizottsági jelentéstétel megbízhatóságával és hitelességével kapcsolatban, mivel ezeknek és a hasonló (még fel nem tárt) projekteknek semmiképpen sem kellene „hozzájárulniuk” az uniós gazdasági, társadalmi és területi kohéziós politika segítségével elért szélesebb körű eredmények átfogó értékeléséhez; javasolja, hogy a Bizottság értékelje újra a ténylegesen elért eredményekre vonatkozó jelentéstételi folyamatát;

253. elismeri, hogy a digitális eszközök – például az Arachne – fontos szerepet töltenek be a korrupció és az uniós pénzeszközök hűtlen kezelése elleni küzdelemben; felhívja a tagállamokat, hogy további indokolatlan késedelem nélkül vezessék be ezen eszközök alkalmazását; sajnálja, hogy nem minden tagállam használja az Arachne adatbányászati eszközt a csalások felderítésének javítására; rámutat, hogy a csalásokat illetően a Bizottság és a tagállamok egyaránt felelősek a Kohéziós Alap kiadásaival kapcsolatos csalások elleni fellépésért; az Európai Ügyészséggel és az OLAF-fal együttműködve fokozniuk kell a csalások megelőzésére és felderítésére irányuló erőfeszítéseiket; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak – az Arachne eszköz mellett – komolyan fontolóra kell vennie a nagy adathalmazok és más informatikai eszközök alkalmazását, mégpedig nemcsak a nyomozásokkal összefüggésben, hanem a tendenciák változásainak nyomon követése, valamint az uniós források hűtlen kezelése terén észlelt egyéb módszerek megakadályozása tekintetében is;

254. megjegyzi, hogy mindkét alap a Bizottság és a tagállamok megosztott irányítása alá tartozik, végrehajtásuk pedig a tagállamok által kidolgozott és a Bizottság által jóváhagyott operatív programok révén történik;

255. örömmel látja, hogy a 2019 végéig nyújtott teljesítményről szóló első éves jelentésében a Számvevőszék az ERFA-programok teljesítményének áttekintését az általános célkitűzéssel kapcsolatos, világosan megfogalmazott következtetések pozitív példájaként említi; ösztönzi a DG REGIO-t, hogy továbbra is terjesszen elő egyértelmű következtetéseket a teljesítményre vonatkozó szakaszokban mind az általános, mind a konkrét célkitűzések tekintetében, és felkéri a többi főigazgatóságot, hogy kövessék ezt a jó példát, és javítsák következtetéseiket azok informatívabbá és egyértelműbbé tétele révén;

256. rámutat, hogy a teljesítmény- és eredménymutatókból származó információkat számos olyan értékelés és vizsgálat eredményei egészítik ki, amelyek a 2007–2013-as időszak eredményeit, valamint a 2014–2020-as időszak kohéziós politika terén végrehajtott programjai tervezésének és végrehajtásának korai szakaszait elemzik; egyetért a Számvevőszék azon megjegyzésével, hogy a jogalkotási tervezésben foglalt ezen értékelések késedelmes közzététele azt jelenti, hogy a levont tanulságok túl későiek ahhoz, hogy hatást gyakoroljanak a jelenlegi vagy az azt követő programozási időszakokra (például a 2014–2020-as utólagos értékelések eredményei várhatóan 2025 végén állnak majd rendelkezésre, amint azt a közös rendelkezésekről szóló rendelet előírja, akkorra a 2021–2027 közötti programozási időszak az ötödik évében lesz, és a Bizottságnál valószínűleg előrehaladott állapotban lesz a 2027 utáni jogalkotási javaslatok előkészítése);

257. aggodalommal állapítja meg, hogy a végrehajtás hatodik évének végén az ERFA és a Kohéziós Alap felhasználási aránya 6,6%-kal alacsonyabb, mint az előző programozási időszak azonos szakaszában; hangsúlyozza, hogy ez részben a programozási időszak kezdetén tapasztalható késedelmeknek tudható be; megjegyzi azonban, hogy az esb-alapok felhasználási aránya 2019-ben magasabb volt, mint a 2014–2020-as többéves pénzügyi keret bármely más évében; továbbá felhívja a figyelmet annak kockázatára, hogy a támogathatósági időszak végéhez közeledve és a Covid19-válság körülményeire tekintettel a tagállamok esetleg a felhasználási arányokat helyezik előtérbe a kohéziós célkitűzésekkel, a teljesítménnyel és a szabályszerűséggel szemben; hangsúlyozza, hogy a teljesítményről a megfelelésre való áttérés hátráltatja a kohéziós célkitűzéseket, és szükségtelen kiadásokat eredményez, ezért felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki intézkedéseket az eljárások egyszerűsítésére, amelyek a fent említett körülmények között hozzájárulhatnak a források felelős és megfelelő felhasználásához, és ezáltal a helyreállításhoz a tagállamokban, szem előtt tartva, hogy a 2021–2027-es programozási időszakban a tagállamok célkitűzéseinek nagyratörőbbnek kell lenniük a Covid19-válság gazdasági és társadalmi hatásaira reagálva, a polgárok és a munkahelyek megvédése és a beruházási környezet megerősítése céljából, valamennyi kormányzati szintet bevonva a helyreállítási tervek kidolgozásába és végrehajtásába;

258. felhívja a Bizottságot, hogy azonosítsa azokat a régiókat, amelyek esetében alacsony a finanszírozás felhasználási aránya, és segítse őket a kohéziós alapok hatékonyságát és eredményességét javító szabályok azonosítása révén;

259. hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika területén, amelyre nagyszabású infrastrukturális projektek jellemzőek, hosszabb idő telhet el a program megkezdése, végrehajtása, valamint a teljesítmények és eredmények megvalósulása között; aggasztónak tartja, hogy az előrehaladásra valószínűleg hatással lesz a kohéziós politika végrehajtásának az uniós költségvetés többi részéhez képest viszonylag alacsony szintje is; megjegyzi, hogy ezek a tényezők, valamint az, hogy a rendelkezésre álló legfrissebb adatok (a 2023 végéig tartó végrehajtási időszakban) 2018 végére vonatkoznak, a Számvevőszék szerint megnehezítik, hogy már ebben a szakaszban következtetéseket lehessen levonni a célkitűzések elérésére nézve; felhívja a Bizottságot, hogy csökkentse a program kezdete, végrehajtása, valamint az outputok és eredmények megvalósítása között eltelt időt; megjegyzi, hogy meg kell erősíteni a hálózat készenléti szintjének felügyeletét; sürgeti a Bizottságot, hogy hozzon létre egy olyan szakértői csoportot, amely támogatást nyújt a tagállamoknak az ilyen nagyságrendű projektek irányításához;

260. rendkívül aggasztónak tartja az egyik tagállamról szóló azon médiajelentéseket, amelyek az ERFA által társfinanszírozott olyan szakképzési célú infrastrukturális beruházásokról számolnak be, amelyek esetében az épületeket a minimálisan előírt hároméves időszak után átalakították; sajnálatát fejezi ki az átalakítással kapcsolatban a csalásra és személyes gazdagodásra vonatkozó állítások miatt; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság nem tudott további információkkal szolgálni a fennmaradó kétségek eloszlatása érdekében; üdvözli a Bizottság azon szándékát, hogy megfelelően nyomon kövesse ezeket az állításokat; úgy véli, hogy a tartósság elve fontos biztosíték a kohéziós politika keretében rendelkezésre álló uniós források hatékony és eredményes felhasználása szempontjából;

261. úgy véli, hogy a háromtól öt évig terjedő minimális tartósságra vonatkozó jogszabályi követelmény túl rövid a befektetett összeghez és az ilyen projektek hosszú élettartamához viszonyítva; sajnálja, hogy a társjogalkotók nem határoztak hosszabb tartóssági követelmények bevezetéséről a [közös rendelkezésekről szóló rendelet] felülvizsgálata során; megjegyzi, hogy jelentős különbségek vannak a tagállamok között az infrastrukturális beruházások tartósságára és az idő előtti átalakításra vonatkozó nemzeti szabályok tekintetében;

262. aggodalmát fejezi ki a vállalkozóknak nyújtott finanszírozás ellenőrzésének és nyomon követésének hiánya miatt; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki részletes stratégiát a finanszírozás ellenőrzésére; felkéri továbbá a Bizottságot, hogy értékelje az e pénzügyi mechanizmus által finanszírozott projektek eredményeit; arra ösztönzi a Bizottságot, hogy tegye közzé értékelésének eredményeit;

263. tudomásul veszi a Számvevőszék teljesítményelemzése szempontjából lényeges egyéb tényezőket, amelyek rámutatnak, hogy a kohéziós politika célkitűzéseit – például a foglalkoztatási rátával, a gazdasági fejlődéssel és az éghajlat- és energiapolitikával kapcsolatos célkitűzéseket – számos nemzeti és külső tényező befolyásolja mind Európában, mind világszerte; továbbá, hogy számos tagállamban a kohéziós politika keretében nyújtott finanszírozás jellemzően az e kérdésekre szánt források kis hányadát teszi ki, ezért a kohéziós politikai célkitűzésekkel együtt járó, speciálisan kialakított nemzeti politikák és programok nélkül csak nagyon kevéssé tudja befolyásolni e tagállamoknak a célkitűzések elérése felé tett előrehaladását;

264. tudomásul veszi továbbá a Számvevőszék megfigyelését az olyan további tényezőkről, mint hogy az Uniónak számos szakpolitikai eszköz áll rendelkezésére ahhoz, hogy megvalósítsa magas szintű kohéziós politikai célkitűzéseit, amely eszközöknek csak egy részét képezi az ERFA és a Kohéziós Alap, és hogy e célkitűzések megvalósítását más alapok és jogalkotási kezdeményezések is szolgálják, ezért gyakran nem lehet megkülönböztetni, hogy melyik szakpolitikai eszköz milyen hatással járult hozzá a célok elérése felé tett előrehaladáshoz;

265. aggodalommal hangsúlyozza ki, hogy a 2018 végén szűkösen rendelkezésre álló adatokon alapuló számvevőszéki elemzés azt mutatja, hogy az összesen 72 mutatónak csak egyharmada alakul megfelelően a célok elérését illetően, míg mintegy felüknél ez nincs így, továbbá hogy a fennmaradó mutatók esetében a Számvevőszék nem tudott következtetést levonni; sajnálja, hogy az általános célkitűzésekhez kapcsolódó 9 mutató közül csak kettő halad jó úton, megjegyzi azonban, hogy a 2018-ra kitűzött középtávú részcélokkal rendelkező mutatók mintegy egyharmada esetében a Számvevőszék arra a következtetésre jutott, hogy elérték vagy valószínűleg hamarosan elérik a 70 %-ot;

266. bár az ERFA és a Kohéziós Alap forrásaiból 2023-ig még folyósíthatók kifizetések, aggodalommal hangsúlyozza, hogy a teljesítménymutatók 40%-a alakul megfelelően, az eredmény- és hatásmutatók esetében pedig ez az arány mindössze 10%-os;

267. emlékeztet arra, hogy az Európa 2020 az Unió 2010 és 2020 közötti időszakra vonatkozó magas szintű stratégiája; megjegyzi, hogy a 2014–2020 közötti időszakra a Bizottság kilenc mutatót határozott meg az e stratégia célkitűzéseinek megvalósítása terén elért eredmények mérésére a foglalkoztatás, a kutatás-fejlesztés, az éghajlatváltozás és az energiaügy, az oktatás, a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem területén; megjegyzi, hogy a Bizottság szerint a 2018. évi adatok alapján a foglalkoztatási és oktatási célokat valószínűleg el fogják érni, míg a kutatásra és a fejlesztésre, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre vonatkozó célok elérése tekintetében lemaradások tapasztalhatók, és valószínűleg nem várható előrelépés;

268. nagy aggodalommal mutat rá, hogy a programindokolásokban szereplő, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás támogatására irányuló célkitűzéshez kapcsolódó tíz mutató közül csak 1 – „A jobb energiafogyasztási besorolási mutatóval rendelkező háztartások száma” – halad jó úton; kéri a Bizottságot, hogy – a zöld megállapodás célkitűzéseire is tekintettel – kezelje abszolút prioritásként az e célkitűzés jobb megvalósításához szükséges lépéseket;

269. rámutat, hogy a Covid19-járványra adott válaszként az Unió olyan intézkedéseket vezetett be, amelyek növelik a tagállamok rugalmasságát az európai strukturális és beruházási alapok finanszírozásának felhasználása terén (el lehet tekinteni például attól a követelménytől, hogy az esb-alapok egy meghatározott részét kiemelt témakörökre fordítsák, a javaslat által biztosított rugalmasság azonban befolyásolhatja, hogy az Unió képes lesz-e elérni az operatív programokban eredetileg meghatározott célkitűzéseket);

270. elismeri, hogy a Covid19-válság olyan új és váratlan kihívást jelentett, amelyre az Uniónak és tagállamainak határozott választ kell adniuk, valamint uniós és nemzeti szinten megoldásokat kell kínálniuk;

271. üdvözli a kohéziós kiadások növekvő pénzügyi rugalmasságát, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az alapokat a válsággal kapcsolatos projektek finanszírozására használják fel; hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani a folytonosságot és a kohéziós politikában érintett minden olyan érdekelt fél – főként a kkv-k, a települések és a régiók – mélyebb együttműködését, amelyek az elkövetkező hónapokban szembesülni fognak a munkanélküliséggel és az egészségügyi ellátással kapcsolatos problémákkal;

272. kiemeli azokat a kihívásokat, amelyekkel az Unióban élő betegek szembesülnek a határokon átnyúló egészségügyi ellátásról szóló irányelv előnyeinek kihasználása során, amint azt a Számvevőszék 7/2019. sz. különjelentése is megállapította, különös tekintettel a betegek jogaikkal kapcsolatos potenciális ismereteire, a betegek egészségügyi adatainak tagállamok közötti elektronikus cseréjével kapcsolatos problémákra és késedelmekre, valamint a ritka betegségekben szenvedő betegek egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésére;

273. aggodalmának ad hangot a Számvevőszék azon véleménye kapcsán, hogy az Unió nem fogja teljesíteni a 2030-ra kitűzött éghajlat- és energiapolitikai célokat; megjegyzi, hogy a Bizottság szerint csak korlátozott előrelépés történt a természeti erőforrások felhasználásából eredő negatív környezeti hatások csökkentése terén; felhívja a figyelmet a Számvevőszék azon észrevételére, amely szerint az uniós tagállamok fele esetében fennáll a veszély, hogy nem fognak annyi megújuló energiából származó villamos energiát termelni, amennyivel teljesítenék 2020-as céljaikat; megjegyzi, hogy a Számvevőszék az energiával és az éghajlatváltozással kapcsolatos uniós fellépésről szóló állapotfelmérésében arról számolt be, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának a tagállamok által előre jelzett csökkentése elmarad a 2030-ra kitűzött 40%-os célértéktől; felhívja a Bizottságot, hogy a Covid19-világjárvány hatására és a zöld megállapodásról szóló csomagra tekintettel értékelje át az eredményeket;

274. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy „a fenntartható közlekedés előmozdítása és a szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban" célkitűzéshez kapcsolódó 16 mutatónak mindössze a fele halad jó úton a célok elérése felé; sajnálja, hogy a tagállamok a legutóbbi jelentésben a legtöbb 2023-ra vonatkozó célkitűzést csökkentették, esetenként jelentős mértékben, amit a Bizottság jóváhagyott (csökkent például az ERFA és a Kohéziós Alap együttes célértéke az „Új vasútvonal teljes hossza" mutató esetében (947 km-ről 579 km-re, 39%), illetve az ERFA és a Kohéziós Alap együttes célértéke az „Új vagy továbbfejlesztett villamos- és metróvonalak teljes hossza" mutató esetében (680 km-ről 441 km-re, 35%));

275. megismétli a Parlament arra irányuló kérését, hogy hozzanak létre egy új költségvetési sort a Covid19-válság által súlyosan érintett turisztikai ágazat támogatása érdekében; üdvözli, hogy a Számvevőszék ellenőrzést indított az ERFA-ból és a Kohéziós Alapból a 2007–2013 közötti időszakban 6,4 milliárd EUR-val, a 2014–2020 közötti időszakban pedig eddig 4 milliárd EUR-val társfinanszírozott turisztikai projektek értékelésére, ami segíteni fog az uniós turisztikai politikák javításában;

276. megjegyzi, hogy a jelenlegi, 2014–2020 közötti programozási időszak hatodik évére az eredetileg odaítélt forrásoknak csupán mintegy 31 %-a eredményezett kifizetéseket 2020 januárjáig, ami megkérdőjelezi az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz teljes körű végrehajtását; felhívja a tagállamokat, hogy jelentősen gyorsítsák fel a beruházásokat, a Bizottságot pedig arra, hogy fokozza a nyomon követést, tekintettel arra, hogy a Covid19 okozta gazdasági visszaesésből való gyors helyreállás érdekében sürgősen infrastrukturális beruházásokra van szükség;

277. ismételten hangsúlyozza, hogy ezen a szakpolitikai területen a projektek elért eredményei helyett valamennyi mutató az outputokat méri (a mutatók főként a program végrehajtására vonatkozó adatokat szolgáltatnak az épített infrastruktúra tekintetében); sürgeti a Bizottságot, hogy a szakpolitikát oly módon alakítsa ki, hogy lehetővé váljon az elért eredmények és szélesebb körű hatások megfelelő, folyamatos és félidős értékelése;

278. emlékeztet, hogy 2019. évi ellenőrzése során a Számvevőszék rámutatott különösen arra, hogy a Kohéziós Alapot nem használták fel kellő mértékben új vasútvonalak finanszírozásához; hangsúlyozza a fenntartható közlekedési hálózatokba való beruházás fontosságát, és felhívja az alulteljesítő tagállamokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket e tekintetben;

279. hangsúlyozza, hogy a kiemelt közlekedési infrastruktúrákra vonatkozó közelmúltbeli számvevőszéki ellenőrzés ([9]) megállapította, hogy nem valószínű, hogy az uniós közlekedési törzshálózat 2030-ra eléri teljes kapacitását, továbbá hogy az állapotfelmérésben a Számvevőszék jelezte, hogy mivel az uniós finanszírozás mértéke az általános igényekhez képest korlátozott, a legnagyobb uniós hozzáadott értékkel rendelkező prioritásokra kell összpontosítani;

280. felhívja a Bizottságot, hogy fejlessze tovább azon mechanizmusát és eszközeit, amelyek lehetővé teszik a polgárok és az érdekelt felek tájékoztatását az általa az ERFA és a Kohéziós Alap keretében finanszírozott idegenforgalmi és közlekedési projektekről;

281. véleménye szerint, amint azt a kiemelt közlekedési infrastruktúrák számvevőszéki ellenőrzése megállapította, a forgalmi előrejelzések fejlesztésre szorulnak, és jobb koordinációt igényelnek; rámutat arra, hogy a forgalmi előrejelzések esetében nem hagyhatók figyelmen kívül a megbízható gazdasági értékelések, valamint a költség-haszon elemzések, és az előrejelzéseket az esetleges késések figyelembevétele érdekében rendszeresen felül kell vizsgálni; hangsúlyozza, hogy el kell kerülni a rossz tervezést, különösen az éghajlatváltozás területén, és hogy javítani kell a Bizottság tervezési folyamatát, különösen a környezetvédelem és az erőforrások felhasználása terén érvényes követelmények végrehajtása tekintetében;

282. sajnálja, hogy a Bizottságnak a 2021–2027-re szóló, az esb-alapokra vonatkozó jogalkotási javaslata megszüntet minden értékelési követelményt a nagyprojektekre nézve, így a költség-haszon elemzés követelményét is; noha elismerjük, hogy ez csökkenti az általános adminisztratív terheket, ezt az előnyt meghaladhatja az abból a megnövekedett kockázatból fakadó hátrány, hogy a társfinanszírozott beruházások nem feltétlenül biztosítják a legjobb ár-érték arányt; határozottan felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül javaslatát;

([9]) Európai Számvevőszék, 10/2020. sz. különjelentés: Uniós közlekedési infrastruktúrák: nagyobb fokozatba kell kapcsolni a megaprojektek megvalósítását, hogy időben felléphessenek a hálózati hatások.

283. üdvözli, hogy az európai akadálymentesítési irányelvet végül 2019-ben elfogadták, valamint kiemeli az irányelv jelentőségét, mivel e témában ez az első jogi aktus az Unióban; felkéri továbbá a Bizottságot, hogy szorosan kövesse nyomon az eredményeket, amelyeket a tagállamok az európai akadálymentesítési irányelvben foglaltak 2022. június 28-ig történő teljesítéséhez szükséges törvények, szabályok és közigazgatási eljárások elfogadása és közzététele tekintetében elérnek;

284. megállapítja, hogy az ERFA „A kkv-k versenyképességének javítása" egyedi célkitűzéséhez kapcsolódó programindokolásokban szereplő 9 mutató közül csak 3 (33%) halad a célok elérése felé, ami alulteljesítést jelent; kiemeli, hogy ez a három mutató az outputhoz kapcsolódik, és az ERFA által támogatott vállalkozások számát méri, míg más mutatók, például azok, amelyek azt mérik, hogy a magánberuházás megfelel-e a vállalkozásoknak nyújtott állami támogatásnak, valamint hogy a támogatott vállalkozások foglalkoztatása miként növekedik, nem jó úton haladnak; sürgeti a Bizottságot, hogy a politikát oly módon alakítsa ki, hogy lehetővé váljon az elért eredmények és szélesebb körű hatások megfelelő, folyamatos és félidős értékelése, többek között a tartós munkanélküliség elleni küzdelemre irányuló politikák hatásának értékelése is;

285. megjegyzi, hogy az ERFA-finanszírozást a kkv-k támogatására szolgáló nemzeti forrásokkal együtt használták fel a meglévő nemzeti intézkedések kiegészítése vagy a támogatási rendszer hiányosságainak megszüntetése révén, ugyanakkor megállapította ([10]), hogy az ERFA-ból és az ESZA-ból nyújtott támogatások közötti szinergiák a foglalkoztatás megőrzésének fontossága ellenére általában korlátozottak voltak;

286. tudomásul veszi, hogy a Számvevőszék megbízhatósági nyilatkozata keretében végzett 2019. évi ellenőrzések összefüggésében az ERFA és a Kohéziós Alap által 12 tagállammal együtt társfinanszírozott 121 projektből csak 11-et zártak le; megjegyzi, hogy 7 projekt teljes mértékben, 2 projekt pedig részben teljesítette célkitűzéseit, míg a további 2 projekt nem érte el ezeket;

287. aggodalommal jegyzi meg, hogy nem állnak rendelkezésre egyértelmű információk a kohéziós alapok végső kedvezményezettjeiről, továbbá felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a finanszírozással kapcsolatos valamennyi szükséges információ összegyűjtését, és ennek nem szabad csupán a pénzügyi közvetítőkre korlátozódnia, hanem mindenekelőtt a végső kedvezményezettekre kell összpontosítania;

288. kiemeli, hogy a korrupció, az uniós források hűtlen kezelése és az összeférhetetlenség elleni küzdelem szempontjából hatalmas potenciál rejlik a tényleges végső tulajdonosokra vonatkozó információkat tartalmazó, az ötödik pénzmosási irányelvvel bevezetett nyilvános nyilvántartásokban; felhívja a Bizottságot, hogy gondoskodjon a vállalatok tényleges tulajdonosaira vonatkozó adatok rendelkezésre állásáról és nyilvánosságra hozataláról;

289. üdvözli, hogy a Bizottság által alkalmazott megelőző intézkedések keretében a DG EMPL továbbra is szigorú szabályokat alkalmaz a kifizetések megszakítására és felfüggesztésére vonatkozóan az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében; ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy az ESZA/ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés és a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap esetében 2019-ben 12 megszakítási határozatot és egy felfüggesztési határozatot fogadtak el, továbbá 16 figyelmeztető levelet és 5 felfüggesztést megelőző levelet küldtek az érintett tagállamoknak;

290. mély aggodalmát fejezi ki azon lengyel helyi önkormányzatok által 2019 óta hozott megkülönböztető intézkedések miatt, amelyek magukat úgynevezett „LMBTI-mentes övezetnek" nyilvánító határozatokat vagy „regionális családjogi chartákat" fogadtak el, és hátrányos megkülönböztetést alkalmaznak különösen az egyszülős családokkal és az LMBTI-családokkal szemben; megjegyzi, hogy ezek a hatóságok részesülnek az esb-alapokból és befolyást gyakorolnak azok irányítására; kitart amellett, hogy az 1303/2013/EU rendelettel összhangban az uniós források felhasználásának meg kell felelnie a megkülönböztetésmentesség elvének; úgy véli, hogy a fent említett településeken és régiókban komoly a veszélye annak, hogy megsértik ezeket a rendelkezéseket; felhívja a Bizottságot, hogy gondoskodjon arról, hogy a kohéziós források folyósítására a Szerződésekben és az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített alapjogok, valamint az esb-alapokra vonatkozó közös rendelkezésekről szóló rendelet tiszteletben tartásával kerüljön sor; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogy ezekben a régiókban az esb-alapok megfelelnek-e az uniós jognak, különösen a megkülönböztetés elleni rendelkezéseknek, számoljon be a mentesítésért felelős hatóságnak e vizsgálat eredményeiről, és használjon fel minden rendelkezésére álló eszközt, beleértve a pénzügyi korrekciókat is, amennyiben egyértelmű bizonyítékot talál arra, hogy az említett alapon visszaélnek a pénzeszközökkel;

Teljesítmény: Európai Szociális Alap (ESZA) és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés (IFK)

291. tudomásul veszi a Bizottság azon következtetését, amely szerint az uniós költségvetés teljesítményét tekintve a legtöbb program a programozási időszak elején kitűzött célok felé halad, és jóllehet a 2014–2020-as kohéziós programok elindítása késedelmet szenvedett, az előrehaladás immár egyre gyorsabb ütemű; megjegyzi azonban, hogy a Bizottság csak a jelenlegi programok lezárását követő részletes értékelések alapján tud végleges következtetéseket levonni a teljesítményre vonatkozóan;

([10]) Európai Bizottság, A 2007 és 2014 közötti időszak utólagos értékelése, A kkv-knak nyújtott támogatás – A kutatás és az innováció fokozása a kkv-kban és a kkv-k fejlesztése, 2016. február.

292. emlékeztet az Európai Szociális Alap (ESZA) alapvető fontosságára és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés (IFK) lényeges szerepére a magas szintű foglalkoztatás, a minőségi munkahelyek teremtése, az oktatás és a képzés, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem ösztönzése szempontjából; kiemeli, hogy az ESZA-nak és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésnek folyamatos pénzügyi és politikai támogatást kell kapnia az uniós, nemzeti és regionális intézményektől az elkövetkező évekre kitűzött céljaik megvalósításához; megjegyzi, hogy az ESZA esetében, amely a DG EMPL 2019. évi költségvetésének 94,7 %-át teszi ki, a fő eredendő kockázat a finanszírozott műveletek és tevékenységek összetettségéhez, a kedvezményezettek tipológiájához és változatosságához, valamint az éves beavatkozások magas számához kapcsolódik;

293. megjegyzi, hogy a Számvevőszék nem választotta ki az ESZA-t és a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alapot, hogy azok szerepeljenek az uniós költségvetés teljesítményéről szóló első, 2019. év végi éves jelentésében;

294. üdvözli a foglalkoztatáshoz és a munkavállalói mobilitáshoz, a társadalmi befogadáshoz, valamint az oktatáshoz és képzéshez 2014–2018 között nyújtott ESZA-támogatásról szóló bizottsági értékelés (2021. február) megállapításait; megelégedéssel veszi tudomásul, hogy a 2014–2018 közötti időszakban hozzávetőlegesen 23 millió fő vett részt ESZA-intézkedésekben, és hogy a résztvevők 52 %-a nő volt; megjegyzi továbbá, hogy a részt vevő személyek közül közel 3,2 millió fő már talált állást, 3,9 millió fő pedig képesítést szerzett;

295. megjegyzi, hogy 2018-ig az ESZA-ból és az IFK-ból származó elköltött összeg 10,4 milliárd EUR-t tett ki, 3,8 millió 30 év alatti személy vett részt ifjúsági foglalkoztatást támogató projektekben, és 1,4 millió fő lépett munkába közvetlenül a projektbeli részvételét követően;

296. megjegyzi továbbá, hogy a társadalmi befogadásra 2018 végéig 33,8 milliárd EUR-t fordítottak az ESZA-ból, és közel 6,2 millió fő vett részt társadalmi befogadást célzó intézkedésekben, közülük pedig mintegy 700 000 fő talált munkát és közel 400 000 fő szerzett képesítést;

297. elégedettségét fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy az egyszerűsített költségelszámolási opciók ESZA-n belüli bevezetése csökkentette az adminisztratív terheket és megkönnyítette a végrehajtást mind a programhatóságok, mind a kedvezményezettek számára;

298. megállapítja, hogy az EaSI a 2019. évi munkaprogramja keretében öt pályázati felhívás révén 44 projektet finanszírozott 29,3 millió EUR értékben; tudomásul veszi, hogy 2019 októberében a DG EMPL aláírta az EaSI által finanszírozott eszközhöz kapcsolódó első részvényjegyzést, amely 200 millió eurós hitelalapot jelent a mikrovállalkozásoknak és a szociális vállalkozásoknak történő hitelnyújtás támogatása céljából;

299. hangsúlyozza, hogy tovább kell növelni az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) erőforrásait a munkaerő-piaci befogadás és a személyre szabott képzés lehetővé tétele érdekében, mivel a Covid19-válság aránytalanul érintette a nők foglalkoztatását, különösen az informális gazdaságban, a bizonytalan munkakörülmények között, valamint a bizonyos súlyosan érintett és erősen elnőiesedett ágazatokban dolgozó nőket;

300. megjegyzi, hogy az Unióban átlagosan az emberek több mint egyötödét, illetve minden negyedik gyermeket még mindig fenyeget a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés veszélye; emlékeztet az Unió azon kötelezettségvállalására, hogy a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap révén támogatást nyújt a leginkább rászoruló személyeknek, ezáltal enyhítve az Unióban a szegénység legsúlyosabb formáit, például az élelmiszerhiányt, a hajléktalanságot és a gyermekszegénységet; megjegyzi, hogy a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap évente mintegy 13 millió embert, köztük mintegy 4 millió 15 év alatti gyermeket támogat;

Ajánlások

301. felszólítja a Bizottságot, hogy

— vizsgálja meg a szakképzési központok átalakításával kapcsolatos állítólagos csalásokra vonatkozó állításokat; vizsgálja meg egy elemzés keretében, hogy fennállnak-e hasonló problémák más tagállamokban az Unió által társfinanszírozott infrastrukturális projektek rendeltetésének megváltoztatása kapcsán;

— megállapításairól, valamint az elemzést követő lehetséges további intézkedésekről haladéktalanul tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot;

— végezzen mélyreható elemzést az infrastrukturális beruházások tartósságára és rendeltetésük idő előtti módosítására vonatkozó különböző nemzeti szabályokról, és ezt az elemzést ossza meg a mentesítésért felelős hatósággal;

— ösztönözze a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki a minimumkövetelményeken túlmutató, olyan megfelelő tartóssági időszakokra vonatkozó nemzeti jogszabályokat, mint amilyenek számos tagállamban már most is léteznek;

— gondoskodjon arról, hogy a beruházások fenntarthatósága hosszabb ideig szavatolt legyen;

Természeti erőforrások

302. megjegyzi, hogy a „Természeti erőforrások" terület kifizetései 59,5 milliárd EUR-t tettek ki, és a következő programokon és szakpolitikákon keresztül kerültek folyósításra:

— közvetlen kifizetések az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) keretében, legfeljebb 69,5 %, azaz 41,4 milliárd EUR;

— piachoz kapcsolódó kiadások az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) keretében, legfeljebb 4,0%, azaz 2,4 milliárd EUR;

— Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA), legfeljebb 23,9%, azaz 14,2 milliárd EUR;

— Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA), legfeljebb 1,4%, azaz 0,8 milliárd EUR;

— egyéb programok, legfeljebb 1,2%, azaz 0,7 milliárd EUR;

303. tudomásul veszi, hogy a KAP teljesítményének nyomon követése két fő mutatócsoporttal történik, amelyek elsősorban a tagállami jelentéseken és az Eurostat által gyűjtött adatokon alapulnak:

— a közös monitoring- és értékelési keret (CMEF) 210 mutatót tartalmaz: 45 kontextusmutatót, 84 outputmutatót, 41 eredménymutatót, 24 célmutatót és 16 hatásmutatót;

— a KAP programindokolásai 63 mutatót tartalmaznak, amelyek legtöbbje a CMEF-ből származik; 6 a három általános célkitűzéshez kapcsolódó hatások mérésére szolgál, a többi pedig az egyedi célkitűzésekhez kapcsolódó output/input-, eredmény- és hatásmutató;

304. üdvözli a Számvevőszék azon megállapítását, hogy az EMGA közvetlen kifizetései, amelyek a „természeti erőforrások" terület kiadásainak 70 %-át teszik ki, továbbra is mentesek a lényeges hibáktól, és a becsült hibaszint a teljes fejezet esetében a lényegességi küszöb alatt van, ami bizonyítja a tagállamok által az előző években végrehajtott korrekciós cselekvési tervek eredményességét;

305. megjegyzi, hogy mindkét KAP-alap esetében a hibaarányok folyamatos csökkenése az alkalmazott hatékony irányítási és kontrollrendszereknek, mindenekelőtt az integrált igazgatási és kontrollrendszernek köszönhető;

306. elégedett azzal, hogy a közvetlen kifizetésekre fordított kiadások szintje az 1307/2013/EU rendeletben meghatározott nettó felső határokhoz viszonyítva 2017 óta elérte a 99%-ot; megjegyzi, hogy az EMVA esetében a végrehajtás kielégítő, a teljes keretösszeg átlagosan 50%-át kitevő szintet ért el 2019 végéig; kéri a Bizottságot, hogy tagállamonként tegye közzé a közvetlen kifizetésekkel kapcsolatos kiadásokat és az EMVA-ból való lehívás mértékét;

307. hangsúlyozza, hogy a KAP-források nem megfelelő allokációi – különösen a közvetlen kifizetések – nemkívánatos elosztási hatásokhoz vezetnek, például a támogatásoknak a kedvezményezettek szűk körén belüli koncentrációjához, a mezőgazdasági földterületek árának kapitalizációjához, valamint a közvetlen kifizetéseket a mezőgazdasági földterületek révén megszerezhető vonzó osztaléknak tekintő pénzügyi „zöld befektetők" járadékvadász magatartásához, amely a földterületek árának növekedésével jár, ennek pedig a kis- és közepes méretű aktív mezőgazdasági termelők látják kárát; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a jelenlegi KAP-szabályok lehetővé teszik e jogszerű, de nemkívánatos elosztásokat, és hangsúlyozza, hogy sürgősen meg kell határozni a természetes személyekre alkalmazandó hatékony és végrehajtható felső határokat, amelyek korlátok közé szorítanák e nemkívánatos hatásokat a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó KAP esetében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a Parlament vonatkozó javaslatait;

308. hangsúlyozza, hogy meg kell szüntetni az indokolatlan adminisztratív terheket, különösen a következő MFF-el összefüggésben, amelyek akadályozzák a KAP-on keresztül történő beruházások végrehajtását, valamint hangsúlyozza, hogy a lehető legnagyobb mértékben egyszerűsíteni kell az új zöldítési struktúrából eredő kötelezettségeket;

309. hangsúlyozza, hogy a KAP jelenlegi kontroll- és ellenőrzési rendszere nagyon hatékonynak bizonyult az Unió pénzügyi érdekeinek védelme, a szabályozási stabilitás, valamint a mezőgazdasági termelők és más kedvezményezettek közötti egyenlő bánásmód biztosítása terén; kiemeli, hogy a KAP-fellépések megfelelő végrehajtása szigorúan annak függvénye, hogy a kedvezményezettek betartják-e az uniós szintű kötelezettségvállalásokat;

310. aggódik amiatt, hogy az új teljesítési modell keretében javasolt és a tagállamoknak saját nemzeti ellenőrzési rendszerük és szabályaik kialakítása során biztosítandó nagyobb rugalmasság eltérő nemzeti gyakorlatokhoz vezethet, és súlyosbíthatja az uniós források helytelen felhasználását és az azokkal való visszaélést, ezért sürgeti a Bizottságot, hogy kerülje el a KAP nemzeti hatáskörbe való visszahelyezését; rendkívül aggódik amiatt is, hogy ez az új teljesítési modell esetleg nem járul hozzá sem a KAP egyszerűsítéséhez, sem pedig a teljesítményéhez, és veszélyeztetheti a gazdálkodók és a tagállamok egyforma kezelését; úgy véli továbbá, hogy a nem megfelelő költségvetési tervezés miatt ez a kifizetések további bonyolultságához és csökkentéséhez, valamint további adminisztratív terhekhez vezethet, ezáltal veszélybe sodorva a KAP pénzügyi hitelességét; ezért úgy véli, hogy megfelelő biztosítékokat kell bevezetni annak biztosítása érdekében, hogy a KAP teljesítési modellje megbízható legyen a pénzgazdálkodás tekintetében;

311. ugyanakkor aggódik amiatt, hogy a fenntartható gazdálkodásra vonatkozó új követelmények – különösen a 2030-as éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzések – a KAP 2021 és 2027 közötti teljes költségvetésének csökkentésével együtt akadályozhatják az EMVA költségvetésének végrehajtását, különösen végrehajtásának kezdeti szakaszában, és különösen a mezőgazdasági kisüzemek jövedelmezőségét veszélyeztethetik; hangsúlyozza, hogy a KAP-ra vonatkozó új követelmények bevezetését megfelelő uniós szintű finanszírozásnak kell kísérnie;

312. rámutat, hogy a tavaly kitört Covid19-járvány különösen súlyosan érintette a mezőgazdasági ágazatot, növelve az instabilitás kockázatát a mezőgazdasági termelők alapjövedelmét illetően; ezért úgy véli, hogy az elkövetkező években a KAP új teljesítési modelljében különös hangsúlyt kell fektetni a KAP végső kedvezményezettjei részére történő kifizetések szabályszerűségének biztosítására;

313. figyelmeztet, hogy fennáll a veszélye annak, hogy az európai adófizetők rosszul ítélik meg a KAP közkiadásait, ha az EU-ban hatályos környezetvédelmi és élelmiszer-biztonsági jogszabályok nem vonatkoznak a harmadik országokból behozott termékekre; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a védzáradékok működését a kereskedelmi megállapodásokban, hogy megkönnyítse és kiterjessze azok alkalmazását a meghatározott piaci helyzeteken túlra;

314. felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is szorosan kövesse nyomon a harmadik országokkal kötött, folyamatban lévő és jövőbeli kereskedelmi megállapodásokat az élelmiszer-biztonság, valamint a környezeti és állatjóléti előírások tekintetében; sürgeti a Bizottságot, hogy gondoskodjon arról, hogy az összes kereskedelmi megállapodás tartalmazzon egy fenntarthatósági fejezetet, és hogy a kereskedelmi partnerek teljes mértékben megfeleljenek az ebben előírt követelményeknek; tudomásul veszi az egyenlő versenyfeltételek szükségességét a környezetvédelmi és állatjóléti előírások tekintetében is, és felhívja a Bizottságot, hogy fejlessze tovább az ellátási lánc átvilágítását célzó jogszabályokat annak biztosítása érdekében, hogy azok ne veszélyeztessék és ne sértsék az uniós mezőgazdaság normáit;

315. ismételten aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (EU ETS) uniós kibocsátásiegység-forgalmi jegyzékrendszerének karbantartása és üzemeltetése során azonosított jelentős biztonsági kockázatokkal kapcsolatban a hírnevet érintő, a jogi, a pénzügyi és az intézményi indokokkal kapcsolatos fenntartás – amely 2010 óta szerepel az éves tevékenységi jelentésekben és a legutóbbi kockázatértékelés is megerősítette –, az Éghajlatpolitikai Főigazgatóság 2019-re vonatkozó éves tevékenységi jelentésében is megismétlődik; sajnálatát fejezi ki e fenntartás rendellenes időtartama miatt; felhívja a Bizottságot e probléma gyors megoldására;

316. hangsúlyozza, hogy az Éghajlatpolitikai Főigazgatóság és a Költségvetési Főigazgatóság nyomon követi az MFF-ben az éghajlati szempontok érvényesítésére vonatkozó 20%-os célkitűzést, és az Éghajlatpolitikai Főigazgatóság támogatja a többi főigazgatóságot abban, hogy az éghajlati szempontokat integrálják tevékenységeikbe; üdvözli, hogy 2019-ben az uniós költségvetés 20,9%-át költötték éghajlatváltozással kapcsolatos tevékenységekre, de sajnálja, hogy még mindig úgy becsülték, hogy a tendencia a jelenlegi többéves pénzügyi keret időszakában csak 19,7%-ot fog eredményezni;

317. megjegyzi, hogy 2019-ben az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság költségvetése szakpolitikai területein 502,85 millió EUR-t tett ki, és a főigazgatóság 772 főt foglalkoztatott; rámutat arra, hogy a kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok végrehajtási aránya 95,85%, illetve 94,63% volt;

A Számvevőszék megállapításai

318. emlékeztet, hogy a közös agrárpolitika (KAP) teszi ki a „Természeti erőforrások” fejezetre fordított kiadások 98%-át; megjegyzi, hogy a „Természeti erőforrások” esetében a hibaszint a lényegességi küszöb alatt van, figyelembe véve a Számvevőszék becsült hibaszintjét (1,9%); megjegyzi, hogy a közvetlen kifizetések, amelyek a „Természeti erőforrások” fejezetére fordított kiadások 70%-át teszik ki, jóval a lényegességi küszöb alatt voltak;

319. megállapítja a „természeti erőforrások” szakpolitikai terület esetében megfigyelhető kedvező tendenciát, amely továbbra is csökkenést mutat: a Számvevőszék által megállapított általános hibaszint tovább csökkent, becsült értéke 1,9 %, ami a lényegességi küszöb alatt van; örömmel veszi tudomásul, hogy a Számvevőszék által megállapított hibaarány nagyon közel áll a DG AGRI 2019. évi éves tevékenységi jelentésében megadott, KAP-ra vonatkozó általános hibaarányhoz;

320. megjegyzi, hogy a Számvevőszék által vizsgált 251 tranzakció közül 44-et (18%) jellemeztek hibák, és 207 (82%) hibamentes volt; megjegyzi, hogy az előző évekhez hasonlóan a hibák 70%-a a „Támogatásra nem jogosult kedvezményezett/tevékenység/projekt/kiadás” kategóriába tartozott;

321. megjegyzi, hogy a 136 vidékfejlesztési tranzakció közül 114 esetében nem merült fel hiba, 5 hiba esetében 20%-ot meghaladó volt a hatás, 15 tranzakció a vizsgált összeg 20 %-ánál alacsonyabb hatású hibát tartalmazott, 2 kifizetés esetében pedig pénzügyi hatással nem járó szabályszerűségi problémák merültek fel;

322. megjegyzi, hogy a beruházási projektekhez – például a mezőgazdasági üzemek korszerűsítéséhez, az alapvető szolgáltatásokhoz és a falvak megújításához a vidéki térségekben nyújtott támogatáshoz, erdőgazdálkodási beruházásokhoz és a közösségvezérelt helyi fejlesztéshez nyújtott támogatáshoz – kapcsolódó 68 kifizetés közül 9 esetében merült fel hiba, és közülük 2 esetben a kedvezményezett és/vagy a projekt nem felelt meg a támogathatósági feltételeknek;

323. megállapítja, hogy a mezőgazdasági termelők által bejelentett terület- vagy állatállományszámon, valamint a környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos kritériumoknak való megfelelés követelményein alapuló 68 vidékfejlesztési kifizetés közül 8 esetében a vizsgált összeg 5%-ánál kisebb hiba volt, 1 esetben a vizsgált összeg 5% és 20%-a közötti részét érintő hiba volt, 2 másik esetben pedig a kedvezményezettek megszegték a környezetvédelmi és éghajlat-politikai támogathatósági feltételeket, ami mindkét esetben a vizsgált összeg 20%-át meghaladó hibákhoz vezetett;

324. megállapítja, hogy a magas kockázatú kiadások főként a költségtérítés-alapú kifizetéseket érintették, például a kohézió és a vidékfejlesztés területén, ahol az uniós kiadásokat a tagállamok kezelik; tisztában van azzal, hogy a magas kockázatú kiadásokra gyakran összetett szabályok és támogathatósági kritériumok vonatkoznak;

325. mély aggodalommal jegyzi meg, hogy a piaci intézkedésekkel kapcsolatos 14 tranzakcióból 5 esetben (36%) a kifizető ügynökségek nem támogatható költségeket térítettek meg, és közülük 3 esetben a támogathatósági szabályoknak való olyan meg nem felelésről volt szó, amely a vizsgált összeg 20%-át meghaladó hibákat eredményezett;

326. nagy aggodalommal jegyzi meg, hogy a halászatra, a környezetvédelemre és az éghajlat-politikára vonatkozó 6 tranzakció közül 2 projekt (33%) nem támogatható elemeket tartalmazott a visszatérített költségekben;

327. úgy véli, hogy az átláthatóság alapvető eleme a polgárok/adófizetők bizalmának és a KAP jó megítélésének megtartásához vagy megszerzéséhez; tudomásul veszi a Számvevőszék és az ombudsman aggasztó következtetéseit, valamint a mentesítésért felelős hatóság által a korrupció és az átláthatóság hiánya tekintetében tett számos javítási felhívást; megjegyzi, hogy a Bizottság korlátozott haladást ért el; hangsúlyozza, hogy az Arachne adatbányászati eszköz némi előrelépést jelent, de nem oldja meg teljes körűen ezeket a problémákat, és azt tovább kell fejleszteni olyan egyéb digitális eszközök hozzáadásával, amelyek segítik a Bizottságot a hatékony ellenőrzések elvégzésében; támogatja a Számvevőszék arra vonatkozó ajánlását, hogy osszák meg az Arachne használatával kapcsolatos bevált gyakorlatokat annak érdekében, hogy még inkább ösztönözzék annak használatát a kifizető ügynökségek körében; mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Arachne-rendszert nem minden állam használja, és reméli, hogy ebbe az irányba fognak kezdeményezéseket tenni; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak közös adatbázisként kell használnia az Arachne-t, és határozottan elő kell mozdítania annak valamennyi tagállam általi használatát;

328. üdvözli a Számvevőszéknek a 18/2019. sz. különjelentésben ([11]) foglalt megállapítását, miszerint az uniós üvegházhatásúgáz-kibocsátási adatokról történő jelentéstétel összhangban van a nemzetközi követelményekkel, és a kibocsátási nyilvántartások idővel javultak; hangsúlyozza, hogy jobb betekintésre van szükség az olyan ágazatokban, mint a mezőgazdaság és az erdészet: felhívja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a javasolt további javításokat az arról való jelentéstétel során, hogy az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló uniós és nemzeti politikák hogyan járulnak hozzá a kibocsátáscsökkentési célok eléréséhez;

329. megjegyzi, hogy az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság 2019. évi éves tevékenységi jelentésében 0,4%-os átlagos fennmaradó hibaarányról számolt be, amely a 2%-os lényegességi küszöb alatt van;

330. megjegyzi, hogy az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság által a támogatások kezelésével kapcsolatban időben teljesített kifizetések aránya 2019-ben elérte a 92%-ot (2018-ban 83% volt), de a 95%-os célkitűzés alatt maradt;

331. felhívja a figyelmet az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság éves tevékenységi jelentésében ismételten azonosított kihívásokra a közös pénzügyi keretnek az élelmiszerlánc területén történő végrehajtása tekintetében; megjegyzi, hogy a válságtartalékot biztosító eszköz hiánya azt jelenti, hogy a vészhelyzetek pénzeszközök átcsoportosítását teszik szükségessé más fontos tevékenységekből, miközben nincs kialakult módszer azon állatok, növények és termékek értékelésére, amelyeket a betegségek visszaszorítására irányuló intézkedések során le kell vágni vagy meg kell semmisíteni;

A KAP-kiadások szabályszerűsége

332. tudomásul veszi a Számvevőszék véleményét, mely szerint az igazoló szervek szerepének 2015-ben történt kibővítése a kiadások szabályszerűségéről való véleményezés terén pozitív fejlemény volt, valamint hogy a Számvevőszék elismerte, hogy néhány területen további javulásra van szükség, a Bizottság által azonosítottakhoz hasonló jelleggel; felhívja a Bizottságot, hogy tegye meg a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy megszűnjenek a tanúsító szervek munkájának megbízhatóságával kapcsolatos korlátok, melyek a Bizottság és a Számvevőszék által egyes igazoló szervek ellenőrzései és mintavételi módszerei terén feltárt hiányosságokból adódnak;

([11]) Lásd: 18/2019. sz. különjelentés: „Uniós üvegházhatásúgáz-kibocsátások: A kibocsátásokról megfelelően beszámolnak, de jobb rálátás szükséges a jövőbeli csökkentésekre” (HL C 400., 2019.11.26., 16. o.).

333. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Számvevőszék nem tud elemzést készíteni az általa a tagállamokban azonosított, fennálló hiányosságok okairól; üdvözli, hogy a Bizottság felkereste az összes tanúsító szervet, hogy áttekintse a jogszerűséggel és a szabálytalansággal kapcsolatos munkájukat, és hogy segítséget nyújtson számukra ahhoz, hogy 2019 végéig javítsák munkájukat, sajnálja azonban, hogy a Bizottság nem tudott érdemi betekintést adni az okokra vagy a tagállami tanúsító szervek közötti országspecifikus különbségekre vonatkozóan; sajnálja, hogy az egyes nemzeti tanúsító szerveknél fennálló rendszerszintű hiányosságok mögöttes okaira vonatkozó információk hiánya akadályozza e problémák hatékony és eredményes kezelését és megoldását; felhívja a Bizottságot, hogy elemezze a fel nem tárt hibák fő forrásait, és az ellenőrző hatóságokkal együtt dolgozza ki a szükséges intézkedéseket a bejelentett fennmaradó hibaarányok megbízhatóságának javítása érdekében, különös tekintettel a KAP új teljesítési modelljére, amelyben a tanúsító szervek jelentősebb szerepet fognak játszani; felhívja a Bizottságot, hogy összpontosítson jobban az általuk szolgáltatott eredmények megbízhatóságára;

334. hangsúlyozza, hogy a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság becslése szerint a kifizetéskori kockázat 2019-ben a KAP-kiadások egészét tekintve 1,9% körül alakul, és a kifizetéskori kockázat körülbelül 1,6% a közvetlen kifizetések, 2,7% a vidékfejlesztés és 2,8% a piaci intézkedések esetében;

335. megjegyzi, hogy 2019-ben a Környezetvédelmi Főigazgatóság költségvetése elérte az 505,58 millió EUR-t, és a főigazgatóság 476 alkalmazottat foglalkoztatott; rámutat arra, hogy a kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok végrehajtási aránya az év végén egyaránt 99% felett volt;

336. üdvözli, hogy a Környezetvédelmi Főigazgatóság által a jogszabályban rögzített határidőkön túl teljesített kifizetések aránya 2019-ben csökkent (3,23% a 2018. évi 8,20%-hoz képest);

337. megjegyzi, hogy 2019-ben a Környezetvédelmi Főigazgatóság éves tevékenységi jelentésében 0,80%-os átlagos fennmaradó hibaarányról számolt be, amely a 2%-os lényegességi küszöb alatt van;

338. kiemeli, hogy 2019-ben az Éghajlatpolitikai Főigazgatóság 140,3 millió EUR-t kezelt az uniós költségvetés „Éghajlat-politika" címe alatt, és mintegy 225 fős személyzettel rendelkezett; rámutat arra, hogy a kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok végrehajtási aránya 99,98%, illetve 96,41% volt;

339. megjegyzi, hogy az Éghajlatpolitikai Főigazgatóság 2019-ben teljesített összes kifizetésének 1,59%-át a jogszabályban rögzített határidőkön túl teljesítették;

Csalás elleni politikák és eljárások a KAP-ban

340. hangsúlyozza, hogy a csalás olyan cselekmény vagy mulasztás, amelyet félrevezetési szándékkal követnek el, és amely jogosulatlan kifizetéseket eredményez;

341. tudomásul veszi a Számvevőszék módszertanát annak ellenőrzésére, hogy az ellenőrzött tranzakciók mentesek-e – az akár csalásból, akár nem szándékos hibából eredő – lényeges szabálytalanságoktól, és emlékeztet, hogy minden évben feltár a KAP kiadásait érintő csalásgyanús eseteket, melyek esetében fennáll annak a kockázata, hogy a csalás jelentősebb hatással jár a piactámogatási kifizetések, a vidékfejlesztési beruházások és egyéb kifizetések esetében, amelyek általában a költségek megtérítésén alapuló társfinanszírozás tárgyát képezik;

342. emlékeztet, hogy a KAP közös irányítás alatt áll, és a Bizottság és a tagállamok egyaránt felelősek a csalással kapcsolatos problémák kezeléséért; tudomásul veszi, hogy a Bizottság részéről a DG AGRI képzést és iránymutatást nyújt a tagállamok irányító és ellenőrző szervei számára a csalási kockázatokról, az OLAF pedig a nemzeti nyomozószervekkel együttműködve vizsgálja ki a csalásgyanús eseteket;

343. tudomásul veszi, hogy a DG AGRI 2020. október 20-án elfogadta aktualizált csalás elleni stratégiáját;

A KAP-eszközök tisztességes elosztása

344. kitart amellett, hogy a nagyobb jövedelmű mezőgazdasági üzemeknek nem feltétlenül van szükségük ugyanolyan fokú támogatásra a mezőgazdasági üzemek jövedelmének stabilizálásához, mint a kisebb mezőgazdasági üzemeknek a jövedelemingadozási válságok idején, mivel ki tudják használni a potenciális méretgazdaságosságot, amitől vélhetően ellenállóbbak lesznek; úgy véli, hogy a Bizottságnak lépéseket kell tennie annak érdekében, hogy biztosítsa, hogy a KAP-támogatásokat mérlegelés után osszák szét, úgy, hogy a hektáronkénti kifizetések csökkenő tendenciát mutassanak a gazdaságok/mezőgazdasági üzemek méreteihez viszonyítva ([12]);

([12]) Az Európai Unió 2018. évi pénzügyi évre szóló általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat, III. szakasz – Bizottság és végrehajtó ügynökségek, 258. bekezdése.

345. sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy a KAP-ot méltányosan osszák el az aktív mezőgazdasági termelők között, és hogy ne eredményezzen olyan földügyleteket, amelyek a gyakran oligarcháknak nevezett politikai bennfentesek egy kiválasztott csoportja számára előnyösek; felhívja a Bizottságot, hogy mérje fel a KAP jelenlegi elosztási szabályainak megsértéseit, kijátszásait és nem szándékolt következményeit; megjegyzi, hogy átlátható és erőteljes irányítási rendszerre van szükség, továbbá felkéri a Bizottságot, hogy fokozza a csalások megelőzésére és felderítésére irányuló erőfeszítéseit ([13]);

Összeférhetetlenség, földszerzés és földkoncentráció

346. aggodalommal veszi tudomásul a közvetlen kifizetések kifizetési osztályok szerinti megoszlására vonatkozó 2019. évi bizottsági adatokat, amelyek azt mutatják, hogy a közvetlen kifizetések keretének legnagyobb része (58 %) a kedvezményezettek 15%-ához kerül, míg a legtöbb kedvezményezett (75%) a közvetlen kifizetések még annál is kisebb hányadát (15%) kapja, mint az összes, 100 000 EUR-nál többet kapó kedvezményezett 0,5 %-a, akik a közvetlen kifizetések teljes keretének 16,3 %-át kapják;

347. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a KAP-támogatások arra ösztönzik a mezőgazdasági üzemeket, a befektetőket, a fedezeti alapokat, az alapítványokat és a nagyon gazdag egyéneket, hogy földeket halmozzanak fel, ami a földtulajdon koncentrációjának további növekedéséhez vezet; mély aggodalommal jegyzi meg, hogy ez növeli a mezőgazdasági földterületek árát, ami egyre nehezebbé teszi a kis- és középtermelők számára a földszerzést; ismételten hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági támogatásoknak nem célja a zöld beruházások biztonságos megtérülése;

348. megismétli arra irányuló felhívását, hogy vezessenek be maximális támogatási összeget arra vonatkozóan, hogy mekkora összeget kaphat egy természetes személy a KAP első és második pilléréből; úgy véli, hogy a természetes személyek számára meghatározott maximális összegek sokkal nehezebben kerülhetők meg, mint a jogi személyekre vonatkozó felső határok; emlékeztet, hogy a kedvezményezettek mesterségesen felosztathatják vállalkozásaikat vagy további vállalkozást hozhatnak létre, amelyek mindegyike megkaphatja a finanszírozás maximális összegét, ezáltal megkerülve a jogi személyenként meghatározott felső határt; üdvözli a javaslat azon szándékát, hogy az ugyanazon csoporthoz tartozó összes vállalkozást egyetlen kedvezményezettnek tekintsék, de úgy véli, hogy ez nem elegendő: az átláthatatlan és rendkívül összetett vállalati struktúrák, amelyekben gyakran több tagállam és/vagy harmadik ország szervezetei vesznek részt, nagyon megnehezítik annak biztosítását, hogy az ugyanazon csoporthoz tartozó valamennyi vállalkozást azonosítsák, és valójában egyetlen kedvezményezettként kezeljék;

349. ismételten aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a KAP-támogatások továbbra is ösztönzik a bűnözői és oligarchikus struktúrák általi nagyarányú földszerzést; megismétli a Bizottsághoz intézett sürgős felhívását, hogy hozzon létre egy panaszkezelési mechanizmust azon mezőgazdasági termelők és kkv-k számára, akik földszerzéssel, a nemzeti hatóságok súlyos kötelességszegésével, a pályázatok során alkalmazott szabálytalan vagy részrehajló bánásmóddal vagy támogatáselosztással, bűnszervezetek, szervezett bűnözés vagy oligarchikus struktúrák általi nyomásgyakorlással vagy megfélemlítéssel, kényszer- vagy rabszolgamunkával, vagy alapvető jogaik más súlyos megsértésével szembesülnek, hogy közvetlenül a Bizottsághoz nyújthassanak be panaszt; üdvözli, hogy az új KAP-rendelethez javasoltak egy ilyen panasztételi mechanizmust;

350. megjegyzi, hogy a DG AGRI 2017-es és 2019-es ellenőrzései hiányosságokat tártak fel a mezőgazdasági parcellaazonosító rendszer, a térinformatikai támogatási kérelem, a helyszíni ellenőrzések minősége, valamint a kifizetések feldolgozása terén tapasztalt túlzott késedelmek tekintetében, különösen az egymást átfedő kérelmek esetében; üdvözli, hogy a Bizottság megszakította a kifizetéseket, és próbaidőre bocsátotta a kifizető ügynökséget; megjegyzi, hogy a kifizető ügynökség irányítási és kontrollrendszereinek hiányosságaival a DG AGRI által kért és 2019-ben megerősített cselekvési terv foglalkozik; megjegyzi, hogy a kockázatnak kitett összeg 3,271 millió EUR a közvetlen kifizetések és 21,596 millió EUR a vidékfejlesztés esetében, és hogy a szabályszerűségi záróelszámolási eljárás folyamatban van;

351. mély aggodalmát fejezi ki a szlovák legfelsőbb ellenőrzési hivatal által a szlovák mezőgazdasági kifizető ügynökség munkájáról nemrégiben közzétett jelentés miatt, amely megállapította, hogy a közvetlen támogatások kezelése, valamint a kérelmezők és a kedvezményezettek szisztematikus ellenőrzése nem átlátható ([14]); aggodalmát fejezi ki a tanúsító szervek által végzett munka eredményeinek korlátozott megbízhatósága kapcsán, melynek okai azok a hiányosságok, amelyeket a Számvevőszék azonosított az egyes tanúsító szervek által végzett ellenőrzések és alkalmazott mintavételi módszerek terén;

352. megjegyzi, hogy az OLAF 2020-ban lezárt három olyan igazgatási vizsgálatot, amelyek a 2013 és 2019 között benyújtott közvetlen kifizetési kérelmek kapcsán Szlovákiában az uniós forrásokkal való esetleges visszaélésekre vonatkoztak; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egy vállalkozásról kiderült, hogy szándékosan igényel uniós kifizetéseket egy olyan nem támogatható földterület után, amelyet főként nem mezőgazdasági tevékenységre használtak; riasztónak tartja, hogy az OLAF azt is megállapította, hogy egyes olyan területeket, amelyek után egyes vállalkozások évek óta támogatást igényeltek, valójában nem fedtek le jogilag érvényes bérleti szerződések;

([13]) Az Európai Unió 2018. évi pénzügyi évre szóló általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat 260. bekezdése, III. szakasz – Bizottság és végrehajtó ügynökségek.

([14]) https://www.nku.gov.sk/web/sao/news/-/asset_publisher/FaxZbYV7Oqlp/content/direct-aid-in-agriculture-without-targeted-control-with-holes-in-legislation

353. megjegyzi továbbá, hogy az OLAF vizsgálatai számos hiányosságot tártak fel a közvetlen kifizetések szlovákiai ellenőrzési és irányítási rendszerében; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nagyon korlátozottak az ellenőrzések arra vonatkozóan, hogy a kérelmezők jogszerűen használják-e a földterületeket, és hogy az ellenőrzések csak az egymást átfedő kérelmekre korlátozódnak; tudomásul veszi az OLAF azon megállapítását, hogy az átláthatóság és a jogbiztonság tekintetében javítani kell az állami tulajdonban lévő mezőgazdasági földterületek, illetve az ismert magántulajdonossal nem rendelkező földterületek kezeléséért felelős szlovák nemzeti hatóság által elfogadott belső ellenőrzési eljárásokat; megjegyzi, hogy az ellenőrzési folyamatok hiányosságai miatt az OLAF úgy véli, hogy a túlfizetések meghaladhatják az egymillió EUR-t;

354. továbbra is mély aggodalommal töltik el azok a jelentések, melyek szerint mezőgazdasági alapokból származó támogatások autokrata vezetők és csatlósaik zsebeiben végzik; megismétli, hogy ez súlyos igazságtalanság az uniós adófizetőkkel, és különösen a kistermelőkkel és a vidéki közösségekkel szemben; hangsúlyozza, hogy a korrupció és a csalás felszámolásának a KAP szerves részét kell képeznie;

355. hangsúlyozza, hogy tekintettel az uniós mezőgazdasági támogatások elosztásával kapcsolatos széles körű összeférhetetlenségi problémákra, nem kívánatos, hogy az Európai Tanács tagjai, mezőgazdasági miniszterek, tisztviselők, vagy azok családtagjai jövedelemtámogatással kapcsolatos döntéseket hozzanak;

356. megdöbbentőnek találja a Bizottság értékelését, amely szerint a csehországi mezőgazdasági miniszter esetében nem áll fenn összeférhetetlenség, pedig a miniszter jelentős összegű KAP-támogatásban részesül úgy, hogy ő felel a KAP alá tartozó mezőgazdasági programok programozásáért; bírálja a költségvetési rendelet 61. cikkének látszólag eltérő értelmezését és alkalmazását; felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson be egy olyan átfogó jelentést, amely nyíltan beszámol arról, hogy folytatnak-e jelenleg ellenőrzéseket valamely tagállam kormánytagjaival szemben, valamint szolgáljon áttekintéssel arról, hogy az egyes tagállamokban mely kormánytagok részesülnek támogatásokban a KAP-ból és/vagy a kohéziós alapokból;

357. rámutat a mentesítésért felelős hatóság számára a KAP-kiadások közvetlen és végső kedvezményezettjeinek azonosításáról nemrégiben készített tanulmányra ([15]); megismétli a tanulmány azon megállapítását, hogy e kedvezményezettek átfogó és hozzáférhető áttekintése továbbra sem lehetséges; kéri ezért a Bizottságot, hogy a nemzeti ügynökségekkel együttműködve dolgozzon ki szabványosított és nyilvánosan hozzáférhető formátumot a KAP végső kedvezményezettjeinek közzétételére;

358. sürgeti a Bizottságot, hogy működjön együtt a tagállamokkal a nemzeti hatóságok által a nagyobb projektek támogatására meghatározott feltételek kiigazítása érdekében, mivel jelenleg a KAP-finanszírozás legnagyobb részéből nagyvállalatok részesülnek; felhívja a Bizottságot, hogy adjon ki ajánlásokat, valamint gondoskodjon e feltételek kiigazításáról, hogy azok – a nemzeti sajátosságokat is szem előtt tartva – összehangoltabbá váljanak;

359. felhívja a Bizottságot, hogy számoljon be a Parlamentnek a DG AGRI által az összeférhetetlenségi eset kapcsán a Cseh Köztársaságban végzett ellenőrzési eljárás eredményeiről; kéri, hogy fordítsanak különös figyelmet a közvetlenül vagy közvetve a cseh miniszterelnök vagy a cseh kormány más tagjai tulajdonában lévő vállalkozások részére teljesített kifizetésekre;

360. megjegyzi, hogy a piaci intézkedések tekintetében 6 kifizető ügynökséget soroltak be a „magas kockázatú, korlátozott megbízhatóságot biztosító" kifizető ügynökség kategóriájába: Bulgária, Spanyolország, az Egyesült Királyság, Görögország, Olaszország (2 támogatási program esetében) és Portugália kifizető ügynöksége is ebbe a kategóriába került. A legmagasabb korrigált hibaarányt Bulgáriában (11,52 %), majd Lengyelországban (7,15 %) és Olaszországban (6,12 %) találták. A DG AGRI 7 fenntartást fogalmazott meg az intézkedések szintjén: Gyümölcs és zöldség: Termelői szervezetek operatív programjai (Egyesült Királyság, Olaszország és Portugália), olívaolaj (Görögország), borágazat (Bulgária, Olaszország), uniós iskolaprogram (Spanyolország). Különösen aggasztónak tartja a borágazatot, amelyben a kiigazított hibaarány Bulgáriában (15,7 %) és Olaszországban (9,6 %) nagyon magas, és a kockázatnak kitett összegek Olaszországban 30 millió EUR-t, Bulgáriában pedig 2,3 millió EUR-t tesznek ki.

361. megjegyzi, hogy a közvetlen kifizetések tekintetében 18 kifizető ügynökségnél 2 % és 5 % közötti volt a hibaarány, egynél pedig 5% felett volt (Ausztria esetében 5,2). A DG AGRI 17 fenntartást fogalmazott meg a kifizető ügynökségek szintjén Ausztria, Ciprus, Dánia, Spanyolország (3 kifizető ügynökség), Görögország, Olaszország (7 kifizető ügynökség), Portugália, Románia és Svédország vonatkozásában;

362. a fenntartások a következő kategóriákba sorolhatók: a támogatási jogosultságokkal kapcsolatos hiányosságok (AT, DK, IT, PT, SE), az állatalapú önkéntes támogatási intézkedések gyengesége (AT, GR, RO), magas bejelentett hibaarány (CY), a tanúsító szerv értékelése alapján (ES06), a helyszíni ellenőrzések minőségének hiányosságai (ES09, ES15, GR, PT, SE), a mezőgazdasági parcellaazonosító rendszer (MePaR) hiányosságai (IT), valamint a földtípus meghatározásának hiányosságai (RO, SE);

363. a 2019-ben végrehajtott csökkentések 17 tagállamot érintettek, összesen 67 764 269,48 EUR értékben, melyből 36 millió EUR esett Olaszországra, 15 millió EUR az Egyesült Királyságra és 8 millió EUR Spanyolországra;

([15]) https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/plmrep/COMMITTEES/CONT/DV/2021/01-25/Study_Largest50Beneficiaries_EN.pdf

364. megjegyzi, hogy a vidékfejlesztés tekintetében 71 kifizető ügynökségből 30 esetében a korrigált hibaarány meghaladja a 2 %-ot (ebből 8 esetében 5 % felett volt: Ciprus, Németország (egy kifizető ügynökség), Észtország, Spanyolország (egy kifizető ügynökség), Franciaország (egy kifizető ügynökség), Egyesült Királyság (egy kifizető ügynökség), Portugália, Szlovákia). A DG AGRI 21 fenntartást fogalmazott meg a kifizető ügynökségek szintjén: Ausztria, Ciprus, Németország (egy kifizető ügynökség), Dánia, Észtország, Spanyolország (két kifizető ügynökség), Finnország, Franciaország (két kifizető ügynökség), Egyesült Királyság (egy kifizető ügynökség), Horvátország, Magyarország, Írország, Olaszország (két kifizető ügynökség), Litvánia, Portugália, Románia, Svédország és Szlovákia. A legmagasabb korrigált hibaarány Szlovákiában (10,31 %) volt, ezt követte Ciprus 7,63 %, Lengyelország pedig 5,94 %-kal;

365. a fenntartások a következő kategóriákba sorolhatók: a biogazdálkodással kapcsolatos intézkedés hiányosságai miatt (AT, HU); erdősítés keretében (ES02, PT); a Leader- és magánberuházások esetében az integrált igazgatási és kontrollrendszeren kívül eső intézkedés miatt (DE19), illetve a helyszíni ellenőrzések ellenőrzésének hiányosságai miatt (CY, DK, FR18, FR19, IT10, SK); a költségek észszerűsége (ES09, FR19); keresztellenőrzések során (ES09, SK); támogatásra való jogosultság hiánya (ES09, CY, RO, SK) és aktív mezőgazdasági termelő esetében (GB07), illetve egyes intézkedésekre vonatkozó felügyeleti eljárások hiányosságai miatt (IT10); valamint a maximális támogatható területnek a mezőgazdasági parcellaazonosító rendszerben (MePaR) az integrált igazgatási és kontrollrendszer intézkedéseihez való rögzítésében (IT10, IT26), a beruházási intézkedés hiányosságai miatt (HR); magánberuházások (LT); erdőgazdálkodás, agrár-környezetvédelmi kötelezettségvállalások, termelői csoportok létrehozása és kockázatkezelési intézkedések (HU); a közbeszerzési eljárások hiányosságai miatt (HU, RO, SK), a magas bejelentett hibaarányok miatt (CY, DK, EE, ES02, ES09, FR18, FR19, HR, IE, LT, PT), a tanúsító szerv értékelése alapján (FI, GB07, HR, IT26, SE);

Ajánlások

366. felszólítja a Bizottságot, hogy

— alaposan elemezze a Számvevőszék által az ellenőrzések során feltárt, az igazoló szervek munkájának megbízhatóságában és minőségében továbbra is fennálló rendszerszintű hiányosságokat okozó mögöttes okokat és lehetséges strukturális problémákat, és fordítson különös figyelmet az esetleges országspecifikus különbségekre; kéri a Bizottságot, hogy tegyen észrevételeket az alacsony hibaszinttel rendelkező és a Számvevőszék által megbízhatónak ítélt nemzeti hatóságok bevált gyakorlataira vonatkozóan is; kéri a Bizottságot, hogy ezt az elemzést a Számvevőszékkel szoros együttműködésben végezze el, és aktívan vonja be a nemzeti hatóságokat mind a problémák leírása, mind a lehetséges megoldások tekintetében;

— ossza meg ezen elemzés eredményeit a Számvevőszékkel, a mentesítésért felelős hatósággal és a tagállamokkal;

— ezen elemzés alapján fogalmazzon meg egyértelmű, gyakorlati szempontból hasznos, valamint könnyen végrehajtható horizontális és országspecifikus ajánlásokat a nemzeti hatóságok számára; kéri a Bizottságot, hogy alakítson ki strukturált párbeszédet a nemzeti hatóságokkal, a Számvevőszéket pedig kéri, hogy folyamatosan dolgozzon a kapacitásépítésen és a bevált gyakorlatok cseréjén a nemzeti ellenőrző hatóságok munkája megbízhatóságának javítása érdekében; tájékoztassa folyamatosan a mentesítésért felelős hatóságot e párbeszéd előrehaladásáról;

— mind nemzeti, mind európai szinten javítsa tovább az uniós mezőgazdasági politika szabályszerűségi ellenőrzésének és ellenőrzésének, valamint az elért eredményeknek a minőségét, és terjessze ki az ellenőrzések hatókörét, ami az EU pénzügyi érdekei védelmének kulcsfontosságú feltétele;

A KAP teljesítménye

367. úgy véli, hogy tekintettel az élelmiszer-ellátási lánc működésének kiegyensúlyozására szolgáló konkrét KAP-eszközök hiányára, a legsürgetőbb prioritás a jogalkotás folytatása annak érdekében, hogy a mezőgazdasági termelők többé ne legyenek a leggyengébb láncszemek;

368. hangsúlyozza, hogy az európai zöld megállapodás keretében meghatározott agrár-környezetvédelmi és éghajlatpolitikai célkitűzésekkel összhangban a reziliens, fenntartható és digitális gazdasági helyreállításhoz hozzájáruló beruházások alapvető fontosságúak a vidéki térségek társadalmi és gazdasági fejlődése szempontjából;

369. hangsúlyozza az alapszintű jövedelemtámogatás szerepét a KAP-ban, valamint annak hozzájárulását a mezőgazdasági és állattenyésztési tevékenység fenntartásához, a vidékről való elvándorlás megfékezéséhez, valamint az élénk és dinamikus vidéki környezet előmozdításához;

370. kiemeli, hogy a KAP fiatal mezőgazdasági termelőknek nyújtott támogatása alapvető eszköznek bizonyult, amelyet tovább kell erősíteni; úgy véli, hogy a digitalizáció és az innováció, valamint a rövid ellátási láncok fejlesztésére és a fogyasztóknak történő közvetlen értékesítésre irányuló beruházások döntő eszközök lehetnek a vidéki területek újjáélesztése szempontjából, vonzóbbá téve azokat a fiatal mezőgazdasági termelők számára; úgy véli, hogy stratégiai tervezésük során a tagállamoknak prioritásként kell kezelniük a megfelelő és hozzáférhető támogatást, illetve a végső kedvezményezettek, különösen a fiatal és az új mezőgazdasági termelők számára történő egyszerűsítést; hangsúlyozza, hogy a nemzeti stratégiai tervek végrehajtási szakaszában konkrét igényekhez igazított eljárásokat kell bevezetni;

371. kiemeli, hogy a termeléstől függő önkéntes kifizetések általában jól támogatják a termeléssel való felhagyás komoly kockázatának kitett ágazatokat;

372. rámutat arra, hogy a promóciós alapok alapvető fontosságúak az új piacok megnyitásához és megszilárdításához; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az ökológiai modellt ugyanúgy népszerűsítsék, mint más, hasonlóan fenntartható modelleket, például az integrált termelést vagy a precíziós gazdálkodást;

373. megjegyzi, hogy egy zöldebb KAP a Párizsi Megállapodással és az európai zöld megállapodással összhangban nemcsak támogatná az Uniót céljainak elérésében, hanem növelné a közpénzek felhasználásának hatékonyságát is azáltal, hogy korlátozná a mezőgazdasági gyakorlatokhoz kapcsolódó negatív externáliákat, és a problémák kezelése helyett azok megelőzésére összpontosítana;

374. emlékeztet arra, hogy a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához hozzájáruló kiadásokat a Bizottság által a Parlamenttel és a Tanáccsal együttműködésben meghatározott hatékony, átlátható és átfogó módszertan alapján kell kiszámítani; felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson be éves jelentést a Parlamentnek, amely részletesen ismerteti az egyes költségvetési tételek hozzájárulását a biológiai sokféleség általános érvényesítésének azon célkitűzéséhez, hogy 2024-től a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret éves kiadásainak 7,5%-át, 2026-tól pedig 10%-át a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzésekre fordítsák a nyomon követés megkönnyítése érdekében;

375. aggodalommal tölti el, hogy a Számvevőszék hiányosságokat tárt fel a KAP teljesítménymutatóit illetően:

— több mutató a ráfordításokhoz vagy az outputokhoz kapcsolódik, így inkább a felhasználás szintjét, mintsem a szakpolitika eredményeit vagy hatásait mutatja:

— a programindokolásokban szereplő mutatók elsősorban az outputokról adnak tájékoztatást, amelyek könnyebben mérhetők, és amelyeket kevésbé befolyásolnak külső tényezők, mint az eredményeket és a hatásokat:

— 14 mutatónak nincs konkrét, számszerűsített célértéke, ezért csak tendenciákat jeleznek:

— Amennyiben felmérés készül arról, hogy mekkora támogatásban részesülnek a célcsoporton kívüli kedvezményezettek, az javíthatja a szakpolitika kialakítását és növelheti a KAP hatékonyságát. Ehhez meg kell határozni azokat a KAP-forrásokat, amelyeket olyan kedvezményezetteknek fizetnek ki, akiknek fő gazdasági tevékenysége nem a mezőgazdaság. Ezek az adatok segíthetnek az olyan kérelmek azonosításában is, amelyek a földterületek jelentős mértékű koncentrációját eredményezik (potenciális „nagyarányú földszerzések"). Emellett a közvetlen kifizetések néhány tagállamban a földbérleti díjak növekedését vonták maguk után, különösen az alacsony termelékenységű földterületek esetében. Az értékelők azt javasolták, hogy a Bizottság vizsgálja meg a közvetlen kifizetéseknek a földbérleti díjak növekedésére gyakorolt hatását és határozzon meg megfelelő ellenintézkedéseket;

— hét mutató nem a KAP teljesítményéhez kapcsolódik, hanem a kiadások szabályszerűségével kapcsolatos bizonyossághoz és a KAP nyilvánosság általi ismertségéhez, illetve és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóságon belül a szakpolitika kidolgozásához ad információt;

376. Sajnálatát fejezi ki az európai biogazdálkodás alacsony szintje miatt, amely tekintettel a befektetett forrásokra csak 7,5%-ot tesz ki; felhívja az Európai Bizottságot, hogy a KAP-ban vezessen be teljesítményalapú modellt, amely ugyanazokon a mutatókon alapul, számszerűsített értékeket biztosítva a mérföldkövek meghatározásához; ragaszkodik ahhoz, hogy a biológiai sokféleséggel és az éghajlatváltozással kapcsolatos fellépésekre vonatkozó szakpolitikai célkitűzések elérése terén nyújtott teljesítményre vonatkozóan sokkal több információra van szükség; hangsúlyozza, hogy jobb betekintésre van szükség az olyan ágazatokban, mint a mezőgazdaság és az erdészet; felhívja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a javasolt további javításokat az arról való jelentéstétel során, hogy az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló uniós és nemzeti politikák hogyan járulnak hozzá a kibocsátáscsökkentési célok eléréséhez; javasolja, hogy a területmegfigyelő rendszer (AMS) legyen kötelező az integrált igazgatási és kontrollrendszer keretében a tagállamokban;

377. aggodalmát fejezi ki a mezőgazdasági támogatásokra és azok végső kedvezményezettjeire vonatkozó adatok korlátozott elérhetősége és az azokhoz való nyilvános hozzáférés hiánya miatt; úgy véli, hogy ezeket az információkat az adatvédelmi jogszabályok és az EUB vonatkozó ítélkezési gyakorlatának szigorú betartása mellett nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni; felhívja a Bizottságot és az uniós tagállamokat, hogy gyűjtsék és a fenti feltételek mellett tegyék hozzáférhetővé ezeket az adatokat átlátható és felhasználóbarát módon (beleértve a géppel olvasható formátumot is) annak érdekében, hogy általánosságban, kifejezetten pedig az érintett szervek és hatóságok számára biztosított legyen a végső kedvezményezettek átláthatósága, valamint az uniós pénzek felhasználásának nyilvános ellenőrzése;

378. aggodalommal állapítja meg, hogy a jelenlegi átláthatósági szabályok értelmében az adatok csak egy kétéves időszakra állnak rendelkezésre KAP-finanszírozás esetén; kéri, hogy a KAP-támogatások esetében alkalmazzanak hosszabb időszakot, mint a strukturális alapok esetében;

379. megjegyzi, hogy 2019-ben a Bizottság tisztázta a képalkotó technológiákkal végzett közvetlen ellenőrzésre alkalmazandó jogi keretet ([16]); üdvözli a Számvevőszék azon észrevételét ([17]), hogy a képalkotó technológiák olyan rendkívüli előnyöket jelentenek, mint a helyszíni szemlék és következésképpen azok adminisztratív költségeinek csökkenése, a meg nem felelést megakadályozó interaktív nyomonkövetési megközelítés és az intelligens gazdálkodáshoz hasznos adatok előállítása; kiemeli, hogy a képalkotó technológiák lehetővé tennék a támogatásban részesülők teljes sokaságának nyomon követését, ami alapjában változtathatja meg a költségvetési ellenőrzést; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a környezeti és éghajlati teljesítménymutatókat annak érdekében, hogy azok összeegyeztethetők legyenek a monitoringalapú ellenőrzésekkel; sürgeti a Bizottságot, hogy szüntesse meg a képalkotó technológiák szélesebb körű alkalmazása előtt álló akadályokat, és biztosítson ösztönzőket és támogatást a nemzeti kifizető ügynökségek számára a monitoringalapú ellenőrzések alkalmazásához;

380. tudomásul veszi a Számvevőszék azon észrevételét, hogy az éves irányítási és teljesítményjelentésben (AMRP) szereplő információk összhangban vannak a programindokolások alapjául szolgáló adatokkal, de az APMR túlzottan optimista képet ad az eredményekről, és nem tárgyalja a kiadások hatékonyságát; felhívja a Bizottságot, hogy számoljon be a mentesítésért felelős hatóságnak azokról az intézkedésekről, amelyeket a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó szakpolitikai célkitűzések megvalósítása során tapasztalt jelentős kihívások leküzdése érdekében tett;

381. tudomásul veszi a Számvevőszék azon észrevételét, hogy a közvetlen kifizetések csökkentik a jövedelemingadozást (egy 2010–2015-ös adatokat felhasználó értékelő tanulmány szerint mintegy 30 %-kal), de nagyrészt nem célzottak; kéri a Bizottságot, hogy biztosítson nagyobb összhangot a mutatók által érintett célok és a mezőgazdaságban dolgozók egyéni jövedelmének növelésére irányuló szakpolitikai célkitűzések között, ugyanakkor korlátozza a közvetlen támogatás szükségességét;

382. üdvözli a 2020 utáni KAP-ra vonatkozó bizottsági javaslatok mutatóinak és célkitűzéseinek felülvizsgálatát, amely a Belső Ellenőrzési Szolgálat és a Számvevőszék által a CMEF-mutatók tekintetében feltárt hiányosságokon, valamint a mutatók továbbfejlesztésének szükségességén alapul;

383. tudomásul veszi a Számvevőszék megjegyzését, hogy a KAP hozzájárulhat a természeti erőforrások fenntartható felhasználásához, az eredményesség értékeléséhez azonban nem áll rendelkezésre elegendő adat; megjegyzi továbbá, hogy a zöldítésnek kevés mérhető hatása volt a gazdálkodási gyakorlatokra és a környezetre, és lényegében továbbra is jövedelemtámogatási rendszer maradt;

384. tudomásul veszi a Számvevőszék által az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos intézkedések biológiai sokféleséghez való sikeres hozzájárulása kapcsán azonosított korlátot, és kéri a Bizottságot, hogy javasoljon intézkedéseket a megművelt tájak jelentős részét lefedő rendszerekre és a konkrét kockázatokra vonatkozóan;

385. tudomásul veszi az EMVA keretében végrehajtott erdészeti intézkedések szerény teljesítését, a hatékonyabb öntözőrendszerekre vonatkozó, 2023-ra kitűzött cél 60 %-os elérését 2018-ban, valamint a mezőgazdaságból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás további csökkentésének szükségességét, és felhívja a Bizottságot, hogy számoljon be a KAP e területeken történő végrehajtása eredményeinek javítása érdekében tett intézkedésekről;

386. tudomásul veszi a Számvevőszék észrevételét, mely szerint az éves irányítási és teljesítményjelentés a munkahelyekre és a széles sávú hozzáférésre vonatkozóan tartalmaz információkat, a kiegyensúlyozott területfejlesztési célkitűzés szempontjából releváns teljesítményinformációkat azonban nem; mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a vidéki háztartások 40%-a még mindig nem rendelkezik nagysebességű internet-hozzáféréssel; a vidéki területeken nem gyorsul a digitalizáció a foglalkoztatás fejlesztése és a mezőgazdasági üzemek folyamatos fejlesztésének támogatása érdekében;

387. üdvözli, hogy a vidéki foglalkoztatási ráta a 2012-es 63,4 %-ról 2018-ban 68,1%-ra nőtt;

388. tudomásul veszi a Számvevőszék által a LEADER-re vonatkozóan 2018 végén tett észrevételeket (13 337 álláshely, ami a 2023-as célkitűzés 30 %-ának felel meg), valamint azt, hogy a Bizottság nem rendelkezik megbízható adatokkal a LEADER keretében létrehozott munkahelyekről; kéri a Bizottságot, hogy működjön együtt a tagállamokkal a LEADER végrehajtásához szükséges megbízható adatok elérhetőségének javítása érdekében;

([16]) A Bizottság (EU) 2019/1804 végrehajtási rendelete (2019. október 28.) a 809/2014/EU bizottsági végrehajtási rendeletnek a támogatás iránti kérelem vagy a kifizetési kérelem módosítása, az integrált igazgatási és kontrollrendszer ellenőrzése, valamint a kölcsönös megfeleltetéssel összefüggő kontrollrendszer tekintetében történő módosításáról.

([17]) Az Európai Számvevőszék 04/2020. sz. különjelentése: Az új képalkotó technológiák használata a közös agrárpolitika nyomon követéséhez: összességében egyenletes fejlődés, de az éghajlat- és környezetvédelmi nyomon követés terén lassabb a haladás.

389. aggodalmát fejezi ki a határ menti és idényjellegű mezőgazdasági munkavállalók munkajogi visszaéléseiről szóló médiajelentések sokasága miatt Unió-szerte, számos tagállamban; támogatja a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy elutasítsa azon mezőgazdasági üzemek támogatását, amelyek nem tartják tiszteletben az idénymunkások munkavállalói jogait;

Ajánlások

390. felszólítja a Bizottságot, hogy

— biztosítsa a közvetlen kifizetések méltányosabb elosztását;

— tegyen meg minden tőle telhetőt a KAP-ról szóló tárgyalások során annak biztosítása érdekében, hogy a mezőgazdasági termelőkre és a kkv-kra vonatkozó panasztételi mechanizmus az új KAP-rendelet részévé váljon;

— tegyen meg minden tőle telhetőt a KAP-ról szóló tárgyalások során annak biztosítása érdekében, hogy a KAP első és második pilléréből származó kifizetések maximális összegét természetes személyenként határozzák meg;

— fokozza a csalások megelőzésére és felderítésére irányuló erőfeszítéseit, gyakrabban frissítse a KAP-csalások kockázataira vonatkozó elemzését, és prioritásként elemezze a tagállamok megelőző intézkedéseit;

— biztosítsa, hogy az ötödik pénzmosási irányelvet valamennyi tagállamban teljeskörűen és helyesen hajtsák végre, különös tekintettel a tényleges tulajdonosok nyilvános nyilvántartásaira és a bizalmi vagyonkezelési konstrukciók tényleges tulajdonosainak nyilvántartásaira; megjegyzi, hogy a felső határ megállapítását minden esetben az anyavállalatra kell alkalmazni, amennyiben van ilyen, nem pedig az egyes kedvezményezettekre vagy leányvállalatokra, annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a gazdaságok felosztása a felső határ elkerülése érdekében;

— hajtsa végre a Parlament kéréseit, többek között hozzon létre konkrét eszközöket a földkoncentráció értékelésére valamennyi tagállamban, azonosítsa az uniós források végső kedvezményezettjeit, többek között egy uniós szintű egyedi üzleti azonosító révén, „A KAP és a kohéziós alapok 50 legnagyobb kedvezményezettje az egyes uniós tagállamokban” című tanulmány előzetes megállapításainak megfelelően15a;

— alaposabban elemezze ki a nagyarányú földszerzés megakadályozására vonatkozó tagállami jogszabályokat és politikákat, valamint dolgozzon ki iránymutatást a legjobb gyakorlatokról; felkéri a tagállamokat, hogy alkalmazzák a meglévő bevált jogalkotási gyakorlatokat a földfoglalások korlátozása érdekében; felkéri a Bizottságot, hogy fokozza a csalások megelőzésére és felderítésére irányuló erőfeszítéseit; sürgeti a tagállamokat, hogy a Bizottsággal együtt dolgozzanak ki megfelelő uniós szintű jogi eszközt a földfoglalások megakadályozása érdekében;

— folyamatosan tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot a szlovák mezőgazdasági kifizető ügynökséggel kapcsolatos minden új fejleményről, beleértve a pénzügyi korrekciókra vonatkozó konkrét információkat is;

— a Szlovákiában feltárt szabálytalanságok alapján vizsgálja felül a mezőgazdasági kifizető ügynökségek helyzetét a tagállamokban, és biztosítsa függetlenségüket és működésük uniós szabályoknak való megfelelését;

— maradéktalanul érvényesítse az Unió költségvetési rendeletét és különösen annak 61. cikkét, és gondoskodjon arról, hogy a költségvetési rendeletet alkalmazzák valamennyi uniós alap kifizetéseire, beleértve a közvetlen mezőgazdasági kifizetéseket is;

— a nyomon követés megkönnyítése érdekében évente nyújtson be jelentést a Parlamentnek, amelyben részletezi az egyes költségvetési jogcímek hozzájárulását az éghajlati szempontok érvényesítésére vonatkozó célkitűzéshez és a biológiai sokféleséget célzó kiadásokhoz;

— adott esetben és az ágazati jogszabályokkal összhangban sürgősen kezdje meg az éghajlatváltozással kapcsolatos kiadások és azok teljesítményének nyomon követésére szolgáló hatékony módszertan kidolgozását annak érdekében, hogy el lehessen érni azt az átfogó célt, hogy a 2021–2027-es uniós költségvetés és az Európai Helyreállítási Eszköz (NGEU) keretében eszközölt kiadások teljes összegének legalább 30%-át éghajlat-politikai célkitűzések támogatására fordítsák;

— biztosítsa a vízgazdálkodáshoz szükséges pénzügyi forrásokat, beleértve a mezőgazdasági földterületeken, az erdőkben és a vizes élőhelyeken található vízkészletek minőségének és mennyiségének támogatását is;

Biztonság és uniós polgárság

391. megjegyzi, hogy a „Biztonság és uniós polgárság” terület kifizetései 3,3 milliárd EUR-t tettek ki, és a következő programokon, szakpolitikákon és ügynökségeken keresztül kerültek folyósításra:

— „Migráció és biztonság”: a fejezet költségvetésének legfeljebb 45,3%-a, azaz 1,6 milliárd EUR;

— 14 decentralizált ügynökség (egészségügy: ECDC, EFSA, EMA, ECHA; belügy: Frontex, EASO, Europol, CEPOL, EU-LISA, EMCDDA; jogérvényesülés: Eurojust, FRA, EIGE, EPPO), a fejezet költségvetésének legfeljebb 29,1 %-a, azaz 1 milliárd EUR;

— „Élelmiszerek és takarmányok": a fejezet költségvetésének legfeljebb 7,6%-a, azaz 0,2 milliárd EUR;

— „Kreatív Európa": a fejezet költségvetésének legfeljebb 7,3%-a, azaz 0,2 milliárd EUR;

— „Egyéb" (fogyasztók, jogérvényesülés, jogok, egyenlőség és polgárság): legfeljebb 10,7%, azaz 0,3 milliárd EUR;

392. megelégedettséggel veszi tudomásul, hogy a Kreatív Európa program keretében 2019-ben 1 370 támogatási megállapodást írtak alá, ezzel meghaladva a Bizottság célkitűzését és teljes mértékben kihasználva a rendelkezésre álló költségvetési előirányzatokat; e tekintetben emlékeztet arra, hogy a támogatások méltányos földrajzi elosztása kulcsfontosságú az európai kultúra teljes gazdagságának kibontakoztatása szempontjából; üdvözli a művészek, valamint a kulturális és kreatív szakemberek számára létrehozott mobilitási programmal kapcsolatos kísérleti projekt, továbbá az „Európa a fesztiválokért, a fesztiválok Európáért" és „A zene mozgatja Európát" előkészítő intézkedések végrehajtásával összefüggő fejleményeket; megragadja az alkalmat arra, hogy emlékeztessen arra, hogy a sikerességi arány további növelése érdekében fontos e program költségvetésének növelése;

393. továbbra is aggasztónak tartja az átláthatóság és elszámoltathatóság nyilvánvaló hiányát a Bizottság által a Euronewsnak nyújtandó pénzügyi támogatással kapcsolatos megoldás tekintetében; hangsúlyozza, hogy a Számvevőszék nem a Euronews, hanem sokkal inkább a Bizottság nyomonkövetési és értékelési mechanizmusainak hiányosságaira mutat rá; ezért sürgeti a Bizottságot, hogy növelje az átláthatóságot a multimédiás tevékenységek költségvetése tekintetében, és javítsa az elszámoltathatóságot a kiadások vonatkozásában; tudomásul veszi, hogy az elmúlt négy évben két teljesítmény-ellenőrzés zajlott a Euronewsnál; elismeri, hogy a multimédiás fellépések költségvetési tétele keretében finanszírozott valamennyi fellépésre kiterjedő, 2020. június 23-án megjelent független teljesítmény-ellenőrzés megállapítja, hogy a Euronews jól bevált eljárásokkal rendelkezik a szerkesztői minőség, kiegyensúlyozottság, függetlenség és pártatlanság támogatására, és ezek működése eredményesnek tűnik; emlékeztet arra, hogy a pártatlan értékelés folytatására van szükség az átláthatóság és az elszámoltathatóság legmagasabb szintű normáinak garantálása érdekében; kéri a Bizottságot, hogy a következő, 2021. évi partnerségi keretmegállapodás kidolgozásakor vegye figyelembe az Európai Parlament aggályait; kéri a Bizottságot, hogy diverzifikálja a multimédiás fellépések költségvetési tétele keretében támogatott kommunikációs csatornákat;

394. kiemeli, hogy a jogokkal, egyenlőséggel és polgársággal kapcsolatos, uniós költségvetésből finanszírozott programok kedvezményezettjei kötelesek tiszteletben tartani a jogállamiság, a független média és a szólásszabadság legmagasabb szintű normáit; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Farid Hafez osztrák politológus több alkalommal is kapott forrásokat az uniós költségvetésből, jóllehet szoros kapcsolatban áll a Muszlim Testvériséggel és a törökországi kormánnyal, amelyek az iszlamofóbia ürügyén igyekeznek elhallgattatni a független újságírókat és elnyomni a tömegtájékoztatás szabadságát; felhívja a Bizottságot, hogy módosítsa a jogokkal, egyenlőséggel és polgársággal kapcsolatos, uniós költségvetésből finanszírozott programokra vonatkozó jogosultsági feltételeket, hogy az ilyen nyugtalanító nézeteket képviselő egyének és szervezetek ne részesülhessenek uniós finanszírozásban;

395. üdvözli a nemek közötti egyenlőség kulcsfontosságú cselekvési területein, például a nemi alapú erőszak leküzdése terén indított célzott programoknak köszönhetően elért eredményeket, valamint a „Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek" programnak a többéves pénzügyi keretből történő támogatásáról folytatott tárgyalások eredményét és lezárását;

396. felszólít az Unió belső és külső programjai közötti lehetséges szinergiák kialakítására az Unión belüli és kívüli politikák koherens és folyamatos megközelítésének biztosítása érdekében, különösen a nők elleni erőszakkal vagy az emberkereskedelem elleni küzdelemmel kapcsolatos kérdésekben;

397. határozottan megismétli azon kérését, hogy növelni kell a „Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek" program keretében a nemi alapú erőszak megelőzésére és leküzdésére szánt forrásokat, különös tekintettel a nők elleni erőszaknak a Covid19-válság alatt tapasztalt elharapódzására; ismételten kéri egy önálló költségvetési sor beillesztését a kifejezetten a nemek közötti egyenlőség megteremtését célzó minden intézkedésre (többek között a nemi alapú erőszak felszámolásával kapcsolatos intézkedésekre), megtéve az első lépést az átláthatóság növelése, a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kiadások nyomon követésének megkönnyítése és a nemek közötti egyenlőségre elkülönített pénzeszközökkel kapcsolatos nyitott döntéshozatali folyamat kialakítása felé vezető úton, amely tekintetben a Parlamentnek költségvetési hatóságként alapvető szerepet kell játszania;

398. aggódik amiatt, hogy a jelenlegi uniós programok kiadásainak belső felülvizsgálata során a Számvevőszék azt állapította meg, hogy a nemek közötti egyenlőséget nem érvényesítették ugyanúgy az uniós költségvetésben, mint az éghajlatváltozás vagy a biológiai sokféleség szempontjait, és hogy ehelyett – főként foglalkoztatási és szociális kérdésekkel foglalkozó – egyedi programokat alkalmaztak a nemi alapú megkülönböztetés kezelésére; sajnálja, hogy nem áll rendelkezésre módszertan a nemek közötti egyenlőségre fordított kiadások nyomon követésére; üdvözli a Számvevőszék azon döntését, hogy megvizsgálja a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését az Unió költségvetésében, és 2021 első negyedévében közzéteszi az ellenőrzési jelentést ([18]);

399. hangsúlyozza, hogy a nők jogait és a nemek közötti egyenlőség szempontját be kell építeni és biztosítani kell valamennyi szakpolitikában, különösen a Covid19-járvány női jogokra gyakorolt sokszoros – nemek szerint eltérő – hatásainak fényében; megismétli ezért felhívását a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére a költségvetési folyamat minden szakaszában, beleértve a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetéstervezést és végrehajtásának értékelését; ismételten kéri, hogy az uniós költségvetés végrehajtására vonatkozó közös eredménymutatókba építsenek be nemi szempontú mutatókat;

400. üdvözli, hogy a nemek közötti egyenlőség és a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése az uniós alapokra vonatkozó horizontális elvek egyikeként került bevezetésre az MFF-ben, megerősítve, hogy a nemek közötti egyenlőség és annak általános érvényesítése mostantól elsőbbséget élvez a többéves pénzügyi keretben; sajnálja, hogy bár a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése már szerepelt a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kerethez csatolt közös nyilatkozatban, annak végrehajtása nem történt meg maradéktalanul a többéves pénzügyi keret ezen időszakában; elvárja, hogy a Bizottság a jövőben vegye komolyan kötelezettségvállalásait azáltal, hogy szorosan nyomon követi e horizontális elvek végrehajtását valamennyi uniós szakpolitikai területen, valamint alapos nemi szempontú hatásvizsgálatokat készít és nyomon követi valamennyi politikáját és programját;

401. üdvözli a nemek közötti egyenlőségre fordított kiadások nyomon követésére szolgáló módszertan kidolgozására vonatkozó kötelezettségvállalást, és kéri a Bizottságot annak biztosítására, hogy a módszertan kidolgozása 2021 végéig megtörténjen annak érdekében, hogy a lehető legrövidebb időn belül használni lehessen;

402. aggodalmát fejezi ki a jogállamiság elleni támadások, valamint a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai háttérbe szorulása közötti összefüggés miatt; kéri, hogy e kérdésben a 7. cikk szerinti eljárás alkalmazásával lépjenek fel az érintett tagállamokkal szemben;

A Számvevőszék megállapításai: A tagállamok AMIF/ISF éves beszámolói

403. megállapítja, hogy e fejezeten belül a legjelentősebb kiadási terület a migráció és a biztonság, valamint, hogy a legtöbb kiadás két alapból – a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapból (AMIF) és a Belső Biztonsági Alapból (ISF) – származik;

404. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Számvevőszék nem becsülte meg a többéves pénzügyi keret e fejezetére vonatkozó hibaarányt, hanem egy olyan, 19 tranzakcióból álló mintát vizsgált meg, amelynek kialakítása azt a célt szolgálta, hogy hozzájáruljon az átfogó megbízhatósági nyilatkozatához, nem pedig azt, hogy reprezentatív legyen a többéves pénzügyi keret e fejezetéhez tartozó kiadásokra nézve; megjegyzi, hogy a minta 8 megosztott irányítás alá tartozó tranzakciót, 8 közvetlen irányítású és 1 közvetett irányítású tranzakciót tartalmazott, és aggasztónak tartja, hogy a Számvevőszék hét tranzakcióban (37%) tárt fel hibákat; emlékeztet arra, hogy e területhez jóval erősebb köz- és politikai érdek fűződik, mint amekkora súlyt képvisel pénzügyi szempontból; újfent felkéri a Számvevőszéket, hogy egyértelműen becsülje meg a „Biztonság és uniós polgárság” fejezet hibaarányát;

405. megjegyzi, hogy a Számvevőszék nem nyújtott tájékoztatást arról, hogy az általa azonosított három számszerűsíthető hiba milyen pénzügyi hatással volt az uniós költségvetésre terhelt összegekre;

406. megjegyzi, hogy négy olyan eset is volt, amikor nem tartották be a projektek kiválasztásával kapcsolatos jogi rendelkezéseket és a közbeszerzési szabályokat, ezek azonban nem voltak pénzügyi hatással az uniós költségvetésre;

407. megjegyzi, hogy a Számvevőszék nyolc olyan tagállami hatóság munkáját ellenőrizte, amelyek az adott tagállam AMIF/ISF éves beszámolójának ellenőrzéséért, valamint az éves kontrolljelentés Bizottságnak történő benyújtásáért felelősek;

408. megelégedéssel nyugtázza, hogy a Számvevőszék által ellenőrzésre kiválasztott tagállami ellenőrző hatóságok megfelelő minőségű részletes eljárásokat dolgoztak ki és hajtottak végre a szabályok által előírt jelentéstételhez, valamint részletes ellenőrzési programokkal és ellenőrző listákkal rendelkeztek következtetéseik alátámasztásához;

409. tudomásul veszi az ellenőrző hatóságok által kiadott éves kontrolljelentések bizonyos hiányosságait, amelyek hatása az elszámolásokra nem volt elég jelentős ahhoz, hogy módosítsa az ellenőrző hatóságok következtetéseit, de a jelentett adatok megbízhatatlanságának és a korlátozott bizonyosságnak a potenciális kockázatát hordozzák magukban:

([18]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/INAP20_03/INAP_Gender_equality_HU.pdf

— mintavételi problémák (véletlenszerű mintavételezés helyett kockázatalapú módszertan használata, pontatlan értékek használata a minta méretének meghatározásakor) Szlovéniában;

— helytelen elszámolások (az elszámolások tervezetének benyújtása az ellenőrző hatósághoz a felelős hatóság által végzett saját helyszíni ellenőrzések elvégzése előtt) Olaszországban és Szlovéniában;

— a teljes és/vagy fennmaradó hibaarányok pontatlan kiszámítása és bemutatása Németországban és Olaszországban;

— a technikai segítségnyújtás kizárása az ellenőrzési sokaságból, amiről az éves kontrolljelentésben nem számoltak be Szlovéniában;

— az előlegkifizetések részleges kizárása az ellenőrzési sokaságból, amiről az éves kontrolljelentésben nem számoltak be Németországban;

— a projektek két alcsoportba (előlegek és felmerült kiadások) való felosztása mintavételezési okokból Cipruson;

410. megjegyzi, hogy a Számvevőszék által ellenőrzésre kiválasztott tagállami ([19]) ellenőrző hatóságok részletes ellenőrzési programokkal és ellenőrző listákkal rendelkeztek következtetéseik alátámasztásához;

411. rámutat az ellenőrző hatóságok munkájának bizonyos hiányosságaira, amelyek a nem támogatható kiadások feltárása elmulasztásának, az ellenőrzési következtetések megbízhatatlanságának és az alábbi példákhoz hasonló korlátozott bizonyosság potenciális kockázatait hordozzák magukban, és kéri a Bizottságot és a Számvevőszéket, hogy működjenek együtt a nemzeti ellenőrző hatóságokkal e hiányosságok orvoslása érdekében:

— a projektek kiválasztási és/vagy odaítélési kritériumainak az ellenőrök általi rendszertelen ellenőrzése Olaszországban és Cipruson;

— nem megfelelő ellenőrzési nyomvonal vagy az ellenőrzési munka hiányos dokumentálása Görögországban, Cipruson, Litvániában és az Egyesült Királyságban;

— Olaszországban és Cipruson az összes rendelkezésre álló releváns bizonyíték nem rendeszeres ellenőrzése a célcsoportok és a bejelentett kiadások támogathatóságának vagy a költségek észszerűségének megerősítéséhez;

412. felhívja a figyelmet az éves kontrolljelentések ([20]) bizottsági értékeléseiből adódó hiányosságokra, például a következőkre:

— az „időközi kifizetés” eltérő meghatározása, ami veszélyezteti a bejelentett adatok értékét és teljességét;

— a Bizottság nem ad iránymutatást arra vonatkozóan, hogy miként kell kiszámítani a 10%-os minimális ellenőrzési lefedettséget részmintavételezés esetén, ami az ellenőrzési következtetések megbízhatatlanságához és bizonytalanságához vezethet;

413. üdvözli az OLAF és a Számvevőszék között a költségvetéssel kapcsolatos csalások elleni küzdelem terén kialakított szoros együttműködést; megjegyzi, hogy 2019-ben – 2018-hoz hasonlóan – a Számvevőszék kilenc csalási esetet jelentett be az OLAF-nak, amelyek kapcsán az OLAF öt vizsgálatot indított; megjegyzi, hogy a Számvevőszék által feltárt csalások fő típusai közé a hamis költségnyilatkozatok, a közbeszerzési szabálytalanságok és az uniós finanszírozás igénybevételéhez szükséges feltételek mesterséges megteremtése tartoznak;

414. üdvözli a Számvevőszék különjelentéseit, különösen pedig a migránsok menedékjogáról, áthelyezéséről és kiutasításáról ([21]), a határellenőrzést támogató uniós információs rendszerekről ([22]), valamint az uniós kiadásokat érintő csalások elleni küzdelemről ([23]) szóló különjelentéseket, megemlítve az Európai Ügyészség létrehozásának pozitív szerepét e tekintetben;

([19]) Németország, Görögország, Olaszország, Ciprus, Litvánia, Lengyelország, az Egyesült Királyság és Szlovénia.
([20]) Bulgáriából, Csehországból, Franciaországból, Hollandiából, Ausztriából, Portugáliából, Szlovákiából, Észtországból, Spanyolországból, Izlandról, Máltáról és Finnországból.
([21]) 24/2019. sz. különjelentés: Migránsok menedékjoga, áthelyezése és kiutasítása: ideje többet tenni, hogy az eredmények kevésbé maradjanak el a kitűzött céloktól.
([22]) A Számvevőszék 20/2019. sz. különjelentése: A határellenőrzést támogató uniós információs rendszerek: hatékony eszköz, de nagyobb figyelmet kell fordítani az időszerű és hiánytalan adatokra.
([23]) Az Európai Számvevőszék 01/2019. sz. különjelentése: Az uniós kiadásokat érintő csalások elleni küzdelem: intézkedésre van szükség.

415. emlékeztet a külső határok és a vízumügy pénzügyi támogatására szolgáló eszköznek az (EU) 2020/446 felhatalmazáson alapuló rendeletbe ([24]) (Belső Biztonsági Alap) történő felvételéről, valamint az (EU) 2020/445 felhatalmazáson alapuló rendelet ([25]) (Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap) új egyedi fellépéssel történő kiegészítéséről szóló két felhatalmazáson alapuló jogi aktus végrehajtása tárgyában a Bizottságnak 2020. február 13-án megküldött levelére; megjegyzi, hogy az AMIF-ra vonatkozó felhatalmazáson alapuló jogi aktust nem alkalmazták; felhívja a Bizottságot, hogy sürgősen nyújtson részletes tájékoztatást az (EU) 2020/446 felhatalmazáson alapuló rendelet alapján finanszírozott különböző projektekről;

416. kéri a Bizottságot és a tagállamok ellenőrző hatóságait, hogy orvosolják a hiányosságokat, amelyeket a Számvevőszék a tagállami ellenőrző hatóságokkal kapcsolatban az ellenőrzési lefedettség, a mintavételezés és az ellenőrzési nyomvonalak tekintetében feltárt, és tegyenek jelentést a mentesítésért felelős hatóságnak;

Teljesítmény: AMIF

417. felhívja a figyelmet arra, hogy négy általános hatásmutató létezik (a tényleges visszaküldések száma a kiadott kiutasítási határozatok számához viszonyítva, az önkéntes visszatérések százalékos aránya, az uniós és a harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatási rátája közötti különbség, valamint az elismerő menekültügyi határozatok arányának konvergenciája), amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül az AMIF teljesítményéhez, bár az alapból származó kiadások hozzájárulhatnak a megfelelő célérték eléréséhez;

418. üdvözli a Számvevőszék azon észrevételét, hogy a Bizottság időközi értékelése szerint az AMIF releváns, és olyan beavatkozásokat finanszírozott, amelyek megfelelnek a tagállamok igényeinek;

419. megjegyzi azonban, hogy Számvevőszék szerint az AMIF teljesítménymutatóinak alkalmazhatósága néhány ponton hiányosságokat mutat, így például a Számvevőszék megállapította, hogy a mutatók kétharmada outputmutató, és hogy a mutatók tekintetében meghatározott 2020. évi 24 részcél közül öt már a korábbi években teljesült, valamint hogy elmaradt a célértékeknek a gondos pénzgazdálkodás gyakorlatával összhangban álló, a politikai akaratot és a további eredmények eléréséhez rendelkezésre álló potenciált tükröző felfelé történő kiigazítása;

420. megjegyzi, hogy az AMIF egyes mutatói nem haladnak jó úton a kitűzött célértékek elérése felé, valamint hogy a Bizottság nem dolgozott ki teljesítményellenőrzési keretet az EMAS által finanszírozott projektek számára, továbbá hogy az éves irányítási és teljesítményjelentés és a programindokolások kevés információval szolgálnak a fontos mutatók alapján elért haladásról; aggodalommal veszi tudomásul, hogy a Számvevőszék jelentős késedelmet állapított meg az AMIF által az integráció és a jogszerű migráció kapcsán kitűzött cél elérése tekintetében;

421. megjegyzi, hogy ezen a szakpolitikai területen nehéz az outputmutatók értékelése; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az uniós finanszírozás nem javította a menekülttáborokbeli humanitárius helyzetet, és a külső határok hatékony védelmét sem biztosította; felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson részletes felvilágosítást, különösen a beutazás és a tartózkodás engedélyezéséhez a külső határokon alkalmazott eljárások tekintetében; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogy pontosan hol fektettek be uniós forrásokat az AMIF programjai keretében, és azok milyen konkrét eredményekhez vezettek; felkéri a Bizottságot, hogy e tekintetben készítsen jelentést az érintett tagállamok mindegyikéről;

422. a hiányosságok hátterében elsősorban a menekültügyi eljárások hossza, a lassú integráció és a visszaküldési arányok nem megfelelő szintje áll; felhívja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy haladéktalanul hozzanak előremutató jogalkotási intézkedéseket;

423. felkéri a Bizottságot, hogy hozzon intézkedéseket a Számvevőszék által feltárt hiányosságok kezelésére, valamint az éves irányítási és teljesítményjelentésben és a programindokolásokban foglalt információk javítására, ami lehetővé teszi az alap által elért előrehaladás jobb nyomon követését;

424. komolyan aggódik amiatt, hogy csak korlátozott, összesített teljesítményadatok állnak rendelkezésre az EMAS-hoz ([26]) kapcsolódó összes kiadásról (az eredeti 100 millió EUR összegű allokációt a 2020-ig tartó időszakra 2,2 milliárd EUR-ra növelték, ami az alap 30%-ának felel meg, a Bizottság azonban nem dolgozott ki teljesítményellenőrzési keretet az EMAS keretében finanszírozott projektek számára);

425. komolyan aggódik amiatt, hogy az éves irányítási és teljesítményjelentés és a programindokolások kevés információval szolgálnak az alap végrehajtásának gazdaságosságáról és hatékonyságáról, illetve az AMIF intézkedéseinek költséghatékonyságáról;

426. komolyan aggódik amiatt, hogy az éves irányítási és teljesítményjelentés és a programindokolások nem számolnak be azokról az intézkedésekről, amelyek magasan képzett munkavállalók Unióba történő vonzását célozzák jogszerű migrációs rendszereken keresztül, és hogy a mutatók nem alkalmasak az ilyen jellegű intézkedésekről való beszámolásra;

([24]) A Bizottság (EU) 2020/446 felhatalmazáson alapuló rendelete (2019. október 15.) a Belső Biztonsági Alap részét képező, a külső határok és a vízumügy pénzügyi támogatására szolgáló eszköz létrehozásáról szóló 515/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet II. mellékletének módosításáról (HL L 94., 2020.3.27., 3. o.).

([25]) A Bizottság (EU) 2020/445 felhatalmazáson alapuló rendelete (2019. október 15.) a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap létrehozásáról szóló 516/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet II. mellékletének módosításáról (HL L 94., 2020.3.27., 1. o.).

([26]) Az AMIF szükséghelyzeti segélye.

427. megjegyzi, hogy két, egymással párhuzamosan működő uniós finanszírozású program is létezik ugyanazon típusú visszaküldési tevékenységek támogatására (az AMIF nemzeti programjai és a Frontex visszaküldés-támogatása), valamint hogy a koordináció elsősorban a tagállamok felelőssége; ezért felszólítja őket, hogy biztosítsák a két rendszer közötti jobb koordinációt;

428. aggodalommal állapítja meg, hogy az AMIF és az ISF esetében a tagállamok nem használták fel a rendelkezésre álló teljes költségvetést; úgy véli, hogy ez különösen problematikus, tekintettel arra, hogy a tagállamok egyre gyakrabban veszik igénybe a sürgősségi segélyt az e területekre vonatkozó politikáik finanszírozásához; emlékeztet arra, hogy a biztonsággal és a migráció kezelésével kapcsolatos kihívások prioritást jelentenek az Unió számára; elismeri a Bizottság e tekintetben tett erőfeszítéseit, és nagyobb együttműködést kér valamennyi tagállamtól;

Ajánlások

429. felhívja a Bizottságot, hogy:

— adjon ki iránymutatást az AMIF, valamint az ISF tagállami ellenőrző hatóságai részére arra vonatkozóan, hogy részmintavételezés esetén milyen módszertan követendő az ellenőrzési lefedettség kiszámításához annak érdekében, hogy a kellő mértékű és megfelelő mintavétel észszerű alappal szolgáljon az ellenőröknek a teljes ellenőrzési sokaságra vonatkozó következtetések levonásához;

— újfent hívja fel az AMIF, valamint az ISF tagállami ellenőrző hatóságainak figyelmét arra, hogy követniük kell a Bizottságnak a mintavételezésre és a hibaarány kiszámítására vonatkozó utasításait, és hogy így a mintavételnek véletlenszerűnek kell lennie, a sokaság minden egyes mintavételi egységének kiválaszthatónak kell lennie, valamint – adott esetben – valamennyi hibát extrapolálni kell az érintett sokaságra;

— adjon ki iránymutatást az AMIF, valamint az ISF tagállami ellenőrző hatóságainak arra vonatkozóan, hogy azok kellő mértékben és megfelelő módon dokumentálják ellenőrzési eljárásaik jellegét, ütemtervét és hatókörét, elért eredményeiket és az összegyűjtött ellenőrzési bizonyítékokat;

430. kéri a Bizottságot, hogy:

— dolgozzon ki kritériumokat a tagállamokkal megosztott irányítás alá tartozó EMAS-források következő pénzügyi keretben történő elosztására vonatkozóan;

— erősítse meg a teljesítményellenőrzési keretet a) azáltal, hogy gondoskodik arról, hogy az AMIF EMAS-projektjei tartalmaznak output- és eredménymutatókat, adott esetben egyértelmű cél- és alapértékekkel, és ha nem ez a helyzet, akkor e tekintetben indokolással szolgálnak; b) az EMAS-finanszírozású projektekkel elért eredmények nyomon követése és az ezen eredményekre vonatkozó jelentéstétel révén; c) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó új többéves pénzügyi keret tekintetében az AMIF közös monitoring- és értékelési keretéhez alkalmazandó mutatók és a HAVA-mutatók, ezen belül azok alap- és célértékeinek még a 2021–2027-es projektek megkezdése előtti kidolgozása révén;

— hajtson végre intézkedéseket az AMIF és az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal/Frontex közötti komplementaritás és jobb koordináció biztosítása érdekében (például a kitoloncolások vagy a menekültügyi hatóságok támogatása terén);

— használja fel a fejlesztési támogatást a migránsok származási országaival folytatott együttműködés javításának előmozdítására ([27]);

431. felhívja a Bizottságot, hogy az uniós jogi rendelkezéseknek és a jó kormányzás elvének való megfelelés jegyében teljes mértékben tartsa be a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló intézményközi megállapodást ([28]).

A DG HOME 2019. évi éves tevékenységi jelentése

432. megjegyzi, hogy a Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatóság két fenntartással élt a megosztott irányítással kapcsolatban (egy fenntartással az AMIF és az ISF esetében, egy másik fenntartással pedig a SOLID-alapok tekintetében a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozóan, amelyek mindegyike fenntartás alatt áll több tagállam tekintetében), valamint egy fenntartással a közvetlen irányítás alá tartozó vissza nem térítendő támogatásokkal összefüggésben a 4,11%-os fennmaradó hibaarányt kitevő és 7,21 millió EUR-s becsült hatású lényeges hibaszint miatt; megjegyzi, hogy a Bizottság 2019. évi éves tevékenységi jelentése szerint az AMIF és az ISF esetében az átlagos fennmaradó hibaarány 1,57%, ami jóval a 2%-os lényegességi küszöb alatt van; aggodalmát fejezi ki „A határellenőrzési tevékenységek megerősítése Horvátország külső határszakaszán a megnövekedett migrációs nyomás miatt” elnevezésű szükséghelyzeti segítségnyújtási projekt végrehajtása kapcsán, amely 2018 szeptemberétől 2019 végéig tartott, és tudomásul veszi az 1598/2020/MMO számú ügy európai ombudsman általi megnyitását annak kivizsgálására, hogy „hogyan követi nyomon az Európai Bizottság és biztosítja az alapvető jogok

([27]) Az Európai Parlament 2020. november 25-i állásfoglalása a támogatás fejlesztéshatékonyságának és eredményességének javításáról (2019/2184(INI)).

([28]) Intézményközi megállapodás (2013. december 2.) az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról (HL C 373., 2013.12.20., 1. o.), amelyet 2020. december 16-án felváltott az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről létrejött intézményközi megállapodás. (HL L 433. I, 2020.12.22., 28. o.).

horvát hatóságok általi tiszteletben tartását a határigazgatási műveletekkel összefüggésben"; megjegyzi, hogy a Bizottság hangsúlyt fektetett egy független ellenőrzési mechanizmus létrehozására, amint azt a vissza nem térítendő támogatás előírja; megjegyzi továbbá, hogy a Bizottság szorosan együttműködik Horvátországgal, amely jelezte, hogy végre kívánja hajtani a szóban forgó független ellenőrzési mechanizmust; emlékeztet, hogy a határigazgatás uniós finanszírozási eszközei megkövetelik, hogy minden finanszírozott fellépés tiszteletben tartsa az Alapjogi Chartát, valamint megfeleljen a Chartában foglaltaknak; ezért ragaszkodik ahhoz, hogy a Horvátországnak szóló, határigazgatással kapcsolatos jövőbeli szükséghelyzeti támogatások csak az ellenőrzési mechanizmus végrehajtását követően ítélhetők oda; felkéri az ombudsmant, hogy rendszeresen tájékoztassa a Parlamentet az 1598/2020/MMO számú ügyről;

433. üdvözli a Bizottság Belső Ellenőrzési Szolgálata által a DG HOME számára a 2019-es évre vonatkozóan tett, így például a következők tekintetében megfogalmazott ajánlásokat:

— a DG HOME ellenőrzési tevékenységének kialakítása és megtervezése (meg kell határozni és kommunikálni kell az ellenőrzési funkció küldetésnyilatkozatát és megbízatását, ki kell igazítani a szerep- és felelősségi köröket, a jelentési útvonalakat és a záróelszámolási folyamat részcéljait; aktualizálni kell az ellenőrzési stratégiákat, elemezni kell az ellenőrzési tevékenység erőforrásigényeit);

— az ellenőrzési terv végrehajtása (az éves munkaprogram elfogadását, valamint az éves kontrolljelentések és ellenőrzési vélemények felülvizsgálatát követő évben a lehető leghamarabb meg kell tervezni és el kell indítani az ellenőrzéseket; össze kell hangolni az ellenőrzési folyamat szakaszaihoz tartozó részcélokat; biztosítani kell, hogy a végleges ellenőrzési jelentéseket késedelem nélkül megküldjék a kedvezményezetteknek, és hogy ezt a felső vezetés nyomon kövesse);

— záróelszámolások (biztosítani kell, hogy a záróelszámolási határozatokat kellő időben meghozzák; pontosítani kell az év vége előtt benyújtott elszámolásokra vonatkozó eljárást); a záróelszámolási eljárás hozzáigazítása az új szervezeti felépítéshez, valamint a pénzügyi egységek és az ellenőrzési szektor közötti kommunikáció javítása (az ellenőrzési tevékenységek kialakítása és megtervezése; az ellenőrzési terv végrehajtása; záróelszámolások);

A DG JUST 2019. évi éves tevékenységi jelentése

434. hangsúlyozza, hogy a Jogérvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatóság (DG JUST) továbbra is fenntartással élt a közvetlen irányítás alá tartozó vissza nem térítendő támogatások 2,65%-os fennmaradó hibaarányt kitevő lényeges hibaarányával kapcsolatban; tudomásul veszi a Bizottság arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy a Jogok, egyenlőség és polgárság program és a Jogérvényesülés program keretében nyújtott támogatások hibaarányának kiszámítására szolgáló módszertanát a Számvevőszék észrevételeivel összhangban – a 2020. évi utólagos ellenőrzési kampány végrehajtásával kezdődően – kiigazítja;

435. örömmel veszi tudomásul, hogy a DG JUST részéről folyamatban van a Bizottság Belső Ellenőrzési Szolgálata által a DG JUST számára a hatásvizsgálati folyamat, valamint a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatás és eszköztár alkalmazása tekintetében megfogalmazott ajánlások végrehajtása;

Globális Európa

436. megjegyzi, hogy a „Globális Európa" terület esetében a kifizetések 10,1 milliárd EUR-t tettek ki 2019-ben, és a következő speciális eszközökön keresztül kerültek folyósításra:

— „fejlesztési együttműködési eszköz" (DCI): a „Globális Európa" költségvetésének legfeljebb 26%-a, azaz 2,6 milliárd EUR;

— „Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz" (ENI): a „Globális Európa" költségvetésének legfeljebb 20,6%-a, azaz 2,1 milliárd EUR;

— „Előcsatlakozási Támogatási Eszköz" (IPA): a „Globális Európa" költségvetésének legfeljebb 15,7%-a, azaz 1,6 milliárd EUR;

— „Humanitárius segítségnyújtás": a „Globális Európa" költségvetésének legfeljebb 20,4%-a, azaz 2,1 milliárd EUR;

— „Egyéb fellépések és programok": a „Globális Európa" költségvetésének legfeljebb 17,3%-a, azaz 1,7 milliárd EUR;

437. emlékeztet arra, hogy a 2019. évi költségvetés 4. fejezetében szereplő fő szakpolitikai célok közé tartozik az uniós értékek, például a demokrácia, a jogállamiság, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának Unión kívül történő előmozdítása, továbbá emlékeztet arra, hogy az Unió által finanszírozott minden fellépés során tiszteletben kell tartani ezeket az alapelveket, üdvözli a Számvevőszék azon megállapítását, hogy általában pozitív tendencia figyelhető meg a szegénység csökkentése, a nemek közötti egyenlőség oktatásban való érvényesítése, valamint a szomszédos országokkal kötött megállapodások száma tekintetében, aggodalmát fejezi ki azonban a demokrácia megszilárdítása, a jogállamiság és a politikai stabilitás tekintetében tapasztalható romló tendencia kapcsán; határozott elismerését fejezi ki a civil társadalom által az emberi jogok előmozdítása és védelme érdekében világszerte tett erőfeszítésekért, különösen egy olyan időszakban, amikor csökken a civil társadalom mozgástere, valamint az emberi jogok egyetemes jellegét is megkérdőjelezik, és bár a civil társadalomnak nyújtott közfinanszírozás tekintetében kiemeli az átláthatóság és az elszámoltathatóság elveit, hangsúlyozza, hogy elejét kell venni a bürokratikus túlkapásoknak és nem szabad táplálni az alaptalan gyanúsítást;

438. figyelembe veszi, hogy a külső tevékenység költségvetését a Nemzetközi Együttműködés és a Fejlesztés Főigazgatósága (DG DEVCO), az Európai Szomszédságpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatósága (DG NEAR), a Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága (DG ECHO), a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság (DG REGIO), valamint a Külpolitikai Eszközökért Felelős Szolgálat (FPI) hajtja végre;

439. megjegyzi, hogy az e területhez tartozó kifizetéseket a világ több mint 150 országában, több eszköz felhasználásával, több módon, így például kivitelezési, árubeszerzési és szolgáltatásnyújtási szerződések, vissza nem térítendő támogatások, speciális hitelek, hitelgaranciák és pénzügyi támogatás, költségvetés-támogatás, valamint a költségvetési támogatás egyéb célzott formái révén folyósították;

440. megjegyzi, hogy a Számvevőszék egy 68 tranzakcióból álló mintát vizsgált meg a következők szerint: DG NEAR: 22 tranzakció, DG DEVCO: 25 tranzakció, DG ECHO: 10 tranzakció, 11 egyéb tranzakció; emellett a vizsgálat hét, a DG NEAR és a DG DEVCO fennmaradó hibaarányról szóló 2019. évi tanulmányaiból átvett és a módszertani korlátok kompenzálása céljából kiigazított tranzakcióra is kiterjedt;

441. megjegyzi, hogy a Számvevőszék megállapította, hogy humanitárius válságok idején az uniós támogatás segített helyreállítani és fenntartani a biztonságos és jó minőségű oktatáshoz való hozzáférést; üdvözli, hogy az azonosított problémák szempontjából a projektek relevánsnak bizonyulnak; megjegyzi, hogy a projektek képesek voltak a legtöbb céljuk elérésére; támogatja a Számvevőszék ajánlását, és felhívja a Bizottságot, hogy a megfelelő szintű hatékonyság és relevancia elérése érdekében fejlessze tovább az oktatására irányuló, szükséghelyzetekben biztosított támogatását;

442. emlékeztet arra, hogy a fejlesztési és együttműködési politika a szegénység felszámolását és az egyenlőtlenség csökkentését hivatott szolgálni, és hogy a forrásokból csak azok a kedvezményezettek részesülhetnek, akiknek azokat szánták;

443. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az Európai Parlament aktívan részt vegyen a harmadik országokkal létrejövő partnerségi és együttműködési megállapodások kidolgozásában; hangsúlyozza, hogy a jövőbeli partnerségi megállapodásokat parlamenti ellenőrzésnek kell alávetni, és azoknak a szolidaritás, a közös felelősség, az emberi jogok tiszteletben tartása, a jogállamiság és a nemzetközi humanitárius jog elvén kell alapulniuk ([29]);

444. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a gyűlöletbeszéd és az erőszak tananyagként megjelenik a palesztin iskolai tankönyvekben, és hogy ezeket az Egyesült Nemzetek Szervezetének a közel-keleti palesztin menekülteket segélyező hivatala (UNRWA) iskoláiban használja; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az ENSZ értékeinek betartását biztosító UNRWA-mechanizmusok hatékonyak-e egyáltalán, tekintve hogy az UNRWA munkatársai által az iskolákban használt és tanított oktatási anyagokban gyűlöletbeszéd és erőszakra való uszítás jelenik meg; ragaszkodik ahhoz, hogy az UNRWA teljes mértékben átlátható módon járjon el, és egy nyílt forráskódú platformon tegye közzé a tanároknak és diákoknak szánt összes oktatási anyagát, valamint a fogadó országban használt tankönyvekről készített értékeléseit azt biztosítandó, hogy a tartalom megfeleljen az ENSZ értékeinek és ne szítson gyűlöletet; kéri minden olyan tananyag haladéktalan eltávolítását, amely nem felel meg ezeknek a normáknak; kitart amellett, hogy az oktatási ágazatban dolgozó tanároknak és közalkalmazottaknak fizetett bérekre elkülönített – például a PEGASE révén biztosított – uniós finanszírozást attól kell függővé tenni, hogy az oktatási anyagok és a tananyagok megfelelnek-e az UNESCO békére, toleranciára, együttélésre és erőszakmentességre vonatkozó normáinak, miként arról az uniós oktatási miniszterek között 2015. március 17-én Párizsban döntés született;

445. megismétli azon álláspontját, hogy a külső támogatást teljes egészében az Unió költségvetéséből kell finanszírozni, és hangsúlyozza, hogy a vagyonkezelői alapok keretében végrehajtott intézkedések csak áthidaló megoldást jelentenek mindaddig, amíg azokat a jövőbeli külső finanszírozási eszközök, különösen a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) és az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) fel nem váltják; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a humanitárius célkitűzések, többek között a migránsok és más kiszolgáltatott csoportok – például a gyermekek és a nők – méltóságának és emberi jogainak megőrzése, számos esetben

([29]) A DEVE bizottság véleménye az emberi jogok védelméről és az EU külső migrációs politikájáról, 17. bekezdés.

nem valósultak meg a vagyonkezelői alapok, például az EU Madad és az EU Afrika számára létrehozott vagyonkezelői alapja keretében zajló fellépések végrehajtása során; hangsúlyozza, hogy az emberi jogok védelme határozott fellépést igényel; emlékeztet továbbá arra, hogy az emberi jogok, az alapvető szabadságok tiszteletben tartása, a jogállamiság, a demokratikus elvek, a vallás és meggyőződés szabadsága, az átláthatóság, a jó kormányzás, valamint a béke és a stabilitás előmozdítása az „Uniós Békealap Kolumbiáért" alapvető elemei; felszólítja a Bizottságot, hogy e tekintetben fokozza a végrehajtó partnerek fellépéseinek ellenőrzését;

446. emlékeztet, hogy az Unió fejlesztési politikájának elsődleges célja a szegénység csökkentése, és hogy a hivatalos fejlesztési támogatás (ODA) fő célkitűzésének – az OECD ODA-meghatározása szerint – a fejlődő országok gazdasági fejlődése és jóléte előmozdításának kell lennie; hangsúlyozza, hogy az ODA-nak támogatnia kell a fenntartható fejlődési célok elérését, tiszteletben kell tartania az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjének elveit, beleértve a „senkit nem hagyunk hátra" elvet is, tiszteletben kell tartania a fejlesztéshatékonysági alapelveket, és hozzá kell járulnia az egyenlőtlenségek csökkentéséhez, nem alkalmazva kivételt a migrációval kapcsolatos hivatalos fejlesztési támogatás esetében, illetve bármely konkrét támogatási mód alkalmazása esetén sem; felszólít az ODA-hitelek hatékonyabb és átláthatóbb elosztására, biztosítva, hogy a hivatalos fejlesztési támogatás olyan helyre kerüljön, ahol arra a legnagyobb szükség van, és ahol a legnagyobb fejlesztési hatással jár;

447. hangsúlyozza, hogy az adósságenyhítő intézkedéseket össze kell kapcsolni a hivatalos fejlesztési támogatás további mobilizálásával; úgy véli továbbá, hogy az adósságenyhítésre irányuló erőfeszítéseket ki kell egészíteni a multilaterális hitelezőktől származó források növelésével, többek között az IMF különleges lehívási jogainak növelése révén;

448. megállapítja, hogy a hivatalos fejlesztési támogatás iránti igényt befolyásolja az országok belföldi forrásainak mozgósítása, amelyet aláás a multinacionális vállalatok részéről tapasztalható adóalap-erózió és nyereségátcsoportosítás (BEPS); emlékeztet arra, hogy a fejlődő országok nagyobb mértékben támaszkodnak a társasági adóra, és ezért aránytalan mértékben sújtja őket az adóalap-erózió és nyereségátcsoportosítás; aktívabb uniós fellépésre szólít fel e helyzet orvoslása érdekében, összhangban a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendben foglalt addisz-abebai fejlesztésfinanszírozási cselekvési programmal; hangsúlyozza, hogy konkrét intézkedésekre van szükség a belföldi források fokozott mozgósításának támogatása érdekében, például támogatni kell a korrupció elleni küzdelmet és a progresszív adórendszerek kialakítását, valamint fel kell lépni az adókikerüléssel és adókijátszással szemben;

449. emlékeztet arra, hogy az Unió mezőgazdasági, halászati, kereskedelmi, gazdasági, oktatási, migrációs, környezetvédelmi, éghajlat-, kül- és biztonságpolitikája és egyéb szakpolitikái befolyásolják az uniós fejlesztéspolitika hatékonyságát; megjegyzi, hogy ezért a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciát, amelyet az EUMSZ 208. cikke ír elő, a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elve is megköveteli; emlékeztet arra, hogy a segélyhatékonyság a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia megfelelő végrehajtásától függ; hangsúlyozza, hogy a segélyhatékonysági célkitűzések elérése érdekében további erőfeszítésekre van szükség a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia elveinek való megfelelés érdekében, különösen a fent említett területeken; kéri a Bizottságot, hogy tegyen eleget a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciáról szóló 2018. évi külső értékelő jelentésben ([30]) foglalt ajánlásoknak, bizonyítva elkötelezettségét, és elegendő személyzetet rendelve a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciával kapcsolatos feladatokhoz az eredményorientált stratégia és a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia terén elérendő előrehaladás biztosítása érdekében;

450. hangsúlyozza, hogy a fejlesztési támogatás hatékonyabbá tétele, a tartós eredmények elérése és a helyi szükségletek kielégítése érdekében – különösen az elhúzódó válságok alatt és a válságokat követő időszakokban – feltétlenül javítani kell a humanitárius segítségnyújtás és a fejlesztési támogatás koordinációját, valamint meg kell erősíteni a humanitárius és a fejlesztési törekvések közötti kapcsolatot; felhívja az Uniót, hogy fejlessze tovább ezt a megközelítést;

451. üdvözli „Az Unió válasza Kína államilag vezérelt beruházási stratégiájára" című, 2020. szeptemberi számvevőszéki áttekintést; hangsúlyozza, hogy a Számvevőszék hiányosságokat tárt fel a Kínára vonatkozó jelenlegi uniós stratégián belüli intézkedések nyomon követése, értékelése és a vonatkozó jelentéstétel terén, többek között a kínai beruházási stratégia keretében megvalósuló olyan projektek uniós finanszírozása esetében, amelyek nincsenek összhangban az összeköttetésekre vonatkozó uniós stratégia elveivel; kéri, hogy bocsássanak rendelkezésre további, az összeköttetésekre vonatkozó uniós stratégia megvalósításához szükséges pénzügyi és emberi erőforrásokat;

452. aggodalommal veszi tudomásul a Belaruszban kialakult bonyolult helyzetet; hangsúlyozza, hogy felül kell vizsgálni az uniós finanszírozást, és biztosítani kell, hogy az a belarusz civil társadalom támogatását szolgálja, és ne kerülhessen a Lukasenka-rezsimhez;

453. várakozással tekint a 2021. évi EU–Afrikai Unió csúcstalálkozó elé; úgy véli, hogy túl kell lépni a hagyományos, támogatásközpontú kapcsolaton, és el kell mozdulni az egyenlő felek közötti, erősebb stratégiai jelleggel rendelkező, valamint integráltabb partnerség irányába;

A Számvevőszék megállapításai: DG NEAR

454. üdvözli, hogy a költségvetés-támogatással és a nemzetközi szervezetek által az ún. „feltételezéses megközelítés" alapján végrehajtott projektekkel kapcsolatos tranzakciókban jellemzően kevesebb hiba fordul elő, és hogy e területeken a Számvevőszék 2019-ben egyetlen hibát sem tárt fel; tudomásul veszi, hogy – a tranzakciók szabályszerűségét illetően – a harmadik országoknak nyújtott költségvetés-támogatás kiadási területe kisebb

([30]) https://ec.europa.eu/international-partnerships/external-evaluation-eus-policy-coherence-development-2009-2016_hu

hibakockázatot hordoz magában; mindazonáltal megjegyzi, hogy azon jogi rendelkezések miatt, amelyek a Bizottság számára lehetőséget adnak arra, hogy tágan értelmezze az általános feltételek teljesítését, a Számvevőszék tevékenysége „csak addig a pontig terjedhet, amikor a Bizottság a támogatást kifizeti a kedvezményezett országnak, mivel ezek a pénzeszközök azután beolvadnak a fogadó ország saját költségvetési forrásaiba"; megjegyzi, hogy ez magában hordozza az uniós fellépések és kiadások tekintetében az elszámoltathatóság és átláthatóság gyengülésének kockázatát; ragaszkodik ahhoz, hogy a Bizottság biztosítsa, hogy a külső segítségnyújtás feltétele a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartása legyen a kedvezményezett országokban; külön hangsúlyozza, hogy garantálni kell, hogy az uniós alapokból részesülő vagy azokhoz kapcsolódó országok és harmadik felek és/vagy természetes személyek elkötelezzék magukat az alapvető demokratikus értékek mellett, tiszteletben tartsák a nemzetközi emberi jogi normákat, valamint elfogadják az erőszakmentesség elvét;

455. felhívja a Bizottságot, hogy teljes mértékben vezesse be a feltételesség elvét, valamint a harmadik országoknak nyújtott uniós támogatások szabályszerűségére és teljesítményére vonatkozó rendszeres előzetes és utólagos ellenőrzéseket, továbbá gondoskodjon egy olyan jogi keretről, amely rendelkezik ezekről a támogató eszközökről annak érdekében, hogy lehetővé váljon a források teljes visszafizettetése szabálytalanságok feltárása esetén ([31]);

456. a DG NEAR fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálata kapcsán aggodalommal állapítja meg, hogy a Számvevőszék szerint:

— a DG NEAR által rendelkezésre bocsátott, a fennmaradó hibaarányra vonatkozó módszertanban és kézikönyvben tetten érhetők a fennmaradó hiba esetleges alulbecsléséhez vezető hiányosságok, így például a fennmaradó hibaarányra irányuló munka nem foglalkozik kellő mélységben a közbeszerzési eljárások bizonyos szempontjaival (a sikertelen pályázók elutasításának okaival, a pályázati felhívási eljárásoknak és a közvetlen odaítélés indokolásának a teljes körű ellenőrzésével, valamint azzal, hogy a nyertes pályázó megfelelt-e valamennyi kiválasztási és odaítélési kritériumnak) ([32]);

— a közvetlen irányítású támogatások esetében a „támogatási [hiba]arány" kiszámítása 80%-os konfidenciaszintet vesz alapul, jóllehet a hibaarány-számítások általában 95%-os konfidenciaszintet alkalmaznak;

— a DG NEAR fennmaradó hibaarányra vonatkozó becslési módszere széles körű értelmezési teret enged a vállalkozónak az egyedi hibák becslése kapcsán (kiváltképpen azokban az esetekben, amikor egy tranzakcióhoz nem állnak rendelkezésre dokumentumok);

— 2018-ban és 2019-ben a mintában szereplő tranzakciók fele esetében korábbi ellenőrzések eredményeire támaszkodtak, miközben a Számvevőszék emlékeztet arra, hogy e megközelítés nem alkalmas a fennmaradó hibaarány teljes körű meghatározására ([33]);

457. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Számvevőszéknek továbbra is vannak fenntartásai a tanulmány eredményeinek megbízhatóságával kapcsolatban;

458. aggodalommal állapítja meg, hogy a DG NEAR-nek a 2019. évi éves tevékenységi jelentésében fenntartást kellett megfogalmaznia az összes líbiai és szíriai projekt megfelelő nyomon követésével kapcsolatos nehézségekre vonatkozóan (nem számszerűsített fenntartás), valamint a közvetlen irányítású támogatások kiadásaival kapcsolatos hibákkal összefüggésben (számszerűsített fenntartás);

459. megjegyzi, hogy a Számvevőszék 2019-re vonatkozóan nem készített becslést a 4. fejezet alatti kiadások hibaarányáról, ahogy a 2018-as év esetében sem; hangsúlyozza, hogy a Számvevőszék olyan hiányosságokat azonosított, amelyek a fennmaradó hibaarány alábecsléséhez vezethetnek; teljes mértékben támogatja a Számvevőszék által megfogalmazott ajánlásokat, különösen azt, hogy a DG NEAR jövőbeli éves tevékenységi jelentéseiben közzé kell tenni a fennmaradó hibaarányra vonatkozó tanulmány korlátait, valamint meg kell erősíteni a DG NEAR által a külső finanszírozási eszközökre vonatkozóan végzett ellenőrzéseket a visszatérő hibák azonosítása és megelőzése révén;

460. tudomásul veszi, hogy a Számvevőszék nyomon követte a 2016. évi éves jelentésében tett – vagy azonnali fellépést igénylő vagy 2019-ig végrehajtandó – ajánlásait, és üdvözli, hogy a Bizottság ezek közül hármat teljes egészében, egyet pedig részben végrehajtott;

461. sajnálja, hogy annak ellenére, hogy a Parlament 2019. március 13-i állásfoglalásában felszólította a Bizottságot, hogy használja fel az IPA II keretében jelenleg rendelkezésre álló forrásokat a törökországi civil társadalom, emberijog-védők és újságírók támogatására, valamint arra, hogy növelje az emberek közötti kapcsolatok és a tudományos párbeszéd lehetőségeit, valamint az újságírók médiaplatformokhoz való hozzáférésnek lehetőségeit egy, az Unió által közvetlenül kezelt külön keret révén, a Bizottság úgy határozott, hogy végrehajtja a török parti őrség 4 hajója beszerzésének társfinanszírozására szolgáló IPA 2019/42258. sz. intézkedést; ragaszkodik továbbá ahhoz, hogy szorosan figyelemmel kell kísérni a törökországi menekülteket támogató eszköz forrásainak felhasználását, biztosítva, hogy azokat valóban a menekülteket támogató projektekre fordítsák, és ne használják fel más célokra;

([31]) HL C 377., 2020.11.9., 13. o., a jelentés 230. oldala.
([32]) HL C 377., 2020.11.9., 13. o., a jelentés 232. oldala.
([33]) HL C 377., 2020.11.9., 13. o., a jelentés 233. oldala.

A Számvevőszék 09/2019. sz. különjelentése: A Marokkónak nyújtott uniós támogatás: eleddig csekély eredmények

462. megjegyzi, hogy a Marokkó számára 2014 és 2018 között nyújtott uniós költségvetés-támogatás összege az ország teljes költségvetési kiadásainak mintegy 0,37%-át tette ki, és hogy a szerződések összértéke 562 millió EUR, a kifizetéseké pedig 206 millió EUR volt; emlékeztet arra, hogy – Tunéziát nem számítva – Marokkó több uniós fejlesztési támogatást kap, mint bármely más észak-afrikai ország, és emellett a nemzetközi fejlesztési segélyezés egyik legfőbb kedvezményezettje;

463. emlékeztet arra, hogy a Bizottság Marokkóval kialakított együttműködésének támogatásában az ENI a legfontosabb pénzügyi eszköz, és a 2014–2020-as időszakban az eszköz kötelezettségvállalási előirányzatai 1 399 millió EUR-t tesznek ki;

464. rámutat arra, hogy a Törvényszék Nyugat-Szaharáról szóló 2015. decemberi ítéletét követően Marokkó 2015 decembere és 2019 januárja között az uniós külpolitika valamennyi területe – például a fejlesztéspolitika, kereskedelempolitika, kül- és biztonságpolitika – tekintetében felfüggesztette a politikai párbeszédet; tudomásul veszi a Bizottságnak a 09/2019. sz. különjelentéshez fűzött észrevételeit, amelyek szerint „mivel a szakpolitikai párbeszédet az EU és Marokkó közötti politikai kapcsolatok nehéz időszaka során sem függesztették fel, a Bizottság szerint nem volt indokolt alternatív stratégiát kidolgozni”;

465. hangsúlyozza, hogy Marokkó az Unió szomszédja és hosszú távú stratégiai partnere, és gyümölcsöző együttműködésük pozitív eredményekhez vezet;

466. megjegyzi, hogy a Számvevőszék több, a költségvetés-támogatás eredményességét érintő problémát is feltárt:

— a támogatások célirányossága és kialakítása elmaradt az optimálistól (azaz a finanszírozás túl sok területre terjedt ki, a politikai párbeszéd felfüggesztése idején a Bizottság nem dolgozott ki egyértelmű stratégiát a Marokkóval folytatandó jövőbeli kapcsolatokra vonatkozóan, az adományozók koordinációja nélkülözi az egységességet, a költségvetés-támogatási programok kialakítása nem szolgálja a maximális hatás elérését);

— tetten érhetők nehézségek a támogatás végrehajtása kapcsán (például késedelmek, az eredmények nem megfelelő bizottsági értékelése);

— a költségvetés-támogatási programok hatása nem volt jelentős (azaz az egészségügy, a szociális védelem, az igazságszolgáltatás stb. területén a költségvetés-támogatás céljainak kevesebb mint fele teljesült);

467. felhívja a Bizottságot, hogy:

— erősítse meg az uniós költségvetés-támogatás célirányosságát Marokkó esetében, nevezetesen pedig alkalmazzon átláthatóbb és jobban dokumentált módszert az összegek ágazati költségvetés-támogatási programokhoz való rendelésére, valamint folytassa a teljesítmény nyomon követését;

— javítsa a célértékek és a teljesítményeredmények kialakítását;

— javítsa a szakpolitikai párbeszédre vonatkozó stratégiát, mindenekelőtt pedig értékelje a szakpolitikai párbeszéddel kapcsolatos stratégia eredményeit, valamint egyértelműen és megfelelő módon határozza meg a párbeszéd célkitűzéseit és várt eredményeit;

— javítsa a folyósításokra vonatkozó ellenőrzési eljárásokat, konkrétan: alkalmazzon megfelelő számítási módszereket, és kizárólag akkor teljesítse a források folyósítását, ha rendelkezésre állnak megbízható bizonyítékok a célok tényleges megvalósítására vonatkozóan;

— javítsa a nyomonkövetési eljárásokat, így például erősítse meg az ágazati stratégiák értékelését, valamint kövesse nyomon azok végrehajtását az ágazati stratégiák mutatóinak alkalmazásával;

— gondosan ellenőrizze, hogy harmadik szervezetek, azok kapcsolt jogalanyai és/vagy természetes személyek mire használják fel az uniós forrásokat, nehogy pénzeszközök társuljanak vagy kapcsolódjanak terrorista cselekményeket és/vagy vallási és politikai radikalizálódást kiváltó vagy azokban megnyilvánuló tevékenységekhez; biztosítsa továbbá, hogy ezeket az uniós forrásokat proaktívan visszafizettessék, az érintett kedvezményezetteket pedig kizárják a jövőbeli uniós finanszírozásból;

468. emlékeztet az uniós értékek, például a demokrácia, a jogállamiság, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása előmozdításának fontosságára az Unió határain túl; ezért felhívja a Bizottságot, hogy használja fel az előcsatlakozási alapot a demokratikus átalakulás támogatására, valamint a közpolitikák és igazságügyi reformok megfelelő végrehajtásának biztosítására a Nyugat-Balkánon;

469. tudomásul veszi a Bizottságnak a 09/2019. sz. különjelentésre adott válaszait, és különösen azt, hogy a Bizottság megállapította, hogy az uniós együttműködés hozzájárult a reformok végrehajtásához Marokkóban, ez pedig pozitív hatást gyakorolt az ország társadalmi-gazdasági fejlődésére;

A Számvevőszék megállapításai: DG DEVCO

470. megjegyzi, hogy mind az Unió általános költségvetéséből, mind az EFA-kból finanszírozott külső támogatási eszközök legnagyobb részét a DG DEVCO kezeli; tudomásul veszi, hogy a Számvevőszék 2019. évi pénzügyi évre vonatkozó, a nyolcadik, kilencedik, tizedik és tizenegyedik EFA-ból finanszírozott tevékenységekről szóló éves jelentésében ismertette a rendszerekre, az éves tevékenységi jelentés és a főigazgató 2019. évi nyilatkozata szerinti felelősségre vonatkozó észrevételeit, amelyek a DG DEVCO teljes felelősségi körére vonatkoznak;

— a nyolcadik, a kilencedik, tizedik és tizenegyedik EFA keretében 2019-ben elszámolt kiadásokat lényeges hibaszint jellemzi; a Számvevőszék szerint a becsült hibaarány 3,5%;

— a becsült hibaszint 43,6%-a a fel nem merült kiadásokra (azaz kiadásként benyújtott kötelezettségvállalásokra vagy helytelenül kiszámított kiadások visszaigénylésére) volt visszavezethető;

— a becsült hibaszint 22,1%-a közbeszerzési szabályok súlyos megsértésére (azaz az értékelőbizottság indokolatlan határozatára) volt visszavezethető;

— a becsült hibaszint 12,7 %-a a támogatásra nem jogosult kiadásokra (azaz a helyi alkalmazottak fizetésének a szerződés megkötését követő jelentős megemelésére) volt visszavethető;

471. A Bizottság és végrehajtó partnerei gyakrabban követtek el hibákat a programbecslésekkel, a vissza nem térítendő támogatásokkal, a nemzetközi szervezetekkel kötött hozzájárulási megállapodásokkal és az uniós tagállamok együttműködési ügynökségeivel kötött hatáskör-átruházási megállapodásokkal kapcsolatos tranzakciókban, mint más támogatási formáknál (például építési beruházásokra vonatkozó, árubeszerzési és szolgáltatásnyújtási szerződések); a 65 ilyen típusú tranzakcióból 25-nél (38%) merült fel számszerűsíthető hiba, amelyek a becsült hibaszinten belül 71,7%-ot tettek ki; tudomásul veszi a Számvevőszék azon észrevételét, hogy a Bizottság és végrehajtó partnerei gyakrabban követtek el hibákat a programbecslésekkel, a vissza nem térítendő támogatásokkal, a nemzetközi szervezetekkel kötött hozzájárulási megállapodásokkal és az uniós tagállamok együttműködési ügynökségeivel kötött hatáskör-átruházási megállapodásokkal kapcsolatos tranzakciókban, mint más támogatási formáknál (például építési beruházásokra vonatkozó, árubeszerzési vagy szolgáltatásnyújtási szerződések); a 65 ilyen típusú tranzakcióból 25-nél (38%) merült fel számszerűsíthető hiba, amelyek a becsült hibaszinten belül 71,7%-ot tettek ki; tudomásul veszi a Számvevőszék azon véleményét, hogy a DG DEVCO fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálata nem minősül bizonyosságot nyújtó szolgáltatásnak vagy ellenőrzésnek, megjegyzi, hogy a vizsgálat alapja a DG DEVCO által rendelkezésre bocsátott, a fennmaradó hibaarányra vonatkozó módszertan és kézikönyv; megjegyzi, hogy a Számvevőszék szerint négy fő tényező gyakorol hatást a DG DEVCO által használt fennmaradó hibaarányra: a közbeszerzési eljárások elégtelen ellenőrzése, a projektvégrehajtás szerinti országban végzett helyszíni ellenőrzések nagyon alacsony száma, a DG DEVCO fennmaradó hibaarányra vonatkozó becslési módszere, valamint az, hogy részben vagy teljes mértékben a korábbi kontrolltevékenységek eredményeire támaszkodnak; tudomásul veszi a Számvevőszék azon észrevételét, hogy a főigazgatónak a 2019. évi éves tevékenységi jelentésben szereplő megbízhatósági nyilatkozata nem tartalmaz fenntartásokat, mivel a 2018-ra megmaradt két fenntartást visszavonták, újakat pedig nem adtak ki; a szóban forgó fenntartások 2019-es visszavonása előtt a DG DEVCO 2017-ben és 2018-ban jelentősen csökkentette azok hatókörét (azaz az általuk lefedett kiadások részarányát), következésképpen ez a helyzet nem ad megbízható és valós képet a DG DEVCO általános felelősségi körébe tartozó kockázatokról;

472. üdvözli a Számvevőszék azon megállapítását, hogy a szegénység csökkentése, a nemek közötti egyenlőség oktatásban való érvényesítése, a szomszédos országokkal kötött megállapodások száma általánosságban pozitív tendenciát mutat, ugyanakkor aggodalmát fejezi ki a demokrácia megszilárdítása, a jogállamiság és a politikai stabilitás tekintetében tapasztalható romló tendencia miatt;

473. ismételten aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a pénzügyi eszközöknek az uniós politikák harmadik országokban történő megvalósítására való fokozott felhasználása aláássa az uniós fellépés elszámoltathatóságát és átláthatóságát; ragaszkodik ahhoz, hogy a Bizottság biztosítsa, hogy a külső segítségnyújtás feltétele a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartása legyen a kedvezményezett országokban ([34]);

474. mélységes aggodalmának ad hangot a fejlesztési alapokkal való olyan visszaélések miatt, amelyek a határigazgatás során az emberi jogok megsértését eredményezik; sajnálatát fejezi ki az „Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért" elnevezésű alaphoz kapcsolódó, Líbiában, Etiópiában, Eritreában és Nigerben jelentett emberi jogi jogsértések miatt; szorgalmazza az Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért emberi jogi hatásainak nyomon követésére szolgáló szilárd mechanizmusok, valamint egy elszámoltathatósági rendszer létrehozását a nemzetközi jog megsértésének megelőzése és kezelése érdekében; ismételten hangsúlyozza, hogy alaposan ki kell vizsgálni az állítólagos emberi jogi visszaéléseket, ideértve az Unió határain állítólagosan elkövetett jogsértéseket is; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért meghosszabbításáról szóló bizottsági jelentés egyáltalán nem irányoz elő javulást e területen, és kéri, hogy a szükséghelyzeti alap meghosszabbítása során biztosítékokkal szavatolják az alapvető emberi jogok tiszteletben tartását ([35]);

([34]) Az Európai Parlament 2020. május 14-i állásfoglalása az Európai Unió 2018. évi pénzügyi évre szóló általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatok szerves részét képező észrevételekkel, III. szakasz – Bizottság és végrehajtó ügynökségek (2019/2055(DEC)), 32. bekezdés.

([35]) A DEVE bizottság véleménye az emberi jogok védelméről és az EU külső migrációs politikájáról, 13. bekezdés.

Az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz és a fejlesztési együttműködési eszköz teljesítménye

475. emlékeztet arra, hogy a 2014–2020-as időszakra szóló többéves pénzügyi kereten belül az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz hozzávetőlegesen 17 milliárd EUR-s költségvetéssel rendelkezik; a Bizottság 2019 végéig összességében ezen allokáció 85%-át kötötte le, valamint 42%-át költötte el;

476. emlékeztet arra, hogy a 2014–2020-as időszakra szóló többéves pénzügyi kereten belül a fejlesztési együttműködési eszköz hozzávetőlegesen 20 milliárd EUR-s költségvetéssel rendelkezik; a Bizottság 2019 végéig összességében ezen allokáció 84%-át kötötte le, valamint 40%-át költötte el;

477. megjegyzi, hogy a fejlesztési együttműködési eszköz öt projektjének, valamint az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz három projektjének teljesítmény-felülvizsgálata alapján a Számvevőszék megállapította, hogy a fejlesztési együttműködési eszköz három projektje esetében fennállnak teljesítménnyel kapcsolatos problémák – kettőnél késedelmes volt a végrehajtás, és ezek ezért nem fogják a kitűzött határidőig elérni az összes tervezett outputot és eredményt, egy pedig egyetlen célértéket sem határozott meg teljesítménye méréséhez –, az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz esetében viszont egyetlen projektnél sem merültek fel teljesítménnyel kapcsolatos problémák;

478. megjegyzi, hogy a Bizottság magas szintű teljesítményjelentéseiben szereplő mutatók általánosan pozitív tendenciát jeleztek a szegénység csökkentése, a nemek közötti egyenlőség oktatásban való érvényesítése, a szomszédos országokkal kötött megállapodások száma és a humán fejlődés szempontjából; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a mutatók romló tendenciát mutattak a demokrácia megszilárdulása, a jogállamiság és a politikai stabilitás szempontjából;

479. rámutat arra, hogy e mutatók a programok teljesítményéről nem szolgáltak információkkal, csak arról, hogy milyen környezetben működtek; hangsúlyozza, hogy a felhasznált mutatók készlete nem szemléltette világosan, hogy a programok milyen mértékben valósítják meg a várt outputokat és eredményeket, és hogy ezek mennyiben segítik elő a programok várt hatásainak elérését;

Ajánlások

480. felhívja a Bizottságot, hogy:

— a 2020. évvel kezdve a DG NEAR éves tevékenységi jelentéseiben ismertesse a fennmaradó hibaarányról szóló tanulmány korlátait;

— sürgősen dolgozzon ki iránymutatást és szigorú kritériumokat a nem kormányzati szervezetek azonosítására számviteli rendszerében, valamint a pályázók által önbevallás keretében benyújtott adatok ellenőrzésére;

— tegyen javaslatot a nem kormányzati szervezetek harmonizált fogalommeghatározására és az alapok célzott ellenőrzésére; felhívja a Bizottságot, hogy minden évben kérje be az 50 legnagyobb kedvezményezett listáját;

— 2021 végéig növelje a DG NEAR által a támogatási arány kiszámítási módszerében alkalmazott konfidenciaszintet a fennmaradó hibaarányról szóló tanulmányban vizsgált egyéb sokaságra alkalmazott szintre, hogy a módszertan pontosabban tükrözze a közvetlen irányítás keretében nyújtott támogatások terén jelentkező magasabb kockázatot;

— 2021 végéig erősítse meg a DG NEAR, a DG DEVCO, a DG ECHO, a DG CLIMA és a Külpolitikai Eszközökért Felelős Szolgálat által végrehajtott ellenőrzéseket úgy, hogy azonosítja és megelőzi a visszatérő hibákat (például a munkaidő-nyilvántartási rendszerek hiánya, jogosulatlan héa-kiadások ráterhelése uniós finanszírozású projektekre);

— a számvevőszéki jelentésben azonosított problémák orvoslása érdekében 2021 végéig javítsa tovább a fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálathoz használt módszertant és kézikönyvet, hogy megbízhatóbb legyen a tanulmányban közzétett hibaarány;

— újfent vezessen be fenntartásokat valamennyi magas kockázatúként értékelt terület tekintetében, függetlenül azok összkiadáson belüli részarányától és pénzügyi hatásától;

— gondosan ellenőrizze, hogy harmadik szervezetek, azok kapcsolt jogalanyai és/vagy természetes személyek mire használják fel az uniós forrásokat, nehogy pénzeszközök társuljanak vagy kapcsolódjanak terrorista cselekményeket és/vagy vallási és politikai radikalizálódást kiváltó vagy azokban megnyilvánuló tevékenységekhez; valamint biztosítsa, hogy ezeket az uniós forrásokat proaktívan visszafizettessék, az érintett kedvezményezetteket pedig kizárják a jövőbeli uniós finanszírozásból;

— gondoskodjon arról, hogy egyetlen uniós alap se támogassa a gyermekek munkára kényszerítését;

— biztosítsa, hogy az uniós forrásokat ne használják fel a kijelölt területekhez kapcsolódó céloktól eltérő célokra;

— tartsa vissza vagy vizsgálja felül a harmadik országokkal folytatott együttműködésüket, beleértve minden olyan konkrét finanszírozás és projekt felfüggesztését, amelyek veszélyeztetik az érintettek emberi jogait, beleértve azokat az eseteket is, amikor a harmadik országok nem tartják teljes mértékben tiszteletben a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi ENSZ-egyezményből és az emberi jogok európai egyezményéből eredő alapvető jogokat, nem erősítették meg ezeket az egyezményeket, vagy nem tartják be a SOLAS-egyezményben és a SAR-egyezményben foglaltakat;

— biztosítson fokozott parlamenti ellenőrzést a harmadik országokkal kötendő új partnerségi megállapodások kidolgozásakor, amelyeknek mindig a szolidaritás, a közös felelősség, az emberi jogok tiszteletben tartásának, a jogállamiság és a nemzetközi humanitárius jog elvén kell alapulniuk;

— nyújtson részletes tájékoztatást az operatív bizottságokban hozott határozatokról, és biztosítsa, hogy a Parlament képviselve legyen e bizottságok ülésein;

481. megismétli a Bizottsághoz intézett kérését, hogy teljes körűen és további késedelem nélkül hajtsa végre a Bíróság Nemzetközi Irányítási Csoportra (International Management Group – IMG) vonatkozó (2019. január 31-i) ítéletét; sürgeti a Bizottságot, hogy ismét tekintse az IMG-t megfelelő szerződő félnek a válsághelyzetben lévő országokbeli projektek esetében, mivel e szervezet ezen országokban már több mint 20 éve bizonyítja hatékonyságát az európai szervezetek és tagállamok által finanszírozott újjáépítési és segítségnyújtási programok irányítása terén;

482. hangsúlyozza, hogy az uniós külső finanszírozási eszközök jelenlegi átalakítása keretében javítani kell ezen eszközök láthatóságát, átláthatóságát, hatékonyságát, elszámoltathatóságát, valamint egymást kiegészítő jellegét; rámutat, hogy az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz jobb teljesítményt nyújtott az EU keleti szomszédságában, és ennek fényében fokozott erőfeszítésekre szólít fel az EU déli szomszédságának támogatása tekintetében annak érdekében, hogy kezelni lehessen a régió előtt álló kihívásokat;

483. felhívja a Bizottságot, hogy alaposabban elemezze a magánberuházások támogatásának és kockázatmegosztásának fejlesztéshatékonyságát, tekintettel a támogatásötvözési és garanciamechanizmusokkal kapcsolatban jelzett hiányosságokra, különösen pedig azokra, amelyekre rámutatott az Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFFA) végrehajtásáról szóló bizottsági jelentést kísérő 7/2020. sz. közelmúltbeli számvevőszéki vélemény, amelynek keretében a Számvevőszék azt a következtetést vonja le, hogy lehetetlen értékelni az EFFA hozzájárulását a fenntartható fejlődési célokhoz vagy a Párizsi Megállapodáshoz, és bizonyítani, hogy a releváns beruházások nem valósultak volna meg uniós hozzájárulás nélkül, vagyis bizonyítani az EFFA esetében a pénzügyi addicionalitás fennállását; emlékeztet arra, hogy pénzügyi addicionalitás bizonyítása nélkül az Unió megsérti a magánszektor támogatására vonatkozó WTO-szabályokat, és potenciálisan elpazarolja az adófizetők pénzét; hangsúlyozza, hogy az „első a szakpolitika” elvvel összhangban a segélyezési módok megválasztását a vonatkozó szakpolitikai célkitűzésekkel kapcsolatos hatékonysági kilátásoknak kell vezérelniük; felkéri a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy gondoskodjon ennek biztosításáról; úgy véli, hogy a Bizottságnak és az EKSZ-nek előnyben kell részesítenie azokat az ágazatokat, amelyek képesek közvetlen külföldi befektetéseket vonzani, munkahelyeket teremteni és növelni az exportot, valamint azokat a fellépéseket, amelyek támogatják a jó kormányzást, a strukturális reformokat, a gazdasági diverzifikációt és a korrupció elleni küzdelmet; hangsúlyozza, hogy az adományozóknak alapértelmezett lehetőségként előnyben kell részesíteniük a támogatásalapú finanszírozást, különösen a legkevésbé fejlett országok esetében, és nem szabad előnyben részesíteniük a kölcsönöket – amelyek növelhetik az adósságterhet – a vissza nem térítendő támogatásokkal szemben; kiemeli, hogy az adósságkönnyítés döntő hatással lehet a szegénységcsökkentésre; hangsúlyozza, hogy a segélyprogramokat össze kell kapcsolni adósságfenntarthatósági elemzésekkel; felhívja az Uniót, hogy dolgozzon ki konkrét kezdeményezést a súlyosan eladósodott szegény országok adósságainak enyhítésére; megismétli, hogy a magánszektorral való együttműködés formájában nyújtott fejlesztési támogatásnak tiszteletben kell tartania az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelveket, a vonatkozó ILO-normákat és az OECD multinacionális vállalkozásokra vonatkozó irányelveit; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a jó kormányzást, a szegénység csökkentését és fenntartható beruházások révén a jólét megteremtését, valamint az egyenlőtlenségek csökkentését, az emberi jogok és a környezetvédelmi normák, továbbá a helyi gazdaságokban rejlő potenciál kibontakoztatásának előmozdítását;

484. felhívja a Bizottságot, hogy módszeresen kövesse nyomon a megkezdett reformokat és az elért eredményeket, bizonyítva, hogy az uniós költségvetés-támogatás ténylegesen hozzájárult az afrikai, karibi és csendes-óceáni országok saját fejlesztési menetrendjéhez, és megerősítette demokratikus szerepvállalásukat;

485. az uniós fejlesztési kiadások esetében szorgalmazza az elszámoltathatóság és hatékonyság növelését, mivel a fejlesztési eredményeket meghatározásukon túlmenően a kézzelfogható eredmények és a fejlesztési hatások szempontjából ellenőrizni kell, valamint nyomon kell követni.

486. felszólít az uniós polgári és katonai biztonsági, valamint katonai intézkedések – különösen az uniós katonai kiképzési missziók, a harmadik országok katonai szereplőinek kapacitásbővítése (a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszközön keresztül megvalósuló, a biztonságot és a fejlesztést támogató kapacitásbővítés), továbbá a határigazgatási és migrációkezelési intézkedések – függetlenebb és nyilvánosan hozzáférhető értékelésére, és sajnálatát fejezi ki a közös biztonság- és védelempolitika (KBVP) területén folytatott polgári missziókra vonatkozó igazgatási és költségvetési/pénzügyi eljárások rugalmasságának hiánya miatt; megismétli azt a véleményét, hogy a missziók gyors és rugalmas lebonyolításának megkönnyítése érdekében indokolt lenne, hogy a Bizottság egyedi közbeszerzési szabályokat vezessen be a KBVP hatálya alá tartozó válságkezelési intézkedések tekintetében;

487. felkéri a Bizottságot, hogy értékelje annak jogszerűségét, hogy az EDA és a PESCO létrehozásáról szóló tanácsi határozatok visszavonták a költségvetési funkciót a Parlamenttől; emlékeztet arra, hogy az EUSZ vonatkozó cikkei, 45. cikkének (2) bekezdése és 46. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a határozatokat minősített többséggel, vétójogra vonatkozó rendelkezés nélkül kell elfogadni; emlékeztet arra, hogy az Európai Parlament költségvetési funkciójának az EUSZ 42. cikke szerinti visszavonása csak a működési kiadások esetében lehetséges, és ehhez a Tanács egyhangú döntése szükséges;

488. tekintettel arra, hogy az EBB – amely az uniós külső politikák végrehajtásának egyik legfontosabb szereplője, és amelynek az Unión kívüli hitelei 10%-os részarányt képviselnek – megismétli a Parlament régóta hangoztatott kérését, hogy a Számvevőszék kapjon felhatalmazást az EBB valamennyi műveletének ellenőrzésére, és végezze el a szóban forgó ellenőrzéseket;

Igazgatás

489. megjegyzi, hogy az „Igazgatás" terület kifizetései 2019-ben 10,4 milliárd EUR-t tettek ki (a többéves pénzügyi keret 6,5%-a), amelyen belül a Bizottság költségvetése 57,9%-os részarányt, azaz 6,1 milliárd EUR-t képvisel;

490. megjegyzi, hogy az igazgatási kiadások alatt a személyi ráfordítások – ezek az összes kiadás mintegy 60%-át teszik ki –, valamint az épületekre, felszerelésekre, energiára, kommunikációra és informatikára fordított kiadások értendők, valamint hogy e kiadási területet a Számvevőszék alacsony kockázatúnak minősítette;

491. megjegyzi, hogy a Bizottság esetében számos hibát azonosítottak a személyzeti költségekkel, valamint a családi támogatások Személyi Juttatásokat Kezelő és Kifizető Hivatal általi kezelésével kapcsolatban;

492. megjegyzi, hogy a Számvevőszék a Bizottság éves tevékenységi jelentéseiben – többek között az igazgatási kiadásokért elsődlegesen felelős bizottsági főigazgatóságok és hivatalok jelentéseiben – szereplő információk szabályszerűségét is vizsgálja; üdvözli, hogy a megvizsgált éves tevékenységi jelentések nem tártak fel lényeges hibaszinteket;

493. felkéri a Bizottságot, hogy tegye meg a megfelelő intézkedéseket a Számvevőszék valamennyi ajánlásának végrehajtása érdekében, és számoljon be a Parlamentnek a fejleményekről;

Európai Iskolák

494. megelégedéssel nyugtázza, hogy a Számvevőszék említést tesz arról, hogy az előző évekhez képest javult a beszámolók minősége; aggodalommal állapítja meg, hogy a Számvevőszék a Központi Hivatal és a két kiválasztott iskola belső kontrollrendszereiben feltárt hiányosságok miatt nem tudja megerősíteni, hogy az iskolák pénzgazdálkodása 2019-ben megfelelt az Európai Iskolák pénzügyi szabályzatában és a személyzeti szabályzatban foglaltaknak; sürgeti az Európai Iskolákat, hogy mielőbb hajtsák végre a számvitel, a közbeszerzések és a munkaerő-felvétel terén feltárt konkrét hiányosságok kapcsán megfogalmazott számvevőszéki ajánlásokat;

495. az Európai Iskolák tekintetében hangsúlyozza, hogy fontos tiszteletben tartani az évenkéntiség elvét és a fizikai leltár felvételére vonatkozó szabályokat az egyes évek végén történő elhatárolás során, és betartani a kifizetési határidőket, a közbeszerzési szabályokat, valamint biztosítani a munkaerő-felvételi eljárások átláthatóságát;

Ajánlások

496. felhívja a Bizottságot, hogy:

— harmonizálja az I. kategóriába tartozó tanulók, azaz a tisztviselők azon gyermekei számára nyújtott támogatását, akik úgy döntenek, hogy akkreditált Európai Iskolába iratkoznak be (jelenleg egyes köztisztviselő családok attól függően, hogy melyik városban vagy országban élnek, nem kapnak támogatást gyermekeik akkreditált iskolába való beíratásához, holott ezek az iskolák ugyanolyan érettségi bizonyítványt adnak);

— szüntesse meg az akkreditált iskolákba beiratkozott, I. kategóriába tartozó tanulók között a finanszírozás terén tetten érhető egyenlőtlenségeket, amelyek abból erednek, hogy néha ezek az iskolák az „I. típusú" Európai Iskolákat helyettesítik, és ezt követően olykor egyenlőtlen és indokolatlan versenynyomás alá kerülnek attól függően, hogy mely iskolapiacon működnek;

— avatkozzon be azon, úgynevezett „költségsemlegességi" politika (lásd a 2018-10-D-63-en-5. sz. dokumentumot) nyomán jelenleg kibontakozó jelentős problémák megoldása érdekében, amely előírja, hogy az akkreditált iskolák nem róhatnak pénzügyi terhet az Európai Iskolák hagyományos rendszerére, hanem épp ellenkezőleg, hozzá kell járulniuk a jelenleg működő rendszer működéséből adódó költségekhez ([36]);

([36]) E rendelkezés több szinten is problémákat okoz. Először is: a Központi Hivatal, valamint a Bizottság által az Európai Iskoláknak jutatott teljes költségvetés olyan közszolgáltatás, amelyet a tagállamok, azokon keresztül pedig az adófizetők már kifizettek. Másodszor: az állítás, amely szerint az akkreditált iskolák olyan többletköltségeket jelentenek, amelyeket maguknak kellene állniuk, nem tűnik észszerűnek, mivel általános működésüket önfinanszírozás biztosítja, és abba a Bizottság egyáltalán nem avatkozik be. Tekintettel arra, hogy elérhetővé teszik az európai érettségi rendszert, és lehetővé teszik, hogy az „I. típusú" Európai Iskolákhoz képest az európai tisztviselők gyermekei jóval alacsonyabb költségek mellett részesüljenek oktatásban, fejlesztésüket helyénvaló lenne beépíteni a Bizottság költségvetésébe, és mindenképpen kerülendő lenne esetükben egy olyan adó kivetése, amely akadályt jelentene fejlődésük, valamint a nekik köszönhetően elérhető jelentős, az Unió számára előnyös megtakarítások szempontjából.

Emberi erőforrások

497. tudomásul veszi a Számvevőszék azon észrevételét, hogy a felülvizsgált személyzeti szabályzat 2014-es elfogadását az intézmények és szervek arra vonatkozó kötelezettségvállalása kísérte, hogy 2018-ig a 2012. évi helyzethez képest fokozatosan 5%-kal csökkentik a létszámtervükben szereplő (tisztviselői és ideiglenes alkalmazotti) álláshelyek számát;

498. tudomásul veszi, hogy a személyzeti szabályzat 2014. évi reformja a 2014–2020-as többéves pénzügyi keretben 4,2 milliárd EUR összegű megtakarítást eredményezett, amely a teljes többéves pénzügyi keret 0,4%-ának felel meg; emlékeztet arra, hogy – miként azt a Számvevőszék 2019-ben meg is erősítette ([37]) – a 2014-es reform személyzetre gyakorolt kedvezőtlen hatásai megkérdőjelezhetetlenek, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy szinte lehetetlen megismerni e hatások pénzügyi költségeit annak érdekében, hogy reális képet lehessen alkotni a megtakarításokról; tudomásul veszi a Bizottság által a negatív hatások enyhítésére tervezett számos szakpolitikát és intézkedést, és elvárja, hogy a levont tanulságok tükröződjenek a Bizottság 2021-ben elfogadandó új emberierőforrás-stratégiájában; ismételten hangsúlyozza azokat a súlyos következményeket, amelyeket az igazgatási költségvetés vagy a személyzet bármilyen csökkentése gyakorolhat a jövőben az európai közszolgálatra és az uniós politikák végrehajtására;

499. tudomásul veszi, hogy a Bizottság erőforrásokat áldoz az egészségügyi informatikai rendszere adatbányászatára, hogy felszámolja a kiégés eseteire vonatkozó adatok hiányát; határozottan ösztönzi a Bizottságot, hogy emberierőforrás-stratégiájában a személyzet, a munkaterhelés és a személyzet jóllétének tágabb összefüggésében előzze meg, azonosítsa és kezelje a kiégés eseteit;

500. aggódik amiatt, hogy a Bizottság nem alakított ki ideiglenes intézkedéseket azzal a céllal, hogy enyhítse a Luxemburgban dolgozó európai köztisztviselők vásárlóerő-eltérésének egyre súlyosabb problémáját; szemléletes példaként megemlíti, hogy az Európai Ügyészség által kiválasztott 200 alkalmas jelölt közül 16 azzal indokolta az állásajánlat visszautasítását, hogy a fizetés nem elég magas ahhoz, hogy Luxemburgban élhessen; hangsúlyozza, hogy a fizetések meghatározására szolgáló módszerről szóló, 2022. március 31-ig esedékes jelentésben konkrét javaslatokat vár;

501. támogatja a Bizottság azon szándékát, hogy a Covid19-válság fényében naprakésszé tegye „A jövő munkahelye az Európai Bizottságban” című, 2019. évi közleményében meghatározott megközelítést; elvárja, hogy a Bizottság az irodahelyiségek hatékony használatát, valamint a személyzet egészségét és jóllétét azonos súllyal vegye figyelembe; megismétli, hogy a személyzet képviselőit mindig be kell vonni a munkafeltételeket és -tereket érintő jelentős változásokba;

502. üdvözli, hogy a Bizottság 2018-ban cselekvési tervet fogadott el az egyenlőségre és a sokszínűségre vonatkozóan, és annak 2019-es végrehajtását; üdvözli, hogy a személyzet körében végzett felmérés nyomán a terv egyedi intézkedésekkel egészült ki; felhívja a Bizottságot, hogy ugyanezt az utat követve hozzon konkrétabb intézkedéseket a Bizottság gyakornoki programjában résztvevők tekintetében;

503. egyetért a Bizottság azon kijelentésével, hogy „továbbra is eltérőek a nőkkel és a férfiakkal szemben támasztott kulturális, társadalmi és szakmai elvárások, ami a fizetett és a nem fizetett munka (gondozás) egyensúlyát illeti”; elismeréssel veszi tudomásul a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy felhívja a figyelmet azokra az intézkedésekre, amelyek lehetővé teszik a munka és a magánélet közötti egyensúly megteremtését, mint például a szülőknek szóló tanfolyamok és a pozitív példák közzététele a Bizottság belső oldalán;

504. elismeréssel veszi tudomásul, hogy a Bizottság (2014–2019) megbízatásának végéig, azaz 2019-ig teljesítette azt a célkitűzést, hogy a vezetői munkakörökben a nők aránya 40% legyen; emlékezteti a Bizottságot (2019–2024), hogy elnöke 2019-ben elkötelezte magát amellett, hogy a jelenlegi hivatali időszak végéig a vezetés minden szintjén megvalósítja a nemek közötti egyenlőséget, és ezt a kötelezettségvállalást a költségvetésért és az igazgatásért felelős biztosnak címzett megbízólevelében is megismételte;

505. tudomásul veszi a fogyatékossággal élő személyeknek nyújtott támogatás végrehajtására vonatkozó új iránymutatásokat, amelyeket 2019-ben dolgoztak ki azzal a céllal, hogy pénzügyi támogatást nyújtsanak a személyzet tagjai és eltartottjaik számára a függetlenségükkel, társadalmi integrációjukkal, valamint fizikai, mentális, szociális és szakmai képességeikkel összefüggésben felmerült nem orvosi költségek fedezéséhez; megjegyzi, hogy az iránymutatások 2020 májusában léptek hatályba;

506. megjegyzi, hogy 2019-ben a szociális pénzügyi támogatásra irányuló ügyek száma 2018-hoz képest 28%-kal nőtt; elismeréssel veszi tudomásul, hogy a fogyatékossággal kapcsolatban felhasznált források 50%-kal nőttek 2018-hoz képest (hozzávetőlegesen 2 millió EUR-ról 3 millió EUR-ra);

([37]) Az Európai Számvevőszék 15/2019. sz. különjelentése: A 2014. évi személyzeti reformcsomag végrehajtása a Bizottságnál: nagy megtakarítások, amelyek azonban nem maradtak következmények nélkül a személyzetre nézve.

507. tudomásul veszi a Számvevőszéknek az Európai Személyzeti Felvételi Hivatallal kapcsolatos észrevételeit és ajánlásait ([38]); üdvözli, hogy a kiválasztási eljárás a nagyszabású versenyvizsgák esetében összességében hatékony, de aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a kiválasztási eljárás nem igazodik a kisméretű, célzott versenyvizsgákhoz, holott ezek a legalkalmasabbak az uniós intézmények jelenlegi munkaerő-felvételi igényeinek kielégítésére; felhívja a Bizottságot, hogy megfelelő időben tegyen jelentést ezen ajánlásoknak az Európai Személyzeti Felvételi Hivatal általi végrehajtásáról;

508. megjegyzi, hogy a 2012 és 2018 közötti időszakban az intézmények és szervek – az európai ombudsman és az európai adatvédelmi biztos kivételével – létszámtervüket 1 409 álláshellyel (3%) csökkentették, ezzel egyidejűleg pedig fokozatosan növelték a szerződéses alkalmazottak foglalkoztatását; ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy a szerződéses alkalmazottak aránya az előrejelzett teljes munkaerő-állományon belül 17%-ról 22%-ra nőtt; aggodalmát fejezi ki a tisztviselők szerződéses alkalmazottakkal való felváltásának lehetséges negatív hatásai miatt, például a szükséges tudástranszfer és annak a szerződések lejártakor bekövetkező elvesztése, továbbá a szerződéses alkalmazottak kilátásai és állásbiztonsága tekintetében;

509. rámutat, hogy a szerződéses alkalmazottak számának növekedése tükrözi a gyorsan változó prioritásokból, mint például a Bizottság által a végrehajtó ügynökségekre ruházott új programok végrehajtásából eredő új feladatoknak a személyzet létszámára gyakorolt hatását, ami költségvetési szempontból és a bizottsági személyzet áthelyezése szempontjából semleges volt; tudomásul veszi a Számvevőszék azon észrevételét, hogy a szerződéses alkalmazottak számának növekedése a rendhagyó vagy sürgős helyzetekre adott válasznak is betudható volt;

510. sajnálja, hogy az irodai/titkári asszisztensek állandó és ideiglenes álláshelyeinek szerződéses álláshelyekké történő átalakítása miatt egyes intézményeknél nőtt az I. besorolási csoportba tartozó szerződéses alkalmazottak száma;

511. tudomásul veszi, hogy 2018 végén az intézmények, szervek és végrehajtó ügynökségek 11 962 szerződéses alkalmazottat foglalkoztattak (ami a 2012. évi szinthez képest 37%-os növekedést jelent); megjegyzi, hogy ezen alkalmazottak legtöbbjét az Európai Bizottság foglalkoztatta;

512. ragaszkodik ahhoz, hogy a Bizottság minden álláshely – különösen pedig a vezetői álláshelyek – tekintetében alkalmazzon átláthatóbb kinevezési eljárást; felhívja a Bizottságot, hogy szolgáljon magyarázattal az olyan korábbi kinevezési eljárások kapcsán, amelyek nélkülözték az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot;

513. sajnálatát fejezi ki a Bizottság személyzeti összetétele tekintetében továbbra is fennálló, különösen a közép- és felső vezetői szinteken tetten érhető földrajzi egyenlőtlenségek miatt; felhívja a Bizottságot, hogy érje el az összes tagállam állampolgárainak megfelelő képviseletét, ugyanakkor tartsa tiszteletben a jelölteknek a tisztviselők személyzeti szabályzatának 27. cikkében említett alkalmasságát és érdemeit;

514. hangsúlyozza az Unió ügynökségeinek személyzetén belüli fluktuáció fontos hatását, és felszólítja a Bizottságot, hogy segítsen nekik az ennek orvoslását célzó humán- és szociális politikák végrehajtásában;

515. rámutat arra, hogy összetett megközelítésre van szükség ahhoz, hogy az európai intézmények honlapjai az (EU) 2016/2102 irányelvben előírtaknak megfelelően a fogyatékossággal élő összes személy számára akadálymentesen – többek között a nemzeti jelnyelveken is – hozzáférhetővé váljanak; javasolja, hogy a fogyatékossággal élő személyeket képviselő szervezeteket vonják be ebbe a folyamatba;

516. üdvözli, hogy a Bizottság a fogyatékossággal élők érdekében hozott intézkedések révén erőfeszítéseket tesz a sokszínűbb és befogadóbb munkakörnyezet és kultúra kialakításáért, egyben felkéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy az esélyegyenlőségi elveket tovább erősítse és integrálja a munkaerő-felvétel, a képzés, a szakmai előmenetel és a munkafeltételek terén, valamint a személyzetben is tudatosítsa ezeket a szempontokat, illetve az észszerűség határain belül újítsa fel és alakítsa át (akadálymentesítéssel és a speciális szükségleteknek megfelelő irodai eszközökkel) az intézményi épületeket a csökkent mozgásképességű vagy egyéb fogyatékossággal élő személyek számára;

517. üdvözli az Európai Személyzeti Felvételi Hivatal eredményeit és gyakorlatainak folyamatos javulását a fogyatékossággal élő és/vagy sajátos szükségletű pályázók igényeihez való észszerű alkalmazkodás tekintetében; 2019-ben az Európai Személyzeti Felvételi Hivatal külön szórólapot, Braille-nyomtatott szórólapot és animációs videót készített, hogy ismertesse, milyen változtatásokat léptetett életbe a kiválasztási eljárások során a sajátos szükségletű pályázókra gondolva, melyeknek köszönhetően 438 sajátos szükségletű pályázó tudott jelentkezni a versenyvizsgákra és a kiválasztási eljárásokra;

518. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy tegye átláthatóbbá a Bizottság különleges tanácsadóinak státuszát feladataik és küldetéseik egyértelmű meghatározásával;

([38]) A Számvevőszék 13/2020. sz. különjelentése: „Európai Személyzeti Felvételi Hivatal: ideje a változó munkaerő-felvételi igényekhez igazítani a kiválasztási eljárást”.

519. a biztosok testületének 2019. október 30-i azon határozatát illetően, amely lehetővé teszi a Bizottság korábbi elnökei számára, hogy megbízatásuk lejárta után képviseleti feladatokat lássanak el, tudomásul veszi Jean-Claude Juncker korábbi elnök szaktanácsadóvá történő kinevezését, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy e tisztség – jóllehet betöltője nem részesül díjazásban – a közvélemény számára nehezen értelmezhető költségvonzatokkal fog járni, különösen a kiküldetésekkel összefüggésben; felkéri a Bizottságot, hogy szolgáljon részletekkel a Parlament számára határozata pénzügyi vonzatairól, hogy azokat a Parlament a jövőbeli mentesítések során figyelembe vehesse;

520. felkéri a Bizottságot, hogy fordítson nagy figyelmet a volt biztosokkal ápolt kapcsolataira, és ennek keretében gondosan mérje fel a lehetséges kockázatokat;

521. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy mind a Bizottság, mind az ügynökségei esetében szerezzen évényt a magatartási kódex forgóajtó-jelenséggel kapcsolatos hatályos, jogilag kötelező erejű szabályainak;

522. határozottan támogatja a Számvevőszék azon ajánlását, hogy valamennyi intézmény működjön együtt etikai keretrendszereik összehangolása és a bevált gyakorlatok megosztására irányuló erőfeszítéseik fokozása érdekében;

523. felhívja a Bizottságot, hogy a személyzet tagjai körében tudatosítsa jobban az etikai keretrendszereket és kultúrát, és javítsa azok megítélését; felhívja a Bizottságot, hogy legfőképp arról gondoskodjon, hogy az etikai képzések a valós életből vett példákon alapuló, gyakorlati iránymutatásokkal szolgáljanak, és hogy javuljon a személyzet tagjaival az etikai kérdésekről folytatott kommunikáció; kiemeli annak szükségességét, hogy a személyzet tagjai tisztában legyenek az etikátlan magatartással kapcsolatos problémák jelzésének módjával, és nagyobb legyen a biztonságérzetük;

Általános megjegyzések

524. elismeri, hogy 2019 átmeneti év volt a Bizottság számára, mivel biztosítania kellett a Juncker vezette Bizottságból való átmenetet és a von der Leyen vezette Bizottság hivatalba lépésének előkészítését, valamint új prioritásainak elindítását;

525. aggodalmát fejezi ki a Bizottság azon döntése kapcsán, hogy szerződést ítél oda a BlackRock Investment Management számára egy környezeti, társadalmi és irányítási célkitűzésekről szóló tanulmány elkészítésére; rámutat az európai ombudsman által az összeférhetetlenség esetleges fennállására vonatkozóan végzett vizsgálatra ([39]); ezért felhívja a Bizottságot, hogy frissítse a közbeszerzési eljárásokra vonatkozó iránymutatásait;

526. sürgeti a Bizottságot, hogy vezessen be fenntarthatósági – többek között a közbeszerzés társadalmi és környezeti vonatkozásaira is kiterjedő – jelentéseket; úgy véli, hogy a felelős üzleti normák közbeszerzési és beszerzési politikáiba való beépítésével a Bizottság megvédheti a közérdeket és biztosíthatja a közkiadások elszámoltathatóságát;

527. ösztönzi a Bizottságot, hogy továbbra is a nyílt forráskódra alapozó stratégiájára ([40]) és az ISA2-programra ([41]) építsen annak érdekében, hogy ne egyetlen technológiai szolgáltatótól függjön, megőrizze az ellenőrzést saját technológiai infrastruktúrája felett, még több biztosítékot adjon a felhasználók magánéletének és adatainak védelmére, valamint növelje a biztonságot és az átláthatóságot a nyilvánosság számára; kéri a Bizottságot, hogy a közbeszerzés és a fejlesztés terén részesítse előnyben a nyílt forráskódú megoldásokat azzal a céllal, hogy előmozdítsa a szoftvermegoldások megosztását és újrafelhasználását, fenntarthatóbbá és hosszabb élettartamúvá tegye a közbeszerzéseket, és megfeleljen a „közpénz, nyílt kód” elvnek;

528. üdvözli az intézményközi kiberegyüttműködést, amelyhez a Régiók Bizottsága és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság segítségét kap az európai intézmények, szervek és hivatalok számítógépes vészhelyzeteket elhárító csoportjától; megjegyzi, hogy számos digitalizációs projekt az emberi erőforrásokkal és pénzügyekkel összefüggő azon folyamatok digitalizációjához kapcsolódik, amelyek esetében a bizottságok a Bizottság által biztosított SYSPER és ABAC rendszereket használják; felkéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy tárgyalást folytasson megfelelőbb feltételekről az alkalmazásmegosztás folyamatának bővítése és pénzügyi szempontból vonzóbbá tétele érdekében;

529. hangsúlyozza a Tolmácsolási Főigazgatóság arra irányuló erőfeszítéseinek fontosságát, hogy megkönnyítse a 24 hivatalos uniós nyelvre, és akár a nemzetközi jelnyelvre történő tolmácsolást a Bizottságon és más uniós intézményeken és szerveken belül, és arra ösztönzi a Bizottságot, hogy segítse a Tolmácsolási Főigazgatóságot a nemzetközi jelnyelv elérhetőségének és jelenlétének további növelésében, hogy biztosítsa az információkhoz való hozzáférést a fogyatékossággal élő személyek számára;

([39]) https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/57060
([40]) https://ec.europa.eu/info/departments/informatics/open-source-software-strategy_hu
([41]) https://ec.europa.eu/isa2/isa2_hu

530. súlyos aggodalmának ad hangot a Bizottság azon döntése miatt, hogy megszünteti az éttermi szolgáltatóval kötött szerződést, ami 400 munkavállaló elbocsátásához vezetett; sürgősen kéri a Bizottságot, hogy vizsgálja felül döntését, és tárjon fel minden életképes megoldást a munkavállalók védelmére és az elbocsátások elkerülésére, beleértve az étkeztetési személyzet házon belüli alkalmazását;

531. megjegyzi, hogy sok közlemény és dokumentum csak angol nyelven érhető el; megjegyzi továbbá, hogy a munkaülések tolmácsolási lehetőség nélkül zajlanak; kéri az Európai Bizottságot, hogy tartsa tiszteletben az Alapjogi Chartában és az 1/1958 rendeletben, valamint a belső iránymutatásokban és határozatokban, például a helyes hivatali magatartásra vonatkozó szabályzatban foglalt elveket, jogokat és kötelezettségeket; következésképpen kéri a Bizottságot, hogy biztosítsa a többnyelvűség tiszteletben tartásához szükséges emberi erőforrásokat, növelve a fordítást és a tolmácsolást ellátó személyzet számát;

Etikai keretrendszerek

532. tudomásul veszi „Az ellenőrzött uniós intézmények etikai keretrendszerei még tökéletesítésre szorulnak” című számvevőszéki különjelentésben szereplő következtetéseket és ajánlásokat; osztja a Számvevőszék azon következtetését, hogy az „európai uniós intézmények és szervek alkalmazottai és tagjai részéről semmiféle etikátlan magatartás nem fogadható el. Az ilyen magatartást – sőt még annak gyanúját is – jelentős közérdeklődés kíséri, ami az Unióba vetett bizalom csökkenéséhez vezet. Az etikátlan magatartás emellett összekapcsolódik a korrupció és a csalás kockázatával”; sajnálja, hogy még mindig tökéletesítésre szorul az etikai keretrendszerek végrehajtása; különösen sajnálja, hogy egyes területek esetében hiányosságokat azonosítottak, nevezetesen megállapítást nyert, hogy:

— a nyilatkozatok ellenőrzési eljárása, valamint a személyzet számára biztosított, az összeférhetetlenség elkerüléséről szóló iránymutatás nem kellően formalizált; világos és részletes iránymutatást kell rendelkezésre bocsátani az etikai követelményekről; ugyanez érvényes a személyzet tagjainak pénzügyi érdekeltségei, szolgálati jogviszonyuk megszűnését követő tevékenységei, illetve a házastársuk vagy élettársuk szakmai tevékenysége tekintetében felmerülő összeférhetetlenségekre vonatkozó iránymutatásokra is;

— korlátozott a tagok nyilatkozatainak ellenőrzése; ami a Bizottság tagjait illeti, a Számvevőszék sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nincsenek írásban rögzített standard eljárások a tagok nyilatkozataiban feltüntetett információk helytállóságának, megbízhatóságának és teljességének ellenőrzésére, ami azzal a kockázattal jár, hogy a kötelezettségeket következetlenül értelmezik, így kevésbé valószínű, hogy az intézmény a közfigyelem felkeltése előtt feltárná a pontatlanságokat és egyéb problémákat, ami pedig veszélyeztetheti a közbizalmat;

— az ajándékokra és reprezentációs tevékenységekre vonatkozó szabályzatok hiányosak és nem egyértelműek, a Bizottság tagjaira vonatkozóan pedig nincs rögzítve az ajándékok és a vendéglátás fogalommeghatározása;

533. üdvözli, hogy az ellenőrzött intézmények nagyrészt megfelelő – bár tökéletesítésre szoruló – etikai keretrendszereket vezettek be a személyzet és a tagok számára; határozottan támogatja a Számvevőszék ajánlásait, például az etikai keretrendszerek harmonizálását és a személyzet tudatosságának növelését;

534. tudomásul veszi a személyzeti szabályzat visszaélés-bejelentésekről szóló rendelkezéseivel kapcsolatos bizottsági belső iránymutatások második felülvizsgálatát; megelégedéssel veszi tudomásul a 2019. évi felülvizsgálatban foglalt hat ajánlást, és felhívja a Bizottságot, hogy számoljon be a költségvetési hatóságnak a végrehajtásról; üdvözli a MyIntracomm visszaélések bejelentésére szolgáló oldalának 2019. májusi frissítését, valamint az OLAF visszaélés-bejelentési eljárására mutató közvetlen link beillesztését;

535. proaktívabb megközelítést szorgalmaz a visszaélést bejelentő személyek védelme tekintetében; különösen fontosnak tartja, hogy adott esetben megerősítsék az OLAF és a védelmi intézkedések elfogadásáért felelős kinevezésre jogosult hatóság közötti együttműködést; kifejezetten fontosnak tartja továbbá az Európai Ügyészséggel való kapcsolattartásra vonatkozó ajánlásokat a hatékony együttműködés biztosítása és az észlelt jogellenes tevékenységek bejelentése terén bevált gyakorlatok cseréje érdekében;

536. úgy véli, hogy a visszaélést bejelentő személyek védelme szempontjából az összes intézményre kiterjedő, a bevált gyakorlatokon és magasabb szintű normákon alapuló egységesebb szabályozás hozná meg a várva várt javulást;

537. hangsúlyozza – különösen a 2020 decemberében létrejött intézményközi megállapodással összefüggésben – az átláthatósági nyilvántartás megerősítésének, valamint a nyilvántartásbeli adatok minőségjavításának fontosságát; tudomásul veszi a Bizottság által végzett minőség-ellenőrzéseket, valamint a nyilvántartás titkársága által a beérkezett bejelentések nyomán hozott intézkedéseket; felhívja a Bizottságot, hogy javítsa az informatikai megoldásokat annak érdekében, hogy szigorúbb minőség-ellenőrzéseket lehessen végezni;

538. hangsúlyozza a ténylegesen működő és érvényes átláthatósági nyilvántartás fontosságát; ismételten felhívja a Bizottságot, hogy szenteljen nagyobb figyelmet az átláthatósági nyilvántartásban szereplő szervezetek jóváhagyásának és szúrópróbaszerű ellenőrzésének; aggodalommal állapítja meg, hogy a Bizottság döntéshozói hatalmas többségének nem kell közzétennie az érdekképviselőkkel tartott találkozóit; aggodalmát fejezi ki továbbá amiatt, hogy a Bizottság döntéshozói találkozhatnak az átláthatósági nyilvántartásban nem szereplő lobbistákkal; felszólít a Bizottság által a magánszereplőkkel vagy azok képviselőivel, például tanácsadó szervezetekkel rendezett valamennyi találkozó teljes átláthatóságára;

539. tudomásul veszi az európai ombudsmannak a bizottsági személyzet esetében tetten érhető „forgóajtó-jelenség” Bizottság általi kezeléséről szóló, 2019. február 28-i határozatában foglalt következtetéseit, valamint a helyzet javítását célzó technikai javaslatait; felhívja a Bizottságot, hogy kövesse nyomon mind az ombudsman határozatát, mind pedig a Számvevőszéknek az uniós intézmények etikai keretrendszereiről szóló különjelentésében foglalt, kapcsolódó ajánlásait;